

افهام كتبخانه‌سی
عدد
٣

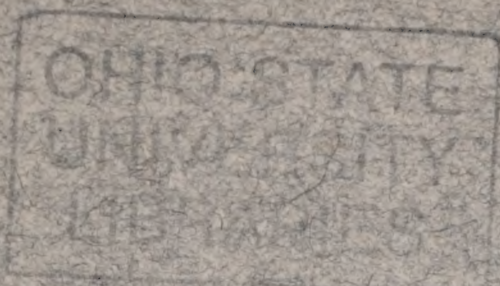
خط سلطنت

بغداد دمیر یولی

مؤلفی
دوقتور پول روباخ

آناطولی و آلمانلرك تشبثات استعماریه‌سی — آناطولی نه‌در؟ — تورکلر ناصل یشایه‌بیلیرلر — آنلر نه‌دن آزیلیورلر؟ — مکلفیت عسکریه مسئله‌سی — بغداد مسئله‌سنك جهت سیاسیه و اقتصادیه‌سی — آلمانیا. انکلتره اختلافنك اسبابی — آلمانیا دوناتماسز یشایاماز — چنبرله‌ین پولتیقه‌سی — خطك کذرکاهی — تشکلات ارضیه و احوال طبیعیه‌یه کوره اقسام مختلفه. — مختلف پروژه‌لره نظراً کذرکاهلر — انکلیز، عثمانلی، آلمان نقطهٔ نظرلری — مسئلهٔ زراعیه، نهرلر و ویاقوفس — خط سلطنتك کذرکاهنی کوسترن خریطه.

استانبول
افهام مطبعه‌سی
١٣٣١

OHIO STATE
UNIVERSITY
LIBRARIES

افهام كتبخانه‌سی
عدد
۳

خط سلطنت

بغداد دمیر یولی

مؤلفی
دوقتور پول روبارخ

استانبول
افهام مطبعه‌سی
۱۳۳۱

خط سلطنت

بغداد دمیر یولی

آناطولی و آلمانلرك تشبثات استعماریه‌سی — آناطولی نه‌در؟ — تورکلر نصل یشایه بیلیرلر ؟ — آنلر نه‌دن ازیلیورلر ؟ — مکلفیت عسکریه مسئله‌سی .

هرنه سببدن اولور ایسه اولسون بغداد تشبثی علیهنده بولنوب‌ده بونی چوروتمکه عزم ایتمش اولانلر ایله تشبث مذکور حقنده عثمانلیلر نزدنده بر سوء ظن وشبهه حصولنه بلااختیار سببیت ویرنلرك ایکیده برده اورته‌یه چیقاردقلری بر ادعا وارسه اوده بغداد خطنك کیفیت انشاسی ایله آناطولی وعراق قطعاتنه آلمان اهل مستعمره سوقی مسئله‌سی آره‌سنده

شدت ارتباط موجود اولدیغی یولنده‌کی ادعای غریبدر .
اناطولینك المان قومنك فعالیت استعماریه و تمایلات اتساعجو-
یانه‌سنه واسع و مساعد بر زمین تشکیل ایده بیله‌جکی فکری
ایلك دفعه اوله‌رق بوندن یارم عصر اول (هاله) دار الفنونی
معلملرندن (لودویغ روس) نام ذات طرفندن ، آسیای
عثمانی‌یه اجرا ایتدیکی برسیاحت تتبعیه‌عقبنده میدانه قونمشدر .
بوفکر وتصور اوتوز شوقدر سنه کوشهٔ نسیانده قالدقدن
صکره تقریباً یکرمی سنه اول تکرار موضوع بحث اولمش
وآلمانیا — ترکیه مناسباتنك غیرمسبوق برصمیمیت وحرارت
پیدا ایتمسنی متعاقب بعض محافلجه عادتا جدیتله تلقی ایدلمکه
باشلانمشدر . آرتق بونك اوزرینه آناطولی‌یه هیچ ایاق
باصمامش اولان بر طاقم کیمسه‌لر طرفندن قطعهٔ مذکوره
اراضیسنك قوهٔ انباتیه‌سندن وآب وهواسنك جیادت وصا-
فیتندن باحث رساله‌لر قلمه آلندیغی کبی آناطولی‌یه مهاجر
سوقندن تحصل ایده‌جك ثمرات ومنافعی حاکی قونفرانسلر
ویرلدی . بو یولده اجالهٔ قلم وادارهٔ کلام ایدنلر آناطولی‌نی ،
آلمانیادن بر سیل خروشان حالنده آقوب کیده‌جك جریان
مهاجرتی آغوش شفقتنه قبوله مهیا وخواهشکر بر مملکت
صورتنده تصویر ایتمکده‌درلر . آلمانیا شرقده منافع جدیده تأمین
وپیدا ایده‌لی آنجق بر قاچ سنه اولدیغی هر نصلسه عقللرینه
کتیرمیان بعض کیمسه‌لر شرق احوالی حقنده هر نه وقت بر

مباحثه آچیلسه مجرای کلامی درحال مستملکات مسئله‌سنه انتقال ایتدیرمکدن کندیلرینی آله‌مدقلری کبی ممالك عثمانیه‌ده‌کی موقع ونفوذمزه دائر بر ایکی سوز سویلمکه قالقیشانلره ـ ولوکه بو سوزلرك هر بری شرق قریبده تأسیس مستملکات نظریه‌سی علیهنده واضح و قطعی بر برهان اولسون ـ بر طاقم آمال اتساعکارانه و فتوحاتجویانه عطف ایتمکدن خالی قالمیورلر. محقق بر شی وار ایسه اوده : حکومت عثمانیه ایله مناسبات دوستانه تأسیس ایتمکدن بشقه املی اولمیان آلمانیانك بو زمینده‌کی مساعیسنك تحتنده، ایلك فرصتده ممالك عثمانیه‌یه وباخصوص آناطولی قطعه‌سنه اون بیکلرجه وبلکه‌ده یوز بیکلرجه آلمان کویلیسنی دوکمك فکر مضمرینك مختفی بولندیغی حقنده عثمانلیلرده برشبهه حاصل اولور اولمز شرقده‌کی موقعمزك طول مدت ایچون محو و مضمحل اوله‌جغی کیفیتیدر. آلمان ملتنك آناطولی قطعه‌سی حقنده‌کی معلومات ومسموعاتی اوقدر مبهم ومشوش بر طاقم شیلردن عبارتدر که بو خصوصده تنویر افکاره خادم اوله‌جق بعض طوغری تفصیلات ویرمکی لازمه‌دن عد ایدییورز :

آناطولی حقنده حاصل ایدیلن یاکلش فکرلردن بری بوقطعه‌نك آسیای صغرانك بر شبه جزیره شکلنی ارائه ایدن قسمندن ماعدا دجله وفرات نهرلرینك یوقاری حوضه‌سیله بصره کورفزینه قدر اوزانان آشاغی حوضه‌سنی و سوریه

منطقه‌سنی جامع وحاوی اولدیغی حقنده‌کی فکرلردر . شایان
حیرتدرکه‌اك مهم آلمان جرائدی بیله بوخطایه دوچار اولیورلر.
آناطولی و اسم دیکری اولان آسیای صغرا تعبیریله آنجق
طربزوندن اسکندرونه قدر ممتد اولان بر خط مفروضك
غربنه دوشن اراضی قصد اولنیور. بوخطك شرقنده‌کی ممالك
ولایات شرقیه‌دن عبارت اولوب جنوبنده فرات ودجله نهرلرینك
وادیسی کائندر – که‌دوم دوزبراووه حالنده اولان بو حوالینك
قسم شمالیسنه الجزیره و قسم جنوبیسنه ایسه عراق اطلاق
اولنور . قدیم بابل حکمدارلغی ایشته بوعراق مملکتنده واقع
ایدی . اسکندرون کورفزندن بدأ ایله حدود مصریه‌یه قدر
امتداد ایدن طار واوزون اراضیٔ ساحلیه اسکیدن اولدیغی کبی
شمدی‌ده سوریه نامیله یاد اولنیور .

اوچ طرفی دکز ایله محاط برشبه جزیره‌شکلنی حائز اولان
اصل آناطولی ایله آسیای عثمانینك اقسام سائره‌سی آره‌سنده
مهم فرقلر مشاهده اولنیور . اصل آناطولی قطعه‌سی برکتلهٔ
کثیفه حالنده یشایان ترکلر ایله مسکون اولدیغی حالده بونك
شرقنده‌وجنوبنده کائن جسیم ساحه‌لر سکنه‌سی تورك قومندن
غیری عروقه منسوب و تورك لساننده بشقه السنه ایله متکلم
بولنیور ، کورد وارمنیلر ایله‌مسکون ولایات شرقیه قطعه‌لرینك
اراضیسی صوك درجه طاغلق اولمسی اوروپا مهاجرلرینك
اورایه یرلشمسنه قارشو پك بیوك بر مانع تشکیل ایدییور .

آسیای عثمانینك مستملکات تأسیسنه الویریشلی یکانه یرلری عرب لسانیله متکلم اقوام ایله مسکون سوریه، الجزیره، عراق قطعه‌لری اهالیسی اکثریت اعتباریله تورکلردن ترکب ایدن آناطولی الکاسیدر. آناطولی، اکثریسی اووه‌لرده و یایلالرده زراعتله وبر قسم قلیل شهرلرده خدمت و صنعتله مشغول آلتی میلیون تورکی احتوا ایدییور. تورکلر عثمانیلیغك اوزی، چکردکی اولدقلری کبی دولت عثمانیه‌نك اك متین واك شایان اعتماد، سیاسی وعسکری استنادگاهنی تشکیل ایتمکده‌درلر.

اصابت فکر و رأییله معروف و مسموع الکلم بر ذات مشهور – که عثمانلیلره قارشو دائمابیوك برتوجه وخیرخواهلق گوسترمشدر – ماورای البحارده کائن اولوب‌ده آناطولی‌یه ارتباطلری پك گوشك اولان یرلرك (بوندن مقصد روم‌ایلی، طرابلس کبی آناطولیدن دکزلرله آییرلمش قطعاتدر. عثمانلیلره خیرخواه ذات کنجه بونك مارشال فون درغولچ اولمسی اغلب احتمالدر – مترجم) پی درپی الدن چیقارلمسنی تورکلره نصیحت ایتمش وبوعملیه نه‌قدر سرعتله وقوع بولور ایسه ترکیه ایچون او قدر ایی اوله‌جغنی علاوةً سویلشدر. ترکیه آنجق بوصورتله اوروپا وآسیا هیئات دولیه‌سی آره‌سنده پایدار وباقی اوله‌بیله‌جکدر. حالبوکه دولت عثمانیه‌نك آنجق کندی قوهٔ اساسیه‌سیله یعنی آناطولی تورکلریله اوچ قطعهٔ ارضه طاغیلمش اولان ممالك جسیمه‌سنی مدافعه و محافظه ایتمك غیرتنده ثبات

ودوام ایتمسی عسکرلك بار ثقیلنی عصرلردنبری اموزلرنده طاشیان تورك عرقنی نهایت بی تاب وبی مجال براقه‌جق وبوحال چوق کچمه‌دن ترکیه ایچون مشئوم نتیجه‌لر حاصل ایده‌جکدر. مع مافیه شوراسنی سویلیه‌لم که ترکیه‌ده هر هانکی برحکومت رأس کارده بولنور ایسه بولنسون بونلردن هیچ بری بویله بر قطع عضو عملیاتنك تحت الزمیتده اولدیغنی درك و تقدیر ایده‌میه‌جکدر . بناءً علیه بومسئله حقنده نه‌دنیلسه ونه‌یازیلسه بوندن هیچ برفائده حاصل اوله‌میه‌جقدر . اکر ترکیه‌ده مشروطیت اداره تأسیس اولنمسه و تموز انقلابیله دوریلن دوراستبداد برمدت دها دوام ایتسه‌ایدی بالاده ایما ایتدیکمز فلاکت ایر کج ترکیه‌نك باشنه کله‌جکدی .

چونکه دور مذکورده تورك عنصرینه آنك تحمل وطاقتی فوقنده اولان بر وظیفه تحمیل اولندقدن بشقه قوای ملیه‌نك بر قسمی بر صورت ابلهانه‌ده معطل ومفلوج بر حالده براقیلدیغی کبی دیکر قسمی دخی هر درلو قواعد احتیاطیه خلافنده مجنونانه بر سماحتله اسراف وافنا اولندی . ادارهٔ جدیده‌نك مکلفیت عسکریه‌یی خرستیانلره دخی تشمیل ایتمسی بالاده‌کی سیاست سقیمه وغیر معقوله‌نك مضرات مدهشه‌سنی اکلامش اولدیغنه بر دلیلدر . « خرستیانلردن عسکر آلمق مسئلهٔ مهمه‌ومشکله‌سی حقنده یکی ترکیه‌نك رجال عسکریه‌سندن بعض ذوات ایله تعاطئ فکر ایتدیکم زمان بو تدبیره

افراد عسکریه‌نك مقداریکی تزیید ایتمك ایچون دکل بلکه عنصر اسلام وباخصوص تورك عنصری اوزرندن عسکرلکك تحملفرسا بار ثقیلنی ممکن مرتبه تخفیف ایتمك مقصدیله مراجعت اولندیغنه قناعت کسب ایتدم. اعتراف ایتملی که بو تدبیر الزم وضروری ایدی. مع مافیه حکومت عثمانیه بونکله اکتفا ایتمیه‌رك مکلفیت عسکریه‌یی بلاتفریق جنس ومذهب افراد عثمانیه‌یه تشمیل ایتمکه چالیشملیدر. صوك زمانلره قدر یالکز خریستیانلر دکل لکن تورك اولمیان عثمانلی تبعهٔ مسلمه‌سنك برقسم مهمی خدمت عسکریه‌لرینی ایفا ایتمیورلردی. بونك سببی ایسه حکومت عثمانیه‌نك بعض حوالیده اخذ عسکر قانوننی تطبیق ایده‌جك قدر عزم وقوت صاحبی اولمامسی ایدی. نه الجزیره وعراق طرفلرنده کوچبه حالنده یشایان عربلردن، نه شرقی آناطولیده ساکن کردلردن، نه ده آرناوودلرك بیوك برنسلندن عسکر طوپلانمیوردی. کردلرك قابلیت عسکریه‌سندن وحس جنکاوریسندن استفاده ایتمك هوسنه دوشن عبدالحمید روسیه‌ده موجود قزاق آلایلرینی اوزاقدن آکدیران وحمیدیه آلایلری دییه یاد اولنان کرد افرادندن مترکب بر طاقم قطعات عسکریه‌یی وجوده کتیرمشسه‌ده احوال وخیمه وجدیه‌ده کوردلری مسقط رأسلرندن اوزاق یرلره کیتمکه ارضا واقناعه حکومتك موفق اولمسی بر آز مشکوك کورنمسی حد ذاتنده بر اساس فنی‌یه مستند اولمیان بو تشکیلاتك قیمت عسکریه‌سنی پك زیاده

تنقیص ایدن احوالدندر . حکومت جدیده مکلفیت عسکریه اصولنی ممالك عثمانیه‌نك الك مجرا اقسامنه قدر توسیع ایچون پك جدی همتلر صرف ایدییور . آرناودلر تحت انقیاده آلنمش وبونلرك اللرنده‌كی اسلحه‌نك اكثریسی جمع ومصادره اولنمشدر . آز مقدارده دینج وتوانا افرادن متشکل اولان وحورانك ایصسز چوللریله صرب طاغلرنده سا كن بولنان درزیلر قومی رام ایدلمشدر . قریباً كوردلر حقنده دخی عین صورتله حرکت اولنه‌جغنه شبهه یوقدر . حکومت عثمانیه‌یی دها پك چوق اوغراشدیره‌جغی ظن وتخمین ایدیلن بو مشکلات عظیمه‌نك اقتحامنه آز بر مدت ظرفنده امکان حاصل اولمسی حقیقی برموفقیتدر .

آناطولی‌یه مهاجر سوق ایتمك ترکیه ایله اختلاف چیقارمقدر - عثمانلیلرك شبهه‌لری - عربلر وتورکلر - ارض فلسطینده آلمانلر

مع مافیه دائرهٔ انقیاده آلنان ویا آتیاً آلنه‌جق اولان بو نیم مستقل اقوام وقبائل ترکلر ایله برکتلهٔ واحدهٔ ملیه تشکیل ایدنجه وعثمانلیلق حسیاتیله متحسس اولنجه‌یه قدر دها اپی زمان كچه‌جکدر . واقعا افراد هركون خدمت عسکریه‌لرینی ایفایه مجبور ایدلمکله شمدی‌یه قدر یالکز عثمانلیلرك صرتنده قالمش اولان عسکرلك یوکی خیلی خفیفله‌مشسه‌ده بونلری تفتیش ومراقبه آلتنده بولندیرمق لزومی حکومت عثمانیه‌یی اقوام مذکوره‌یه قارشو دها طول مدت قوهٔ عسکریه‌سنك مهم بر

قسمنی استعمال ایتمك مجبوریتنده براقه‌جقدر . ترکیه‌نك استقبالده بوکبی مشکلات وغوائلدن قورتیله‌جغنی، داخل مملکتده احوال منتظمه تأسیسنه موفق اوله‌جغنی فرض ایتسه‌ك بیله آلمانیا ممالك عثمانیه‌یه بیوك مهاجر قافله‌لرینی سوق ایتمکدن ینه احتراز واجتناب ایتملیدر . زیرا ترکیه‌یه هجرت ایده‌جك آلمان کویلیلری ینه آلمانیا تابعیتنده قاله‌جقلردرکه ترکیه‌نك بوکا راضی اولمسی صوك درجه مستبعددر . یا آنلر عثمانلی تابعیتنه کیره‌جکلردرکه بوتقدیرده هم کندیلری هم آلمانیا حکومتی بیوك بیوك مشکلاته معروض قاله‌جقلردر . ممالك عثمانیه‌ده ساکن اولان عناصر غیرمسلمه‌یه آلمان خریستیانلرندن متشکل یکی برعنصرك انضمامی ترکیه‌نك مشکلات داخلیه‌سنی برقات دها تزیید ایده‌جکندن رجال عثمانیه‌نك کندی مملکتلری ایچون بر تهلکه عد ایده‌جکلری بومهاجرتك وقوعنه موافقت ایده‌جك قدر بصیرتسز طاورانملرینه طوغریسی احتمال ویریله‌مز . بومسئله‌ده ایکی طرفدنده فوق‌العاده برخلوص نیت ابراز اولنسه بیله آناطولی‌یه آلمان مهاجرلرینی یرلشدیرمك تشبثندن هرحالده بیوك اختلافلر تولد ایده‌جکدر . بناءً علیه آلمانلرك انظار دقتنی آناطولی‌یه جلب ایتمك وآنلری بومنطقه‌یه هجرت ایتمکه سوق وتشویق ایلمك اوزره قولاً وتحریراً صرف همت وغیرت ایدنلر آلمانیایه پك فنا برخدمتده بولنیورلر . آنلر دشمنلرمزك بوزمینده صرف اولنان بتون غیرتلری وسوزلری کمال دقت ایله قید واشارت

ايدرك وقت مناسبده بزم ايچون پك مضر بر شكل وصورتده حكومت عثمانيه‌نك سمع اطلاعنه ايصال ايده‌جكلرندن امين اوله‌بيليرلر . دوشونملی كه آلمانلر تركيه‌ده نه‌قدر سويلير ايسه سويلسونلر برآز خدعه ومهارت ايله عثمانليلرده عليهمزه بر حس شبهه اوياندیرمق دائما ممكندر .

طبقۀ منوره‌يه منسوب وعقل واذعان صاحبی توركلرك، شمندوفر تشبثاتنی تركيه اراضيسنك اجانب طرفندن تملك وتصرفنه طوغری آتيلان ايلك خطوه صورتنده تلقی ايتدكلرينی بالذات مشاهده ايتدم. بونلردن بری بكا بركون عيناً شو سوزلری سويلدی : «واقعا شمدی بزم ايله آلمانلر آره‌سنده بيوك بر محبت جاريدر . لكن اساساً انكليزلرله روسلردن دها ايی ادملر اوله‌مه‌يكزدن وآنلر كبی اراضيمزه كوز ديكمش اولمكزدن قورقارم . سز غالبا بغداد شمندوفرينی مملكتمزی آلمانيايه ربط والحاق ايتمك ايچون برايپ صورتنده قوللانه‌جقسكز » بوسوزلر بعض عثمانلی محافلنده تركيه حقنده‌كی سياستمزك نه‌يولده محاكمه اولنديغنی كوستريبور. درسعادتده ذاتاً قولای اولميان موقع ووظيفه‌مزی برقات دها مشكللشديرمك ايچون آناطولی‌يه مهاجر سوقی لزومندن باحث دها برقاچ مقاله يازمق كافيدر .

آسيای عثمانينك يالكز توركلر ايله دكل لكن عربلر ايله مسكون اقسامنه دخی مهاجر كوندرمك بر خطا اولوردی .

عرب ديرايسه‌ك بو كلمه‌يی معنای اصليسنده تلقی ايتمليدر.

دمشق ویافه‌دن بغداد وموصله قدر ممتد حوالیٔ وسیعه‌ده مقیم عربلر عرقاً پك قاریشـیقدرلر. دها طوغریسی بونلر ازمنـهٔ قدیمه‌ده عربلشمش بر طاقم اقوامدان بشقه برشی دکلدرلر. اقوام مذکوره محضا عرب لسانیله متکلم اولدقلری ایچون ترکیه‌ده ساکن اقوام سائره‌یه برآز استخفافکارانه بر نظرایله باقیورلر. لکن تورکلر طبیعتلرنده‌کی عزم ومتانت ومفطور اولدقلری سائر بعض خصائل اعتباریله عربلره فائق برقومدرلر.

علی‌العموم عربلر وباخصوص شام وسوریه عربلری آره‌سنده مشاهده ایتدیکم عدم ممنونیت حسنك باشلیجه سببی والیدن قائمقامه وارنجه‌یه قدر بالجمله مأمورلرك درسعادتدن اعزام اولنمسی ویرلیلر آره‌سندن پك آز مأمور انتخاب ایدلمسیدر.

عربستانده آلمان مستعمراتی تأسیس مسئله‌سنه کلنجه بو قابل اجرا برتصور دکلدر. چونکه عربستانك شرائط اقلیمیه‌سی آلمانلرك اوراده توطن ایتملرینه قطعیاً مساعد دکلدر. بوندن ماعدا عربستانك زراعته صالح اراضیسی محدوددر. واقعا ارض فلسطینده اوفاق بر آلمان مستعمره‌سی موجوددر. لکن بو مستعمره شمدیکی حال معموریتنی اکتساب ایدنجه‌یه قدر مستعمرلریکرمی اوتوز سنه مدتله الك بیوك مزاحم ومشاقه قاتلانمغه مجبور اولمشلردر. برده بونلر اصل فلاحت ایله دکل لکن اقالیم حاره‌یه مخصوص اشجار مثمره یتشدیرمکله مشغول بولنیورلر. یافه جوارنده

ساكن اولان بومستعمرلراو قدر بيوك مشكلاته وشديد مهاجماته معروض بولنيورلركه، آنلرك تأسيسكرده‌سى اولان مستعمره‌نك كسب وسعت ايتمسى، بسبتون امكان خارجنده‌در. بغداد شمندوفرينك كذركاهنه مصادف حواليده آلمانيانك بر نفوذ سياسى احراز ايتمسى حقنده ممالك عثمانيه‌ده موجود اولان انديشه‌دن آلمانيانك دشمنلرى هم تأمينات آقچه‌سى مسئله‌سنده مشكلات چيقارمق هم ده عثمانليلر بيننده بغداد تشبثى عليهنده بر جريان افكار حصوله كتيرمك ايچون پك ماهرانه بر صورتده استفاده ايلديلر. انكلتره‌نك بزه خصم اولميان بعض محافلنده آلمان نفوسنك سنه‌دن سنه‌يه فوق العاده بر صورتده تزايد ايتمسى نتيجه‌سى اوله‌رق آلمانيانك ار كيچ مستملكات جسيمه ايدنمك اضطرارنده قاله‌جغى يولنده بر فكر ومطالعه بيان اولنيور. بتون روس محافلنك فكرى دخى بو مركزده‌در. حالبوكه بونى سويلينلر آلمانيانك فضلهٔ نفوسى ايچون آلمانياده دها بر چوق سنه‌لر ايش بولمق ممكن اوله‌جغنى واهاليمزك آنجق يكرمى ويا يكرمى بش سنه صكره طاشمغه باشلايه‌جغنى دوشونميورلر. لكن بو طاشقينلق حصوله كلسه و المانيا، نفوسنى ارتق استيعاب ايده‌ميه‌جك بر حاله كيرسه بيله آلمانيا حكومتى انظار حرص وطمعنى فرات ودجله واديلرينه هيچ بر زمان ديكميه‌جكدر.

بالاده‌كى ملاحظاتى رد ايتمكدن مقصدمز بغداد خطى مسئله‌سنك شوراده، بوراده وباخصوص عثمانلى محافلنده توليد

ایتدیکی سو، تفهملری ازاله ایتمك و بو تشبثك قوه‌دن فعله چیقماسنه مانع اولان مشکلات سیاسیه واقتصادیه‌نك ممکن مرتبه رفعنه چالیشمقدر .

*
* *

بغداد مسئله‌سنك جهت سیاسیه واقتصادیه‌سی

بغداد مسئله‌سی آلمانیانك منافعنه طوغریدن طوغری‌یه تماس ایدن بر چوق وقایع مهمهٔ سیاسیه ایله حائز مناسبت بر مسئله‌در . آلمان سرمایه‌سنك وآلمان منابعنك اشتراکیله درسعادت بوغازندن بصره کورفزینه قدر بر خط انشا وتمدید ایتمك فکر وتصوری ایلك دفعه اوله‌رق جدیتله نظر اعتباره آلندیغی زمان آنجق بو خطك آلمانیایه تأمین ایده‌جکی منافع اقتصادیه دوشونلمشدر . استقباله طوغری مد نظر ایدنلر خطك مرور ایده‌جکی حوالی، ازمنهٔ قدیمه‌ده حائز اولدیغی معموریت و آبادانی‌یی تکرار اکتساب ایتدکدن صوکره آلمانیانك پك زیاده محتاج اولدیغی بغدای، آرپه پاموق کبی مواد آتیه‌یی آناطولی وعراقدن جلب ایتمك امکانی حاصل اوله‌جغی البته عقللرینه کتیرمشلردر. مع مافیه خطك بدایتده منحصراً حائز اولدیغی ماهیت اقتصادیه الجای زمان واحوال ایله یواش یواش ایکنجی درجهٔ اهمیته اینمش وخطك اهمیت سیاسیه‌سی بو نسبتده آرتمشدر. بو تبدلك اسبابنی آکلامق ایچون ١٨٩٠ سنه‌سندنبری آلمانیاجه تعقیب ایدیلن سیاستك صفحات متتابعه‌سنی نظر تدقیقدن کچیرمك اقتضا ایدر.

تاریخ مذکورده آلمانیا ـ انکلتره مناسباتنده حصوله کلن تحول عظیم آلمان رجال حکومتنی خارجی پولتیقه‌مزی یکی برصفحه‌یه وضع ایتمکه مجبور ایلمشدر .

١٨٧٠ محاربه‌سی عقبنده آلمانیانك سیاست خارجیه‌سنده حاکم اولان عامل فرانسه ایله اولان مناسباتمزك شکل وصورتی ایدی .

فرانسه ـ آلمانیا محاربه‌سنه ختام ویرن (فرانقفورت) معاهده‌سنك عقدی فرداسنده مارشال (مولتکه)، «فتح ایتدیکمز اراضی‌یی محافظه ایده‌بیلممز آنجق اللی سنه مدتله حربه مهیا بر حالده بولنمز ایله قابل اوله‌جقدر » سوزلرینی سویلمشدر . پرنس (بسمارق) (افکار و خاطرات) نام اثرنده یدی سنه محاربه‌سنده اولدیغی کبی زمان حاضرده دخی فرانسه ، روسیه وآوستریا دولتلرینك آلمانیا علیهنده بر اتفاق عقد ایتملری تهلکه‌سنك وارد اولدیغنی سویلمشدر .

*
* *

آلمانیا انکلتره اختلافنك اسبابی — آلمانیا دونمه‌سز یشایه‌ماز — چنبرله‌ین پولتیقه‌سی

بسمارقك فکرنجه بو تهلکه‌نك اوکنی آلمق ایچون یالکز برچاره واردرکه اوده آلمانیایی هم روسیه هم آوستریا ایله ویا هیچ اولماز ایسه بو حکومتلردن بریله دائمی صورتده حال ائتلافده بولندیره‌جق برسیاست تعقیبیدر . مشارالیه برروسیه ـ آلمانیا ـ آوستریا اتفاقنك حصولنی ازجان و دل آرزو

ایدییوردی . بسمارق بو اجتهادینی قولاً و تحریراً مدافعه ایتمکدن هیچ خالی قالمامش و سیاسی بر غایهٔ امل بیلدیکی بواتفاق سایه‌سنده فرانسه‌نك آلمانیایه قارشو پرورده ایتدیکی تصورات انتقامجویانه‌یی اصلا موقع اجرایه‌قویه‌میه‌جغی وفرانسه‌ده انتشار ایدوب قرالیت ومطلقیت طرفدارلرینی چوق درجه بیزار واندیشه‌ناك ایدن جمهوریت ومساوات فکرلرینك تصحیحنه قارشو برسد ممانعت چکیله‌جکی قناعتنده بولنمشدر . غریبدرکه آلمانیا وانکلتره مناسباتی مسئله‌سی بسمارقك ذهننی پك آز اشغال ایلمشدر . انکلتره‌یه قارشو عادتا بر نفرت طویان بسمارق انکلتره وآلمانیا منافعی آره‌سنده شدید برتصادم وقوعی احتمالنی هیچ برزمان درپیش ایلمامشدر .

فی الواقع اوزمان ایکی مملکت بیننده الیوم کوردیکمز تضاد واختلاف منافع هنوز موجود دکلدی . بسمارق عنان اداره‌یی الده طوتدیغی مدتجه انکلتره‌نك سیاست خارجیه‌سنده شرق قریب اك مهم موقعی طوتیوردی . دنیله بیلیرکه او زمان انکلتره‌نك پولتیقه‌سی برشرق پولتیقه‌سی ایدی . حالبوکه بسمارقك کندی تعبیرنجه اووقت بتون ممالك شرقیه برپومرانیالی نفرینك کمیکلرینه بیله دکمیوردی . بسمارقك بومشهور سوزی بوندن اوتوز سنه‌اول شرقده‌کی علاقه ومنفعتمزك هیچلکنی کوستریور . بوندن صرف نظر اوزمان انکلتره؛ باخصوص ماورای البحارده‌کی منافع عظیمه‌سنك توسیع ومحافظه‌سنه معطوف برسیاست تعقیب

ایدییوردی. حالبوکه بسمارق دورنده آلمانیانك ممالك بعیده‌ده‌کی منافعی پك اهمیتسز ایدی . بسمارقك نقطهٔ نظری ١٨٧٠ محاربه‌سی نتیجه‌سنده آلمانیا طرفندن ضبط اولنان اراضی‌یی محافظه خصوصنده انکلتره‌نك هیچ بر زمان معاونتنده بولنمیه‌جغی مرکزنده ایدی . بو نقطهٔ نظردخی بسمارق طرفندن انکلتره حقنده تعقیب اولنان خط حرکتك اس‌الاساسنی تشکیل ایدییوردی . مشار الیه بو قناعتی ویرن شی اولا انکلتره وآلمانیا منافعی آره‌سنده هیچ بر نقطه تماس موجود اولمامسی وثانیاً انکلتره قانون اساسیسنك دواملی اتفاقلرك عقدینه‌مساغ ویرمامسیدر. انکلیز سیاسیونك انکلتره ـ آلمانیا مناسباتی حقنده‌کی طرز ادراك وتلقیلری بسمارقك نقطهٔ نظرینه توافق ایدییوردی . آلمانیا سواحلندن آنجق ایکی ساعتلق مسافه‌ده کائن اولوب یکرمی سنه اولیسنه‌قدر انکلتره‌نك تحت حاکمیتنده بولنان واهمیت سوق‌الجیشیه‌سی بتون ارباب اختصاصك تحت تصدیق واعترافنده اولان (هلقولاند) آطه‌سنك آفریقاده براراضی پارچه‌سیله مبادله‌سنه انکلتره‌جه بلاتردد موافقت ایدلمسی ممالك مذکوره‌ده آلمانیا ایله براختلاف مسلح وقوعنه نه‌قدر آز احتمال ویرلدیکنه پك بارز بر دلیل تشکیل ایتمکده‌در . اکر بو جزیره الان انکلتره‌نك تحت تصرفنده اولسه وبونك آلمانیایه ترکی ایچون بر تکلیف درمیان ایدلسه هیچ شبهه یوق بوکا قارشو انکلتره‌ده براعتراض

قوياردی. انكلتره نك يكرمی اوچ سنه اولكی موافقتيله بوكونكی ممانعت ومخالفت مفروضه‌سی بو مدت ظرفنده انكلتره ايله آلمانيا مناسباتنده حصوله كلن تحول عظيمك درجه‌سنی كوسترمكه كافيدر. آلمانيا - انكلتره مناسباتنه عارض اولان بو بيوك تبدلك سائق وسببی آلمانيانك احوال اقتصاديه‌سنده حصوله كلن اساسلی تحولدر. آلمانيانك حيات اقتصاديه‌سی لاينقطع وبالضروره كيت كيده انكشاف وتوسع ايدييور. بو حركتی طوردیرمق هيچ بر كيمسه‌نك يد اقتدارنده دكلدر. سياست اقتصاديه بر عصری متجاوز بر زماندنبری تعقيب ايتديكی يولی طوتغه باشلامشدر. آلمانيا طوپراغنك ويرديكی محصولات ايله تكميل المان افراد ملتنی بسلمك خصوصنده‌كی امكانسزلق يكرمی بش سنه‌دنبری موجوددر.

بوحال وكيفيت آلمانيا ايچون تجارت عالمه اشتراك ايتمك ومحصولات ومصنوعات ايچون خارجده يكی يكی رواجكاهلر تدارك ايلمك ضرورت مطلقه‌سنی توليد ايدييور. آلمانيا، خارجدن كتيرتمكه مجبور اولديغی زاد و ذخائرك و صنايعه مخصوص مواد ابتدائيه‌نك بدلنی بتون عالمه شامل معاملات جسيمهٔ تجاريه‌يه كيريشمكله تأمين ايتديكی تمتعات ايله اوده‌يور.

معيشتلری، ماوراى البحارده كائن ممالك بعيده ايله اولان مناسبات تجاريه‌مزك ادامه وتوسعنه باغلی اولان آلمانلرك مقداری سنه‌دن سنه‌يه

ارتيور. بو احتياج انكلتره ايچون قات قات واسع بر مقياسده موجوددر. خارج ايله اولان مناسبات تجاريه سنى خللدن مصون بولنديرمه دن يشامسنه امكان اولميان انكلتره، بتون ترتيبات سياسيه و عسكريه سنى بو احتياج و ضرورته كوره احضار واتخاذ ايلمشدر. حكومت مشار اليها دكز آشورى ممالكيله اولان مناسبات تجاريه سنى تحت تأمينه آلمغه مقتدر بر دونمايى وجوده كتيرمش وتك باشلرينه ديكر بعض حكومتلر ايله برلكده بيوك بريتانيايه قارشو كونك برنده بر تهلكه تشكيل ايده بيله جك بالجمله دولتلرك قواى بحريه سنى برر برر يا محو ايتمش ويا ضعفه دوشورمشدر.

انكلتره، دكز طريقيله اولان مناسبات تجاريه سنك انقطاعندن كنديسى ايچون تولد ايده بيلن مهالك مدهشه يى درك وا كا كوره سياستنى تنظيم ايتمشسه آلمانيادخى بو مخاطره يى درپيش ايله بونك وقوعنه مانع اوله جق تدابير اتخاذ ايلمشدر. آلمانيادن دها قوتلى بر دولت آلمانيانك جهانده كى فعاليت تجاريه سنه خاتمه چكمكى كندى منافعى اقتضاسندن عد ايدر، دونمامزه ناكهانى بر ضربه ايندير مكه قالقيشير ايسه بزم حالمز نه اوله جق؟ يالكز بويله بر احتمالى دوشونمك دوچار خوف ودهشت اولمق ايچون كافى بر سببدر. دكزده ضعيف وعاجز بر آلمانيا قارشوسنده بولنه جق دولتلر آلمانيايى نه وقت اولسه تضييق ايتمكه وبزمله بر محاربهٔ بحريه يه طوتوشمق تهديديله دولتمزك مقدراتى اوزرنده قطعى بر تأثير

اجرا ایلمکه مقتدر اوله‌جقلردر . احتیاجات سیاسیهٔ حاضره‌یه تقابل ایتمه‌ین بر دونمایه مالك بویله بر طور تهدیدکار کوسترن دولتلره قارشو سرفرو ایتمکدن بشقه چاره قالمیه‌جقدر . آلمانیا بو احتمال مدهشی درپیش ایتمش اولمسندن درکه عالمده‌کی موقع اقتصادیسنی تحت تأمینه آلمغه مقتدر بر دونما انشا ایلمشدر . آلمانیا انشا آت بحریه طریقنه صاپمغه باشلادیغی آندن اعتباراً انکلتره ایله اولان مناسباتنه چاروناچار بر برودت و کرکینلك عارض اولدی . ایکی مملکت مناسباتنك بوصورتله دکشمسی آلمانیا سیاستنه اساس اولان اصول و قواعدك تبدلنی ایجاب و استلزام ایلمشدر . اکر آلمانیا - انکلتره مناسباتی پرنس بسمارق زماننده حائز اولدیغی شکل و رنکی محافظه ایتمش اولسه‌ایدی ، بو آلمانیا ایچون پك ایی اوله‌جقدی . بسمارقك بالذات سویلمش اولدیغی وجهله آلمانیا او وقت سیاسةً حال اشباعده بولونیوردی . بومشبوعیت آلمانیا پولتیقه‌سنه برماهیت محافظه‌کارانه ویرمش وانی دولتلر آره‌سنده علاقه‌دار قیلمشدی . مع مافیه آلمان دونماسی شمدیکی درجهٔ قدرت وسطوتنی احراز ایدنجه انکلیزلر بزه قارشو برحس شبهه بسلمکه باشلادیلر ، وکندی منفعتلرینی تحت تهدیده کوردیلر . واقعا آلمان دونماسی تك باشنه انکلیز دونماسنی مغلوب ایده‌جك برحالده دکلسه‌ده هرحالده انکلتره‌یی بزه قارشو دها ملایمانه طاورانمغه سوق ومجبور ایتمك ایچون کافی درجه‌ده قوتلیدر .

متوفی قرال ئەدوارك فردای جلوسنده آلمانیایی بردمیر چنبر ایچنه آلمق غایەسنه معطوف طرز سیاستك انكلترەجه تعقیبنه باشلانمسی دوشمانلرك آرتق شایان استخفاف برکمیت عد اولنمدیغنك اك واضح بر دلیلیدر.

آلمانیا بو مخاطرەیی رفع وازاله ایچون عجبا نه کبی تدابیرده بولنه بیلیر: آلمانیا نفوسنك آرتدیغی نسبتده آلمانیانك خارجدەکی منافع سیاسیه و اقتصادیەسی کسب اهمیت ایدییور. بو حال وکیفیت آلمانیایی، کندی صنایعی ایچون خارجده یکی و واسع رواجکاهلر تدارکی و تحریسنه مجبور ایدییور. آلمانیا قوۀ بحریەسنك توسع وانکشافی توقفه اوغراسه ویاسفائن حربیەسنك مقداری تنزیل اولنسه احتمال که انکلتره ایله اولان مناسباتمزدەکی کرکینلك برآز تخفف ایدردی. لکن انکلتره تفوق بحریسندن وآلمانیانك دکزدەکی عجز وضعفندن استفاده ایتمك هوسنه دوشدیکی آنده آلمانیا صوك درجه خطرناك بر وضعیتده قالەجقدر. دنیاده هیچ بر دولت تصور اولنەمازکه کندی کندینی بیله بویله برموقعه القا ایتسون وبو درجه مدهش براحتماله وقوعنه میدان براقمامق ایچون وار قوتنی صرف ایتمسون. فرانسەنك قرق سنەدنبری حقمزده تعقیب ایتدیکی انتقام پولتیقەسنه انکلتره ایله بینمزده کی کرکینلکك انضمامی اوزرینه آلمانیا حکومتنك وظیفۀ سیاسیەسنك خیالی مشکللشمش اولدیغنی اعتراف وتسلیم ایتمامك ایچون نفوذ نظردن بسبتون محروم اولمق

لازم کلیر . آلمانیایه قارشی آمال حربجویانه بسله‌ین حکومتلر بوندن یکرمی سنه اولیسنه کلنجه‌یه قدر آنجق فرانسه‌نك معاونت عسکریه‌سنه کوونه بیلدکاری حالده شمدی آنلر هم فرانسه‌دن هم‌ده انکلتره‌دن مظاهرت کوره‌جکلرینه قطعیا امین بولنیورلر .

حتی بوکونکی کونده انکلتره‌نك بزم ایله اختلاف چیقارمق خصوصنده فرانسه‌دن بیله دها خواهشکر و آرزوکش اولمسی آنك فرانسه‌دن اول وبلاتردد دشمنمزك امدادینه قوشمق ایچون قوی برسبب تشکیل ایدییور . آلمانیا ، کندیسی ایچون اك مساعد بر طرزده جریان ایده‌جك بر محاربه یوزندن اك وخیم مهالکه معروض بولنه‌جغنی بیلدیکی ایچون انکلتره‌یه قارشو مخاصماته ابتدار ایتمکدن دائما احتراز ایده‌جکدر . بو حقیقتك لوندره‌جه معلوم اولمسی و انکلتره‌نك هر نه وقت اولسه بر وسیلهٔ حرب تدارکنه مقتدر بولنمسی دولت مشارالیهایه بزه قارشو بیوك بر تفوق سیاسی تأمین ایدییور .

بزم مغلوبیتمزله ختام بوله‌جق بر انکلیز ـ آلمان محاربه‌سی اولا تجارت بحریه‌مزك خرابیسنی و ثانیاً عالمده‌کی موقع اقتصادیمزك طول مدت ایچون تزلزلنی موجب اوله‌جقدر . آلمانیا ، بویله بر حربدن غالب چیقار ایسه چوق کچمه‌دن آنی فلجه اوغراتمغه چالیشه‌جق مدهش بر اوروپا هیئت اتفاقیه‌سی قارشوسنده بولنه‌جقدر . بناءً علیه آلمانیایی ازمك ایچون مساعد بر زمانده

بيوك وقطعى بر تشبث وحركتده بولنمق ويا شمديكى رقابت مصلحانه‌نك دوامنه راضى اولمق انكلتره‌نك اختيار وكيفنه باغلى برشيدر . انكلتره ايله آچيله‌جق بر حرب آلمانيا ايچون برحيات ممات مبارزه‌سى اوله‌جقدر . بو محاربه‌نك بزم ايچون مساعد وياغيرمساعد بر نتيجه‌يه اقتران ايتمسى انكلتره‌يى تهلكه‌لى برموقعه دوشورمكه موفق اولوب اولمه‌مزه وابسته‌در . شمال دكزندن طوغريدن طوغرى‌يه انكلتره‌يه هجوم ايتمكله حكومت مذكوره‌يى هيچ برزمان بويله بروضعيته القا ايده‌ميه‌جكز . انكلتره‌يى آلمان اردولريله ضبط واستيلا ايتمك حقنده‌كى تصورات بر خيال محالدن باشقه بر شى دكلدر . بوندن آكلاشيليوركه بيوك بريتانيا آطه‌لرندن غيرى بر يرده انكلتره‌نك جان آلان برنقطه‌سنه تجاوز ايتمك چاره‌لرينى بولمق ضروريدر . مسئله‌نك بوجهتى آلمانيا ـ تركيه مناسباتنك وتركيه احوالنك طرز جريانيله پك زياده حائز مناسبتدر . آلمانيانك صوك زمانلرده تركيه‌يه قارشو تعقيب ايتديكى سياست هپ بوملاحظاتك تأثيرى آلتنده بولنمشدر .

انكلتره‌دن واقع اوله‌جق بر تعرضى عقيم براقمق ايچون آنجق برچاره واردركه اوده تركيه‌يى ممكن مرتبه تحكيم وتقويه ايتمكدر . انكلتره ، اوروپادن وقره‌دن وقوع بوله‌جق برهجوم ايله آنجق برنقطه‌ده جرح ومغلوب ايديله‌بيلير . بو نقطه ايسه مصردر .

انكلتره مصرده برهزيمته دوچار اولديغى كبى آنڭ سويش قنالى وهندستانه كيدن طريق بحرى اوزرندهكى حاكميتى محو اولهجقدر .

فضلهاولهرق مصرك ضياعى اغلب احتماله كوره مركزى وشرقى آفريقادهكى انكليز مستملكاتنك ضياعنى انتاج ايدهجكدر . مصرك دولت عثمانيه كبى اسلام برحكومت طرفندن فتح وضبطى التمش ميليون مسلمان ايله مسكون اولان هندستانده وانكلترهنك نفوذى آلتنده بولونان افغانستان وبلوجستان قطعهلرنده پك تهلكهلى بر عكس تأثير حصوله كتيرمكدن خالى قالميهجقدر .

دولت عثمانيهنك خطهٔ مصريهيى استردادده موفق اولمسى آنك آناطوليده وسوريهده مكمل بر شبكهٔ حديديهيه مالك بولنمسنه ، آناطولى شمندوفر خطوطنى بصرهيه قدر تمديد ايتمسيله حوالئ مذكورهده هرحالده انكلتره طرفندن اجرا اولنهجق بر حركت عسكريهيى عقيم براقمغه مقتدر اولمسنه ، احوال اقتصاديه وماليهسنى يولنهكتيرمسنه واردوسنى فوق العاده تزييدوتقويهايلمسنهمتوقفدر. بالادهسرد ايتديكمز مطالعات آلمانيا تركيهنك كسب قوت ايتمسندهنهدرجهعلاقهدار اولديغنى كوسترييور . آلمانياتركيهيى تقويهايديور ايسهبونى آنجق كندى حيات وموجوديتنى تأمين ايچون ياپيور . تركيهنك قوتى نه قدر آرتار ايسه انكلترهنك بزه هجوم ايتمسى حالنده معروض قالهجغى مخاطرات

اوقدر بیویه‌جکدر . زیرا انکلتره ، ترکیه‌نك بزم ایله برلکده حرکت ایتمسی احتمالنی دائما حسابه قاتمغه مجبور اوله‌جقدر . مصر قطعه‌سی ، ترکیه‌نك بزه کوستره‌جکی معاونت عسکریه‌نك مکافاتی اوله‌جقدر . مصر کبی خارق‌العاده زنکین بر مملکتی تکرار الده ایتمك امید واحتمالی ترکیه‌یی آلمانیا ایله برلکده طالع حربی دنه‌مکه سوق واقناع ایچون کافی برسبب اولسه کرك . دیکر طرفدن انکلتره ترکیه‌نك عسکرلك واقتصاد نقطهٔ نظرندن غایت قوتلی بردولت اولدیغنه وبتون قوای عسکریه‌سیله آلمانیانك معاونتنه شتابان اوله‌جغنه قناعت کتیریر ایسه احتمالکه حقمزده‌کی آمال متجاوزانه‌سندن بسبتون واز کچه‌جکدر . ایشته آلمانیانك ترکیه حقنده‌کی سیاستی هپ بومقصده معطوف بولنیور . آلمانیا ، انکلتره طرفندن امین اولمق و کندیسنی تهدید ایدن حرب تهلکه‌سنی برطرف ایتمك ایستدیکی ایچوندرکه ترکیه‌یه بذل معاونت ایدییور . انکلتره‌نك سوق و اداره‌سی آلتنده بولنوب اوروپاده‌کی نسبت حاضرهٔ قوایی زیر و زبر ایتمکه چالیشان هیئت دولیه‌نك بو تشبثاتنی محکوم عقامت ایتمك ایچون آلمانیا وآوستریا دولتلرینك ترکیه ایله بر اتفاق حصوله کتیرملری کافیدر .

انکلتره ، آلمانیا ایله اولان مناسباتی اوروپایه قارشو پولتیقه‌سنك هنوز ناظمی حکمنده اولمدیغی بر زمان ترکیه‌نك حامیسی ایدی . ۱۸۷۸ ده دولت مشارالیها ، آیاستفانوس معاهده‌نامه‌سی احکامی ترکیه لهنه تعدیل وتخفیف اولنمدیغی تقدیرده

روسیه‌یه اعلان حرب ایده‌جکی تهدیدنده بیله بولنمشدر. لکن انکلتره ترکیه‌یه آلمانیانك برمتفق محتمل ومستقبلی نظریله باقمغه وکندی منافعنی بالنتیجه ترکیه‌نك قسماً انقسامنی مستلزم برمجرا تعقیب ایتمکده تحری‌یه باشلادیغی آندن اعتباراً انکلتره بالضروره دولت عثمانیه‌یه قارشو سیاستنی دکیشدیردی.

انکلتره سیاسیونی ترکیه‌یی حمایه ایتدکلرینی بر شرطه تعلیق ایلمشلردی. بو شرط ایسه ترکیه‌نك خارجه قارشو ضعیف بر موقعده قالمسی وکندی کندیلکندن نه سیاسی ونه‌ده عسکری بر تشبث اجراسنه مقتدر اولمامسی ایدی.

مع مافیه‌دها عبدالحمید دور سلطنتنده ترکیه‌نك احوال سیاسیه و اقتصادیه‌سی انکلتره‌نك منافعنه اویمایه‌جق بر طرز انکشاف اخذ ایتمکه باشلامشدی. هر نه قدر عبدالحمیدك فساداخلاقی موجب اولان ادارهٔ مستبدانه‌سی ترکیه احوالنك جداً کسب صلاح ایتمسنه قارشو بیوك برمانعه تشکیل ایتمکده ایدیسه‌ده خدمت عثمانیه‌یه قبول اولونان آلمان ضابطانك همت و تأثیریله خصوصات عسکریه‌ده جدی براثر ترقی کورلدیکی قابل انکار دکلدر. دیکر طرفدن بغداد شمندوفر خطنك اکمالندن صوکره ترکیه‌نك وضعیت اقتصادیه، سیاسیه وعسکریه‌سی مطلقا فوق العاده تقویتپذیر اوله‌جقدی. واقعا ترکیه‌نك ساحهٔ اقتصادده نائل ترقیات اولمسی انکلتره‌جه عدم خوشنودی ایله کورلسنه احتمال ویریله‌مزدی. لکن بوکا مقابل ترکیه‌نك

سیاسی وعسکری نقطهٔ نظرندن قوتلنمسی انکلترهنك هیچ ایشنه کلهمزدی. آوستریایه استنادایدن برآلمانك ترکیهدن کورهجکی معاونت سایهسنده انکلتره طرفندن تعقیب اولنان «چمبر» پولتیقهسنی عقیم براقغه موفق اولهبیلهجکی حقندهکی امید واحتماللرك آرتدیغنی کورن انکلتره ترکیهنك جسمی اوزرنده برقطع عضو عملیاتی یاپمق ویا ممالك عثمانیهیی صیقی بر انکلیز قونترولی آلتنه آلمق دها ایی اولهجغنی کندی کندینه دوشونمکه باشلادی.

اوروپا دولتلری آرهسندهکی نسبت قوا روس ـ ژاپون محاربهسندن مقدمکی حالنی محافظه ایتدیکی مدتجه انکلترهده روسیهنك بحر سفید سواحلنه طوغری وقوع بولان حرکت اتساعجویانهسنه قارشو بر سد ممانعت تشکیل ایدن وکندی کندینی آزچوق مدافعهیه مقتدر اولان بر ترکیهنك بقا وموجودیتنی کندی منافعنه موافق عد ایلمشدی. مع مافیه روسیهنك مغلوبیتی اوزرینه انکلتره بو اجتهادنده آرتق ثابت قدم اولمدی. زیرا اولا روس قوهٔ بحریهسنك الك مهم قسمی محو اولمشدی. ثانیاً مانچوری محاربهسی روسیهنك کرك قرهده وکرك دکزدهکی ضعفنی میدانه قویمش اولدیغندن انکلتره، روسیهیی اسکیدن اولدیغی کبی فوق العاده مهم برعنصر قوت صورتنده تلقی ایتمکه محل قالمدیغنی آکلامشدی. روسیه ایله ژاپونیا آرهسنده صلح تقرر ایدر ایتمز ایران وشرق مرکزی حقندهکی انکلتره ـ روسیه ائتلافی وجوده کلدی. بو ائتلاف موجبنجه روسیه، جنوبی ایرانده اجرای نفوذ ایتمك، بحر

عمان اوزرنده بر لیمان اله کچیرمك واورایه قدر بر شمندوفر یاپمق خصوصنده‌کی آمال وتصوراتندن فارغ اولدقدن بشقه ایرانك قسم جنوبیسیله بصره کورفزی حوالیسنك انکلتره دائرۀ نفوذینه داخل اراضیدن معدود اولدیغنی تسلیم وتصدیق ایلمشدر . ایران حقنده لوندره وپترسبورغ قابینه‌لری طرفندن عقداولنان مقاوله‌نك ترکیه‌ده بر بحران ظهوری حالنده دولت مذکوره انکلتره و روسیه‌جه اتخاذ اولنه‌جق تدابیردن باحث بعض مواد خفیه‌یی احتوا ایتمسی هیچ‌ده مستبعد دکلدر . انکلتره شمالی عربستان چوللرندن ، بغداد حوالیسندن وجنوبی ایراندن کچه‌رك مصری طوغریدن طوغری‌یه هندستانه ربط ایده‌جك جسیم بر دمیر یول خطنی انشا ایتمك تصورنده چوقدنبری بولنیور. طبیعیدرکه انکلتره بویله بر خطك کذرکاهنه مصادف اولان ممالك اوزرنده بر حق تفتیش ومراقبه حائز اولمق ایسته‌یه‌جکدر . جنوبی ایران شمدیدن انکلتره‌نك قونترولی آلتنده بولنیور . عربستانك برر عثمانلی ولایتی اولان حجاز ویمن قطعه‌لرندن غیری اقسامی اوزرنده دخی انکلتره‌نك نفوذی جاریدر . عربستانك سواحل جنوبیه وشرقیه‌سنده کائن کوچوك ونیم مستقل عرب حکومتلری اوزرنده انکلتره بر حق حمایه اجرا ایدییور . عربستانك ایچ طرفلرنده یشایان مستقل قبائل نزدنده دخی انکلتره‌نك نفوذی پك بیوکدر . اکر یمن عصاتی

بر انكليز مستملكه‌سی اولان عدندن اساحه ومهمات آلمسه‌لر ایدی آنلرك حركات اختلالیه‌لری چوقدنبری باصدیرلمش اولوردی. بصره كورفزینك ساحل غربیسنده كائن الحصا منطقه‌سی اوتوز شو قدر سنه‌دنبری بر عثمانلی اراضیسی اولدیغی حالده انكلتره كویت شیخنی مستقل بر حاكم صفتیله طانیمشدر. حكومت مذكوره شیخك استقلالنی اعلان وتصدیق ایتدكدن صكره بتون الحصا قطعه‌سنی كندی زیر نفوذینه آلمق اوزره مشارالیه شیخ ایله بر معاهده‌نامه عقدینه قالقشمشدر. دیمك كه اكر بغداد وعراق حوالیسی استثنا ایدیلیر ایسه مصر ـ هندستان خطنك مرور ایده‌جكی حوالی شمدیدن انكلتره‌نك دائرهٔ نفوذینه آلنمش بولنیور. واقعا انكلتره‌نك مصر ایله هندستان آره‌سنده كائن حوالی‌یی ضمیمهٔ ممالك ایتمكله مصری طوغریدن طوغری‌یه هندستانه ربط ووصل ایتمك املنده شمدیدن بولندیغی قطعیتله ادعا اولنه‌مز. بویله ایكن حوالیٔ مذكوره‌نك استقبالی الك پارلاق كورینن والك زیاده حائز اهمیت اولان قسمنك یعنی بغداد وبصره ولایتلرینك بالآخره انكلتره‌نك آمال وتصوراتنه قارشو بر حائل كسیله‌جك صورتده ترقی وانكشاف ایتملری انكلتره‌جه خوش نظر ایله كوریله‌مز.

فن توزیع میاه متخصصین مشهوره‌سندن اولان انكلیز مهندسی (ویلقوقس) طرفندن بابلیلرك تأسیس كرده‌سی اولان مدنیت قدیمه‌نك احیا واعاده‌سنه دائر القاهره جمعیت جغرافیه‌سنده بر قونفرانس ویریله‌لی اون سنه اولمشدر.

بوقونفرانسك وقوعندن براز اول ، انكلترەنك شرق مركزی حقندە تعقيب ايلمسی لازم كلن سياستك اساسات وتفرعاتنی متضمن اولەرق ١٨٩٩ دن ١٩٠٥ سنەسنە قدر هندستان والیٔ عموميلكندە بولنمش اولان لورد (قورزون) طرفندن تنظيم ايديلن راپور نشر اولنمشدی .

مذكور راپورك انكلترە پولتيقەسنی يكی بر چيغرە وضع ايدن قرال ادواردك تخت حكمداری‌يە صعودندن بر قاچ هفتە صكرە نشر اولنمسی بر اثر تصادف عد ايديلەمز . مصر ايلە هندستان قطعەلری آرەسندە كائن حواليدە انكلترەنك قريباً يك مقال بر سياست تعقيب ايدەجكنی حس ايدن (ويلقوقس) پارلاق بر آتی‌يە نائل اولەجغندن پك زيادە اميدوار بولنديغی ممالكك انكشاف اقتصاديسنی تصوير ايدركن بياناتنە اويلە بر رنك سياسی ويرمشكە بوندن انكلترەنك مقاصد حقيقيەسنی كشف ايتمك كوچ بر شی دكلدی . مومی اليه دجلە حوضەسندە بر قاچ بيك سنە اول موجود اولان جسيم بر قنالك تعمير وتوسيعندن بحث ايتديكی صرەدە (بو جدول عجبا آلمانيا ايمپراطورينك نامەمی ، يوقسە هندستان ايمپراطور - ينك كنە اضافتەمی توسيم اولنەجقدر ؟) ديیە غريب ومعنيدار بر سؤال ايراد ايتمكدن كنديسنی آلەمدی . سير (ويلقوقس) بوندن دها ايلری‌يە كيدەرك تكرار مدنيتە اعادە اولنەجق عراق وبغداد حواليسنك سكنە خصوصندەكی نقص انيسنی اتمام ايچون اوروپە مصر وهندلی

کویللرینك یعنی انکلتره تبعه‌سندن کیمسه‌لرك یرلشدیرلمسنی توصیه ایلمشدر . (ویلقوقس) کبی انکلتره‌ده بیوك برنفوذ واعتباره مالك اولان برذاتك بویولده‌کی سوزلری انکلتره‌نك عربلر ایله مسکون ممالك حقنده‌کی تصوراتنك نه‌دن عبارت اولدیغنی پك کوزل کوستریور .

بناءً علیه مصردن بصره کورفزینه بر شمندوفر انشاسی تصوری اورته‌یه چیقار چیقماز و آز چوق مادی برشکل کسب ایدر ایتمز انکلتره‌نك درحال تدابیر و ترتیبات لازمهٔ سیاسیه‌ده بولنمسی پك طبیعی عداولنملیدر . بو تدبیرلك کویت شیخیله عقداولنوب دولت عثمانیه‌نك کویت اوزرنده‌کی حق حکمرانیسنه دائر حرف واحد احتوا ایتمین وبغداد خطنك نقطهٔ منتهاسنی انکلتره‌نك نفوذینه تابع برمملکتده بولندیران معاهده‌در . ایکنجی تدبیر بغداد خطنك موصلدن آشاغی قسمنك انکلیز سرمایه‌سیله انشا ایدلمسنه وانکلتره‌نك قونترولی آلتنه وضع اولنمسنه دائر اولان مطالبه‌دن طبیعیدرکه انکلتره خطنك آشاغی قسمنی بالذات انشا ایتمك وانشاآتنه بصره کورفزندن باشلیه‌رق خطی بغداده وبلکه‌ده موصله قدر تمدید ایتمك فکر خفیسنده بولنیور ، ظاهراً آنجق اقتصادی برماهیتی حائز کورینن بو تشبث حقیقت حالده سیاسی وعسکری براجراآت اوله‌جقدی . زیرا بو خط انکلیزلرك غیرت وسرمایه‌سیله برکره وجوده کتیرلدکدن وانکلتره‌نك قونترولنه تابع بولندیرلدقدن صکره انکلتره

عراقك كوبكنه صوقيله بيلمك ايچون بوشمندوفردن ايستديكي
زمان استفاده ايده بيله جكدي . بغداد خطي واسطه سيله تركيه دن اول
ديكر بردولتك بصره وبغداد حواليسنه عسكر سوق ايده مامسي
دولت عثمانيه ايچون صوك درجه مهم بر مسئله در . اكر
انكلتره كويت - بغداد خطني كندي پاره سيله و انكليز صنايعي
ايچون الك فائده لي بر صورتده انشا ايتمك خصوصنده كي
مطالبه سنده شدتله اصرار ايدر ايسه تركيه آلمانيا ايله برابر
بوكا قارشو بر شرط وضع ايتمليدر . بو شرط ده شمالدن تمديد اولنان
شمندوفر بغداده واصل اولمازدن اول انكليز خطنك اورايه
قدر انشا ايدلمامسيدر . تركيه ، آناطولي ني عراقه ربط ايده جك دمير
يول خطنه مالك اولدقدن صكره بغداد حواليسي اوزرنده كي حقوقني
وسائط عسكريه ايله مدافعه ايتمكه مقتدر اوله جغندن آرتق
انكلتره دن قورقوسي قالميه جقدر . مهندس سير (ويلقوقس) طرفندن
اورته يه چيقاريلان ديكر بر تصور انكلتره نك عراق حواليسي
حقنده كي آمالني لايقيله تنوير ايدييور . بو تصوره كوره بصره
كورفزندن بغداده و بورادن ده طوغريدن طوغري يه سوريه
ساحلنه بر خط ياپيله جقدر . بو خط ، بغداد شمندوفري كبي فراتك
ساحلني تعقيب ايتميه رك دجله نك ساحلي بو يجه تمديد اولنه جق
وغربه دونه رك اسكي كاروان يولني تعقيباً (بالمير) شهر قديميله شام
شريفدن كچه رك بحر سفيد ساحلنه منتهي اوله جقدر . (ويلقوقس) ك
حسابنه كوره خطك بغداد وشام شريف آره سنده واقع اولان

طقوز یوز کیلومترو طولنده‌کی قسمی ایچون قرق بش میلیون مارق یعنی کیلومترو باشنه اللی بیك مارق صرف ایتمك لازم کله‌جکدر. اکر بوشمندوفر کندیش خطلی اوله‌جق اولورایسه بومصارفی استصغار ایتملیدر . مع مافیه احتمالکه (ویلقوقس) بومصارفی آز کوسترمکله پك بهالی‌یه اوطورمش اولان بغداد خطی حقنده محافل عثمانیه‌ده بر سوء ظن حاصل ایتمك امل خفیسنده بولنمشدر . مومی الیه محصول قریحه‌سی اولان بویکی خطك انشاسی حالنده بغداد خطنه آرتق احتیاج قالوب قالمیه‌جغی حقنده شق شفه ایتمیور . کندیسی اسباب تجاریه‌دن طولایی عراقك محصولات مستقبله‌سنی ممکن مرتبه قیصه بریولدن دکزه سوق ایتمك ایجاب ایلدیکی سویلیور. اکر مومی الیه صرف بغداد وبصره حوالیسنده یتیشه‌جك محصولاتی قصدایدییورایسه بالاده‌کی حسابنده یا کلیور . چونکه بصره کورفزی ، عمان دکزی ، بحر احمر وسویش قنالی طریقیله سوق اولنه‌جق امتعه‌نك اجورات نقلیه‌سی هرحالده بغداد ـ دیرالزق ـ پالمیر ـ طرابلس شام دمیریولیله نقل اولنه‌جق اموالك مصارف نقلیه‌سندن اوجوز اوله‌جقدر. فضله اوله‌رق بو صوك خط عسکرلك نقطهٔ نظرندن ترکیه ایچون حائز اهمیت اولمیه‌جقدر . بوکا مقابل انکلتره بوندن پك بیوك سیاسی استفاده‌لر تأمین ایده‌جکدر . چونکه بو خط انکلتره‌نك نفوذینه تابع بر کورفزك ساحلندن بدأ ایله انکلتره‌نك قونترولی آلتنده‌کی یرلردن کچیرلدکدن صکره مصر

کبی انکلتره یه بر استحکام خدمتنی کورن بر الکایه منتهی اوله جقدر .

بغداد خطی مسئله‌سی سوریه خطلری مسئله‌سیله شدتله حائز ارتباط اولدیغی ایچون ایکی مسئله‌یی بر برندن آییرمق ممکن دکلدر. حیدر پاشادن جنوبه طوغری تمدید اولنان خطك ایلك قسمی آناطولی یایلاسنك جنوبنده بر حائل کبی دیکیلن طوروس سلسلهٔ جبالنك اتکنه واصل اولمشدر . بو طاغلری آشه‌جق خط مستقبلك عملیات انشائیه‌سی صوك درجه مشکل اولدیغندن بوکا ایکی سنه‌دنبری چالیشلدیغی حالده هنوز بتون تونللر حفر وتثقیب ایدیله‌مدی . سوریه شمندوفرلرینك شمالده‌کی نقطهٔ انتهائیه‌سی حلب شهریدر . بو شهر ایله بغداد خطنك الیوم واصل اولدیغی محل آره‌سنده بشیوز کیلو مترولق ارضنده و غایت طاغلق بر اراضی موجوددرکه بوراده تصادف ایدیلن مشکلاته بناءً عملیات انشائیه بالضروره بطائتله ایلروليه‌جکدر. بغداد خطی حلبه واصل اولور اولماز درسعادت طوغریدن طوغری‌یه سوریه وحجاز قطعه‌لرینه ربط ایدلمش بولنه‌جقدر .

مع مافیه بو خطلرك کنیشلکی بر دکلدر. مثلا حیدر پاشا ـ ارکلی خطیله بونك امتدادی اولان حلب ـ بغداد خطی اورته کنیشلکده ایکن سوریه وحجاز شمندوفرلری طار خطلیدر . سوریه‌ده، خطوط سائره‌دن هیچ بریله ملتصق اولمیان یافه ـ قدس شمندوفرندن ماعدا بر فرانسز قومپانیاسی طرفندن انشا ایدیلوب بیروت ودمشق شهرلرینی بر برینه ربط

ایله جبل لبنانی قطع ایدن دیکر دمیر یولی موجوددر. بو خطده جنوب طرفندن دمشقدن اعتباراً مزریب طریقیله حیفایه قدر وشمال طرفندن ریاق استاسیوننددن اعتباراً حمص وحما یولیله حلبه قدر تمدید اولنمشدرکه بو صوك قسم جبل لبنان سلسله‌سنی ایکی قسمه آییران واستقامتی شمالدن جنوبه اولان کنیش دره‌یی تعقیب ایلکده‌در. باب عالی طرفندن ١٩٠٩ تاریخنده تنظیم اولنان بر مخطره‌ده حکومت مشارالیهاجه ارض فلسطینی قطع ایده‌جك بر شعبه خطنك ریاقدن طوغریدن طوغری‌یه مصر حدودینه قدر ممکن مرتبه‌ده قریب بر آتیده تمدید وانشاسی متصور اولدیغی بیان اولنمشدر. بغداد خطنك ارکلی ایله حلب آره‌سنده‌کی قسمی اکمال اولنور اولنماز کرك درسعادت وکرك اناطولیده‌کی مراکز مهمهٔ سیاسیه طوغریدن طوغری‌یه هم بغداده هم ده سوریه‌یه مربوط بولنه‌جقدر. دولت عثمانیه بغداد خطی سایه‌سنده عراق منطقه‌سنده‌کی حاکمیت سیاسیه وعسکریه‌سنی هر درلو تعرض وخللدن مصون بولندیره بیله‌جکی کبی اناطولی ایله سوریه‌نك اقسام جنوبیه‌سی بیننده بر مواصله تأسیس ایدلمسی سایه‌سنده هر نه وقت اولسه مصره یعنی انکلتره‌یه قارشو شدتلی بر تضییق اجراسنه مقتدر اوله‌جقدر. سوریه خطوطنك اهمیتی بویله بر تضییقه واسطه وآلت اوله بیلملرنده‌در. ترکیه‌ده وجوده کتیرلمکده اولان شمندوفرلرك آلمانیا ایله متحداً انکلتره‌یه قارشو حرکت ایتمسی غایت محتمل اولان

دولت عثمانیه‌نك قوۀ عسکریه‌سنی وطولاییسیله قابلیت تعرضیه وتدافعیه‌سنی پك زیاده آرتدیرمسی انکلیز سیاسیوننی تفکرات عمیقه‌یه سوق ایتمکدن خالی قالمیه‌جق و آلمانیا ایله انکلتره آره‌سنده صلحك دوامنه خیلی یاردم ایده‌جکدر. زیرا انکلتره ایمپراطورلغنك اك حساس نقطه‌لرندن برینه هجوم ایتمکه آماده ومقتدر بر ترکیه‌نك هرحال وکارده آلمانیایه مربوط و صادق اولدیغنی کوره‌جك اولان انکلتره حکومتی مخل صلح ومسالمت برحرکته پك کوچ تصدی ایده بیله‌جکدر. دیکر طرفدن ترکیه‌نك بغداد خطیله عراق طرفلرینه لزومی قدر عسکر سوقنه مقتدر اولمسی انکلتره‌یی قطعۀ مذکوره حقنده‌کی آمال استیلاکارانه‌سنی قوه‌دن فعله چیقارمقدن منع ایده‌جکدر. آلمانیا، آوستریا وترکیه حکومتلری طرفندن انکلتره‌یی تهدید وتضییق ایچون مصره قارشو مشترك بر حرکت اجراسنه لزوم حاصل اولدیغی کون سوریه خطلرندن فوق‌العاده استفاده اولنه‌جقدر. انکلتره قرالی متوفی یدنجی ادوارد طرفندن تعقیب اولنان سیاست، آلمانیایی حربه مجبور ایتمك دکل بلکه آنی مدهش بر اتفاق قارشو-سنده بولندیروب حیات ومماتنه عائد مسائلك حلنی طالع حربه تودیع ایتمك فکرندن وازکچیره‌رك دول سائره‌نك مقرراتنه قارشو بویون اکدیرمك مقصدینه معطوف اولدیغی کبی ترکیه‌یی - برچوق آثار عمران ومدنیت حصولیله وباخصوص متعدد شمندوفر خطوطی تأسیسیله - احیا وتقویه ایتمکدن عبارت اولان

آلمانيانك پولتيقه‌سى دخى انكلتره‌يى بزم ايله حربه سوق ايتمك دكل، بلكه دولت مشار اليها ايله بينمزده پايدار وشرفلى برصلحك دوامنى تأمين ايتمك غايه‌سنه معطوف اولمليدر. انكلتره‌نك مصرده بالالزوم دوچار تعرض اولمسى آلمانيانك منفعتى اقتضاسندن دكلدر. بز يالكز انكلتره‌نك بزه قارشو اجرا ايده‌جكى بر هجومى تركيه ايله برلكده مصره تجاوز ايتمك صورتيله عقيم براقق ايستيورز. حالبوكه بو تجاوز آناطولى وسوريه شبكهٔ حديديه‌سى اكمال ايدلمه‌نجه قابل اجرا دكلدر. آلمانيانك تركيه‌ده شمندوفر انشاسنه بوقدر اهميت ويرمسنك اسبابندن برى بودر.

طبيعيدركه انكليز سياسيونى بزم بالاده درميان ايتديكمز ملاحظات واحتمالاتى درپيش ايلمشلردر. همده آنلر آلمانيا محافل سياسيه‌سنك بر چوغندن اول بيله بوجهتلرى دوشونمشلردر. انكلتره‌نك ـ مطالعات آنفه‌يه بناءً ـ خط سلطنتك دكل يالكز بغداد حواليسنده لكن اركلى ـ حلب ساحه‌سنده‌كى اقسامنك انشاسنى هيچده نظر ممنونيتله كورمديكنى ديرسه‌لك بيوك برنفوذ نظر كوسترمش اولمايز.

هله سوريه شبكهٔ حديديه‌سنى مصر حدودينه قدر تمديد ايتمك موضوع بحث اولديغى زمان انكلتره‌ده بوكا قارشو شديد بر آوازهٔ اعتراض يوكسله‌جكنه شبهه يوقدر. تركيه، حجاز دمير يولى اوزرنده كائن معان موقعندن بحراحمر ساحلنده واقع عقبه‌يه قدر

برشعبه خطنی تمدید ایتمك نیتنی اظهار ایتدیکی زمان انکلتره ده برطاقم بهانه‌لر سردیله وقوهٔ جبریه‌یه مراجعت ایده‌جکی تهدیدیله بوکا مانع اولدی. اساساً بغداد خطنی ایلك تنظیم اولنان پلانه توفیقاً بغچه وکلیس موقعلرینك شرقندن کچیره‌جك یرده اسکندرون کورفزی بوینجه اسکندرون شهرینه وبورادن‌ده بیلان کچیدینه قدر تمدید ایتمك انکلتره‌نك منافعنه دها موافق دوشه‌جکدی. خط ایچون بو صوك کذرکاهك انتخابی حالنده مناقلات خصوصنده بر چوق تسهیلات حصوله کلمش اوله‌جغی وجهت مالیه‌جه برچوق فوائد تأمین ایدلمش بوله‌جغی وارستهٔ شك وشبهه‌در. لکن بوکا مقابل بوکذرکاه عسکرلك نقطهٔ نظرندن بالاده‌کی منافعی کولکه‌ده براقه‌جق درجه‌ده بیوك محاذیر ومخاطراتی تولید ایده‌جکدی.

اوزون برمسافه‌ده دکز کنارینی تعقیب ایدن وبوسببدن یا بر دشمن دونماسی طرفندن بومباردمان ایدلمك ویا ناکهانی قره‌یه چیقاریلان بر مفرزهٔ عسکریه طرفندن تخریب اولونمق تهلکه‌سی آلتنده بولونان بر خط، غایت متین استحکاماتك تحت محافظه‌سنده بولونملیدر. واقعا اسکندرون کورفزنده بوکبی استحکاماتی وجوده کتیرمك قابل دکلسه‌ده بونلر ایچون مدهش مصارف اختیار ایتمك لازم کله‌جکی درکاردر.

حالبوکه بوپاره ایله خطی ساحلدن اوزاق وامین برمحلدن امرار ایتمك وبوخط اوزرنده‌کی نقلیاتك ساحل بوینی تعقیب

ایده‌جك بر خطك نقلیاتندن دها آزاولمسندن متحصل ضررلری تلافی ایتمك هر حالده مرجحدر . اکر صلح ومسالمتك مؤبداً محافظه اولنه‌جغنه دائر الده بر تأمینات قویه اولسه‌یدی ، دها اوجوزاولان ساحل کذرکاهنی انتخاب ایتمکده هیچ بر محذور اولمزدی . نه چاره که وضعیت حاضرهٔ سیاسیه‌ده‌کی تذبذب وقرارسزلق سببیله ملاحظات عسکریه‌یی ملاحظات سیاسیه‌یه تقدیم ایتمك مجبوریتی حاصل اولدی .

بغداد خطنك تعیین کذرکاهی مسئله‌سی تا بدایتدنبری بر طاقم تأثیرات سیاسیه‌یه تابع بولنمقدن خالی قالمدی . دکل یالکز ترکیه ، لکن شرق مسئله‌سنده علاقه‌دار اولان دول سائره‌دخی بو بابده‌کی نقطهٔ نظرلرینی ترویج ایتدیرمکه پك زیاده چالیشمشلردر . انکلتره وروسیه ، بغداد خطنك کذرکاهنی تعیین ایتمك زمانی کلدکده ، درحال بو کذرکاهه دائر بعض اعتراضات درمیان ایتمك حقنی محافظه ایتدکلرینی اعلان ایلمشلردر . واقعا روسیه‌نك ترکیه‌یه قارشو بوکونکی وضعیتی ، مغلوبیتیله ختام بولان مانچوری محاربه‌سندن اولکی وضعیتندن پك فرقلیدر . مانچوری محاربه‌سندن اول روسیه ، اوروپانك معلوماتی اولمقسزین بیله هر نه وقت اولسه درسعادت اوکنه آنسزین بر دونما کوندرمکه مقتدر ایدی . بوغاز ایچنده کائن استحکامات اوزمان پك آز متین اولدیغندن بو وسائط مدافعه ایله روس دونماسنی برقاچ ساعتدن فضله توقیف ایتمك بالطبع امکان خارجنده ایدی . باخصوص که

قره‌یه چیقاریله‌جق بر مقدار عسکر ایله بو استحکاماتی آرقه‌دن ضبط ایتمك ایشدن بیله دکلدی. روسیه، بحر خزر ساحلی بونجه باقویه قدر بیوك بر اهمیت سوق‌الجیشیه‌یی حائز اولان بردمیر یولنی انشا ایتمك وقفقاسیاده‌کی طرق عسکریه‌یی تعمیر ایتمك صورتیله قره دکزك ساحل شرقیسنده‌کی وضعیت عسکریه‌سنی مکمل صورتده تقویه وتحکیم ایلشدی. ژاپونیا ایله حرب ظهور ایتدیکی زمان روسیه، قره دکز سواحلنی تعقیباً باطومه قدر کیده‌جك بر خطك انشاسنی تحت قراره آلمشدی. بوکا مقابل ترکیه‌نك روسیه‌یه متوجه اولان جبهه‌سنده موجود استحکاملرك اك مهمی اولان ارضروم پك برباد برحالده بولنیوردی. اکر اوصره‌ده روسیه ایله ترکیه آره‌سنده برحرب ظهور ایتسه ایدی، ارضروم محقق بر قاچ کون ظرفنده همده بلا مشکلات روسلر طرفندن ضبط اولنه‌جقدی. روسیه‌نك بوتدارکاتنه قارشو بغداد خطی ممکن مرتبه شمالده واقع بر کذرکاهدن امرار ایتمکده‌کی لزوم و اهمیت آشکاردر. ایشته بونك ایچون درکه یاپیلان ایلك پلانده خطك کذرکاهی اولمق اوزره آنقره، سیواس، خرپوط، دیار بکر وموصل یولی کوسترلمشدی. مع مافیه روسیه، هم بو پلانی همده صکره‌دن ترتیب اولنوب خطی آنقره، قیصریه، خرپوط ودیاربکر شهرلرندن کچیرن دیکر بر پلانی دخی حکومت عثمانیه‌یه ترك ایتدیرمکه موفق

اولدقدن بشقه شمالی وشرقی اناطولیده یاپیله‌جق خطوط امتیازینك ـ بونلر طوغریدن طوغری‌یه دولت طرفندن انشا اولنمدیغی تقدیرده ـ آنجق روس تبعه‌سندن اولان ارباب تشبثه اعطا اولنه‌جغنه دائر تأمینات قویه آلمشدر. روسیه‌نك بو اعتراض ومخالفتی اوزرینه بغداد خطی ایچون دها جنوبدن کچن حیدرپاشا ـ اسکیشهر، قونیه ـ آطنه کذرکاهنی تعیین وانتخاب ایتمکدن بشقه چاره قالمدی. ایشته بونك ایچوندرکه نقطهٔ انتهائیه‌سی قونیه اولان آناطولی شمندوفری بغداد خط جسیمنك ایلك قسمی عد واعتبار اولنیور. بغداد خطی ایچون اتخاذ اولنان اصول مالیه، تأمینات آقچه‌سی اساسنه مبتنی بولنیور.

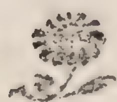
خطك انشاسنه باشلاندیغی زمان هر کیلومترویه اصابت ایدن مصارف بر صورت موشکافانه‌ده حساب اولنمش وباب عالی‌ده، ایشلتمه حاصلاتی رأس المالك اطفاسیله فائضنك تأدیه‌سنه کفایت ایتمدیکی تقدیرده اوست طرفنی اتمام ایتمکی درعهده ایلمشدی. حکومت عثمانیه‌نك احوال مالیه‌سی صوك درجه خراب اولدیغی ایچون آندن مادی بر تأمینات آلمق لزومی حاصل اولمشدر. بوکا بناءً درکه جانب دولتدن بعض واردات، تأمینات آقچه‌سنه قارشولق کوسترلمشدر. معلومدرکه ییلدیز سراینك اسرافاتی، جبایت تکالیف اصولنك

نواقصی ومأمورینك سوء استعمالاتی یوزندن تورکیه مدهش بر مضایقهٔ مالیه‌یه کرفتار اولمشدر.

ترکیه‌یه ابراز اولنه‌بیله‌جك الك مؤثر معاونت مالیه کمرك رسومنك تزییدینه موافقت ایتمکدن عبارتدر. حکومت عثمانیه کمرك ایشلرینی ایستدیکی کبی تنظیم ایتمکده سربست اولمدیغی ودول سائره‌یه بر طاقم معاهدات ایله باغلی اولدیغی ایچون آنکله آوروپا حکومتلری آره‌سنده کمرك مسئله‌سنه دائر بیتمز توکنمز مذاکرات جریان ایدییور. مع‌مافیه بر زمان کله‌جك که تورکلر آرتق عهود عتیقه ایله کندیلرینی مقید عد ایتمیه‌جکلر وحق حکمرانینك مهم برقسمنی تشکیل ایدن استقلال اقتصادیلرینی استرداد ایچون قطعی برتشبثده بولنه‌جقلردر. اغلب احتماله کوره آلمانیا طرفندن کندیلرینه بوخصوصده هیچ برمشکل ایقاع اولنمیه‌جقدر. مع‌مافیه ماضیده اولدیغی کبی شمدی‌ده ترکیه کمرك رسومنی کیفمایشا تعیین ایتمك حقنی کندیسندن نزع ایدن برطاقم معاهدات احکامنه رعایت ایتمکله مکلف بولنیور. انکلتره وآکا پیرو اولان فرانسه کمرکلردن حاصل اوله‌جق فضلهٔ وارداتك بغداد خطنك مصارف انشائیه‌سنه قارشولق کوسترلملك شرطیله تزیید رسومه موافقت ایتمزی تورکیا مالیه‌سنك تقویه پذیر اولمسی کندیلرنجه مطلوب اولمدیغنه دلیلدر. آرادن بر قاچ سنه کچدیکی حالده بو ایکی دولتك مسلکنده هیچ براثر تبدل

كوروللامشدر . بغداد خطنك عمليات انشائيه سنده كى بطائت ايشته بوندن ايلرى كليور . بغداد خطى حقنده كى مقاوله ١٨٩٩ تاريخنده آناطولى شمندوفرى قومپانياسيله حكومت عثمانيه آره سنده عقداولندى . بومقاوله يه توفيقاً قومپانيا ــ تأمينات آقچه سى مسئله سى برصورت حله ربط ايدلمك شرطيله ــ سكزسنه ظرفنده خطك قونيه طريقيله بغداد و بصره يه قدر تمديد و انشاسنى درعهده ايلمشدر . مع مافيه بو تأمينات آقچه سى مسئله سيله بغداد پروژه سنك قوه دن فعله چيقمسنى خوش نظر ايله كورميان بعض حكومتلرك تأثيرات خفيهٔ سياسيه سى اوقدر چوق مشكلاتى توليد ايتمشدركه بالاده كى مدت ظرفنده آنجق اركلينك اوته سنده بولنان ايكى يوز كيلو مترو طولنده بولغورلى قسمنك انشا واكمالنه موفقيت حاصل اولمشدر . ديمك كه ١٩٠٨ سنه سنه قدر بغداد خطنك انشاسنده همان هيچ بر اثر ترقى كورولمامشدر . آناطولى قومپانيه سى آنجق سنهٔ مذكوره ده وقوع بولان عثمانلى انقلابنى متعاقب بغداد خطنك تمديدينه دائراولان مقاوله نامه لرى عقد ايده بيلمشدر . بو مقاوله لرك برنجيسى ٨٤٠ كيلو مترو طولنده اولان بالغورلى ــ حليف قسمنك انشاسنه متدائردر . حليف ديار بكرك جنوبنده وحسران ايله نصيبين آره سنده كائن بر موقعدر . تركيه ده اختلال ظهورى وشكل اداره نك تبدلى اولجه ظن وانديشه

اولندیغی کبی بغداد پروژه‌سنک ساحهٔ حصوله چیقمسنه قارشو بر مانع تشکیل ایتمدی‌ده حکومت جدیده‌یی بو تشبثه دشمن قیلمق ایچون بعض طرفلرده اجرا اولنان تحریکات ثمره‌سز قالدی . مع مافیه طوروس سلسلهٔ جبالنی قطع ایده‌جك قسمك انشاسی برسنه قدر تأخر ایتمش و آنجق ۱۹۱۹ سنه‌سنك صوڭ بهارنده بوکا ابتدار اولنمشدر . الیوم بونك اکمالنه کمال کرمی ایله چالیشیلیور .

خطك كذركاهى

بغداد خطنك حيدر پاشادن كويته قدر طولى ايكى بيك بشيوز كيلو متروددر . اولدقجه اوزون بر خط اولان ومع مافيه شمالى امريقايى باشدن باشه قطع ايدن (پاسيفيق) شمندوفريله ماوراى سيبريا خطى و قاهره‌دن قاپه قدر دردست انشا اولان دمير يول يانده آنجق ايكنجى درجه‌ده حائز اهميت بر تشبث تشكيل ايدن بغداد خطى - ١٨٩٠ سنه‌سنده انشا اولنان حيدر پاشا - قونيه خطى داخل اولديغى حالده - كچه‌جكى يرلرك تشكلات ارضيه‌سنه واحوال طبيعيه‌سنه كوره بش قسمه آيريله بيلير . بو قسملر شونلردر . (١) درسعادت بوغازندن طوروس سلسلهٔ جبالى اتكنه قدر (٢) بو طاغلرده فراتك يوقارى حوضه‌سنه قدر (٣) فراتدن اعتباراً سطح بحردن دون بر سويه‌ده اولان عراق اوواسنك كنارنده كائن تكرته (٤) بورادن زبير ويا بصره‌يه قدر (٥) بصره‌دن كويته قدر اولان قسملردر.

خطك همان سكز يوز كيلومترو طولنده اولان برنجى قسمى طوروس طاغلرينك اتكنده كائن اركلى‌يه آز مسافه‌سى اولان بلغورلى موقعنه قدر اكمال اولنمشدر. شمندوفر ، اسكيشهردن

باشلیوب طوروس سلسلهٔ جبالنك اتكلرینه قدر ممتد اولوب بونك یاماجلرندن متشکل بولنان غربی آناطولی یایلاسنی قطع ایتدکدن صکره قونیه ولایتنده جسیم طوزاووه سنك جنوبندن کچیور و نهایت طوروس طاغلرینه واصل اولیور .

خطك کذرکاهنه مصادف اولوب پایتخته قریب اولان نواحی اراضیسنك قوهٔ انباتیه‌سی سببیله بوراده پك چوق میوه و سبزه و حبوبات یتشمسی و بر زماندنبری غربی آناطولیده زراعته اسکیسندن فضله بر وسعت واهمیت ویرلمسی کبی اسبابك تأثیریله خط اوزرنده آزچوق مناقلات وقوعه کلمکده ایسه‌ده هیئت عمومیه اعتباریله بو حیدر پاشا ــ ارکلی قسمندن تمتعات مهمه حصولی مأمول دکلدر .

بغداد خطنه بر شعبه خطی ایله مربوط اولان ازمیر ــ قره حصار شمندوفرینك موقع اقتصادیسی بوندن قات قات ایيدر . اوله سویلدیکمز وجهله بغداد خطی ایچون قبول اولنان قونیه کذرکاهی برنجی پروژه‌ده کوستریلن کذرکاه دکلدر . خطی سیواس ، خرپوط ، دیار بکر طریقیله تمدید ایتمك تصورندن واز کچیلمسنه سبب اولان عامللر هم سیاسی هم‌ده اقتصادی بر ماهیتی حائز بولنیور . اکر خط ایلك اول تعیین اولنان کذرکاهدن امرار ایدلسه‌یدی شمدیکی خطدن ایکی یوز کیلومترو دها اوزون اوله‌جقدی . بوندن ماعدا بو خط ذاتاً طاغلق بر آراضیدن کچه‌جکی ایچون مصارف عظیمه‌یی

مستلزم بر چوق عمليات جسيمهٔ صناعيه‌يي اجرا ايتمك لازم كله‌جكدى . حكومت عثمانيه ، اهميت فوق العادهٔ عسكريه‌سى دركار اولان ايلمك كذركاهى تبديل ايتمشسه بونى آنجق سياسيات واقتصادياته عائد اسبابدن طولايي ياپمش اولديغى ظن ايتمك خطادر. بوندن اول بيان ايتديكمز وجهله حكومت عثمانيه‌نك روسيه‌يه قارشو كيريشديكى تعهدك بوايشده بيوك بر دخل وتأثيرى اولمشدر . بوندن صرف نظر اكر بغداد خطى ايلمك قبول وتعيين اولنان كذركاهدن كچيرلسه‌ايدى حكومت عثمانيه شمديكندن يك فضله بر تأمينات آقچه‌سنى ويرمكه مجبور اوله‌جقدى .

بغداد خطنك طوروس سلسلهٔ جبالندن فرات واديسنه اولان ايكنجى قسمى ـ شمديكى كذركاهه نظراً ـ الك مشكل قسميدر. طوروس طاغلرينى آشان دربندلرك باشليجه‌سى اولان كلبه‌لك بوغازى هرنه‌قدر سطح بحردن آنجق بيك درتيوزمترو ارتفاعنده ايسه‌ده بوراده‌كى اراضينك تشكلاتى بو كچيدنك شمندوفر ايچون ممر اتخاذ ايدلمسنه قارشو عادتا غير قابل اقتحام بر مانع تشكيل ايدييور . ايشته بو سببدندركه خطى بودربندك براز غربنده كائن بر موقعدن ـ اوزون بر تونل قازمق صورتيله ـ كچيرمك مجبوريتى حاصل اولدى . عبدالحميد ، خطك بر دشمن قوتى طرفندن تخريب ايدلمسندن پك زياده قورقديغى ايچون بونك دكز ساحلندن لااقل يازم

کونلك، مسافه‌دن کچمسنه صوك درجه‌ده اعتنا ایدلمسنی شدیداً طلب ایلمشدی .

مشارالیهك بوطلب و آرزوسنه توفیقاً خط توروس طاغنی اشدقدن صکره سلسلهٔ جبالك سطح مائل جنوبیسنه ممکن اولدیغی قدر یقین بر کذرکاهی تعقیب ایده‌جك وطاغلق آراضیدن طوغریدن طوغری‌یه آطنه اووه‌سنه اینه‌جکدر . آطنه شهری بر انکلیز قومپانیاسی طرفندن انشا ایدیلوب اخیراً بغداد قومپانیاسنك اشترا ایتدیکی بر خط ایله مرسین لیماننه مربوط بولنیور . آطنه‌نك ایلریسنه تمدید اولنه‌جق خط (آمانوس) طاغنك منتهای شمالیسی وطوروس جبالنك جنوبنده‌کی یماجلری آره‌سنده کائن اوزون و طاربر اووه‌دن کچدکدن صکره اغلب احتماله کوره کلیسه واورادن ده بره‌جیکك جنوبنده وفرات نهری اوزرنده کائن جیرابلسه استقامتنده تمدید اولنه‌جقدر ۱۸۷۰ سنه‌سنده شمالی سوریه‌دن الجزیره وعراقه طوغری بر شمندوفر انشاسی حقنده بعض پروژه‌لر میدانه چیقارلدیغی وارباب اختصاص طرفندن تدقیقات فنیه اجرا اولندیغی زمان سوریه و آناطولی طاغلری آره‌سنده کائن اولان مارالذکر دربندك الك الویریشلی بر شمندوفر کچیدی اولدیغنه حکم ایدلمشدی . جیرابلسك ایلریسنده کائن اراضی کاه اوفاق تپه‌جکلردن متشکل کاه دوم دوز اولمسنه مبنی بوراده‌کی عملیات انشائیه کمال سهولتله اجرا ایدیله‌بیله‌جکدر. خطك بوقسمنه عائد کذرکاهك تعیینی ایچون

تدقيقات وكشفيات لازمه‌ده بولنمديغى وقت رايلرى اورفه‌يه طوغرى فرش ايتمك تصور اولنمشسه‌ده فن قوميسيونى طرفندن اعطا اولونان رأى اوزرينه شمندوفرك برخط مستقيم اوزره باديه‌نك اورته‌سندن نصيبينه‌وبو محلدن‌ده موصله انشاسنه قرار ويرلدى . قوميسيونى بو قرارى اتخاذ ايتمكه سوق ايدن باشليجه سببك برفكر تصرفدن منبعث اولديغنه شبهه يوقدر . مع مافيه شمندوفرك تأسيسيله اركچ اسكى حال معموريتنى تكرارا كتساب ايده‌جك اولان اراضى‌يه شمالدن يواش يواش حلول ايتمكدن ايسه بردن آنك كوبكنه كيره‌رك زراعتك تعميمنى تسريع ايتمك دها مناسب اوله‌جغى بالاده‌كى قوميسيون طرفندن دوشونلمش اولسه كركدر . اسكى پلاندن بر انحراف اولان بو كيفيتدن دها مهم برشى وار ايسه اوده اولجه تصور اولنديغى وجهله موصلك شمالندن دجله‌نك ساحل يسارينه كچمكدن ايسه خطى يالكز بونهرك ساحل يميننده انشا ايتمك خصوصنده‌كى قراردر . دجله‌نك صول ياقه‌سيله ايران ياپلاسى آره‌سنده‌كى حوالى اسكى آسورى حكمدارلرك اجراى سلطنت ايتدكرى مملكتدر . بوحكمدارلر اليوم آنجق بعض خرابه‌لرى موجود اولان (نينيو) و (قلاش) شهرلرنده اقامت ايتمكده ايديلر . اكر خط ايلك پلان موجبنجه دجله‌نك صول جناحنه ايصال ايدلسه ايدى ، آنك كذركاهنه (غوغاملا) محاربه‌سنك محل جريانى اولان اووه‌يه مصادف اوله‌جقدى . بونقطه‌دن

اعتباراً خط جنوبی استقامتنی آله‌رق اربه‌دن کچدکدن و دجله‌نك آیاقلرندن اولان آشاغی و یوقاری (صعب) نهرلرینی آشدقدن صکره کرکوك جوارنده واقع پترول منبعلرینه وصول ایده‌جکدر .

کرکوکك جنوبنده اراضی پك غریب بر شکل آلمغه باشلیور . اوراده گاه درین بر چاقل طاشی طبقه‌سیله مستور وچوراق تپه‌جکلره ، گاه متعدد خروشان سیلابه‌لر طرفندن قطع ایدیلوب بطاقلق حالنه گلمکه پك مستعد ومنبت وادیلره تصادف اولنور . صوك درجه راطب اولان بو اووه‌لرك پرنج زراعتی ایچون یارادلمش اولدقلری بدیهیدر . ایران حدودینك اوته‌سنده کائن (پشتش کوه) طاغندن بدأ ایله دجله نهرینك صوك یاقه‌سنه قدر اوزانان (جبل محرین) سلسلهٔ جبالی آشیلدقدن صکره کرك فراتك ، کرك دجله‌نك وکرك بو صوك نهرك ایران طرفلرندن آقوب کلن آیاقلرینك سوروکلیوب کتوردکلری قوملر ایله طوپراقلردن متشکل عراق حوالئ مسطحه ومنحطه‌سنه کیریلور . بغداد خطی ایچون تنظیم اولنان ایلك پلانه توفیقاً خط بغدادده تکرار دجله‌نك بر یاقه‌سندن دیکر یاقه‌سنه کچه‌جکدی . صکره‌دن یاپیلان والیوم موقع اجرایه قونیلان ایکنجی پروژه‌یه توفیقاً موصل استاسیونی اسکی نینوو شهرینك خرابه‌لری اتصالنده دکل لکن دجله‌نك غربنده و موصل شهرینك پك یقیننده واقع

بر نقطه‌ده تأسیس اولنه‌جقدر. خطك رایلری بو نقطه‌دن اسکی آسور شهرینك خرابه‌لری کائن اولدیغی قلعهٔ شرغات ودجله‌نك پك قربنده واقع تکریت طریقیله طوغریدن طوغری‌یه بغداده فرش اولنه‌جقدر. طاتوروس طاغلریله بغداد شهری آره‌سنده کائن اولان خطك بو قسم جنوبیسنده ـ ذاتاً موجود اولان آطنه ـ طرسوس خطندن ماعدا ـ دیکر اوچ شعبه خطنك انشاسی تصور ایدیلیور . بونلرك برنجیسی جنوبه طوغری حلبه، ایکنجیسی شماله طوغری اورفه‌یه اوچنجیسی تکریت ایله بغداد آره‌سنده واقع بر نقطه‌دن اعتباراً ایران حدودنده وایران یایلاسنك کنارنده بولنان خنقینه کیده‌جکدر. بو صوك بلده‌نك مرکزی ایرانه کیدن یوللردن بر چوغنك نقطهٔ تلاقیسنده واقع اولمسی حسبیله اورایه واصل اوله‌جق شعبه خطی بیوك بر اهمیت تجاریه‌یی حائز اوله‌جقدر . بغداددن اعتباراً آنا خطی غربه طوغری بر دیرسك تشکیل ایدرك بابل شهر قدیمنك خرابه‌لری شمالنده فرات نهرینی کچه‌جك وشیعیلرك الڭ مشهور زیارتکاهلری اولان کربلایه اوغرادقدن صکره فرات نهرینك چامورلی و قوملی ساحل یمینی تعقیباً بصره‌یه واصل اوله‌جقدر. طرابولوسدن بصره‌یه‌قدر امتدادایدن ساحه‌نك همان هر قاریش یری فوق العاده بر قوهٔ انباتیه‌یه مالك اولدیغندن حوالئ مذکوره‌نك استقبال اقتصادیسی پك پارلاق اولدیغنه هیچ شبهه یوقدر . بوندن ماعدا آز چوق بطاقلق حالنده بولنان بعض یرلرده

اجراسی لازم کله جك عملیات صناعیه ایله فرات اوزرنده یاپیله جق جسیم کوپری استثنا ایدلدیکی حالده انشاآت خصوصنده بو قسمده هان هیچ بر مشکله تصادف اولنمیه جقدر. بغداد خطنك الك صوك و الك قیصه قسمی اولان بصره — کویت قسمنك مرور ایده جکی یرلر همان کاملاً قومسال و دوزدر. بونك انشاسنده کوزه دیلن یکانه مقصد خطه دکز اوزرنده بر مخرج تدارك ایتمکدن عبارتدر. شط العرب نهرینك منصبنده کی صیغلقلر سببیله صو کسیمندن اشاغی قسملری آنجق متوسط فضله اولان واپورلر بصره یه کیده مامکده در. کویت لیمانی ایسه الك جسیم واپورلری استیعاب ایده جك قدر کنیش و دریندر.

بتون سیئاتنه رغماً غیر قابل انکار بر نفوذ نظره مالك اولان عبدالحمیدك بغداد خطنك کذرکاهی حقنده کی نقطهٔ نظری حکومت حاضرهٔ عثمانیه طرفندن دخی — بعض ترددلردن صکره — قبول و تصویب اولنمشدر.

بونك ایچوندر که خطك مبدئی اولان حیدرپاشادن و نقطهٔ انتهائیه سی اولان کویتدن صرف نظر ایدیلیر ایسه بغداد دمیر یولی کذرکاهی هیچ بر یرده دکز ساحلیله تماسده بولنمیه جقدر. آنا خطی آنجق آطنه — مرسین شعبه خطیله دکزه مربوط بولنیور. معمافیه آنا خطنك سوریه ساحلنه الك قریب اولان بر نقطه سیله دکز آراسنده ایرو کیچ بر مواصله تأسیسی ضروریاتدندر. بو شعبه خطنك هانکی یرلردن کچه جکی و هانکی لیمانه قدر

ایصال اولونه‌جغی مسئله‌لری اهمیتجه ایکنجی درجه‌ده قالیور. فکرمزجه بونك سلفکیه قدر تمدیدی حالنده پك بیوك منافع تأمین اولونه‌جقدر. بغداد خطنك تجارت نقطهٔ نظرندن الك مهم قسمی سوریه ایله بغداد آره‌سنده کائن اولان قسمیدر. ذاتاً ازمنهٔ قدیمه‌ده آسیای صغرایی قطع ایدن الك مهم طرق تجاریه بو حوالیدن کچمکده ایدی. خطك بو قسمنك اهمیتنی تضعیف ایچون آنتاکیه‌یه قدر مکمل برشوسه انشا ایتمك کافیدر. سوریه قطعه‌سی موقع جغرافیسی حسبیله، بصره کورفزی واق دکزی حوالیسی آره‌سنده بالضروره الك مهم بر ممر تجارت حالنی کسب ایده‌جکدر. تجارت بریه‌نك برینه تجارت بحریه قائم اولمغه باشلادیغی نقطه‌ده هر زمان غایت مهم بر مرکز تجارت موجود بولنیوردی. بو مرکز تجارت ازمنهٔ قدیمه‌ده آنتاکیه شهری ایکن شمدی حلب شهریدر.

فرات ودجله حوالیسنده حاصل اولان محصولات چار وناچار غرب یولنی طوتمقده‌در. بو یول ایسه بالاده بحث ایتدیکمز سوریه طاغلریله طوروس سلسلهٔ جبالنك صول یماجلری آره‌سنده کائن طار اووه‌دن کچمکده‌در. شمالی سوریه‌نك حاکمیت اسلامیه‌نك تأسسنه دکین فوق العاده معمور وآبادان برحالده بولنمسی آنك بحر سفید حوالیسیله عراق والجزیره قطعاتی آره‌سنده برممر تجارت اولمسندن ایلری کلیور. حلب وآنتاکیه‌نك جنوبنده اجرا ایتدیکم متعدد سیاحتلر اثناسنده اوقدر چوق خرابه‌لر، زمان قدیمدن قالمه اوقدر چوق زیتون

یاغی مخزنلری و یوکسك برمدنیته دلالت ایدن اوقدر متنوع و متعدد آثار عتیقه‌یی کوردم که بوکا قارشو تعجب ایتمکدن کندیمی آله‌مدم . بتون بو آثار ، شمالی سوریه‌نك عربلر طرفندن فتح اولندیغی زمانه قدر پك چوق اهالی ایله مسکون اولدیغی وبو اهالینك پك یوکسك بر سویهٔ مدنیه‌ده بولندیغنی اثبات ایلمکده‌در . خرابه‌لر آره‌سنده کوردیکم زیتون یاغی اعمالنه مخصوص لایعد آلات قدیمه بکا تونسده اولدیغی کبی شمالی سوریه‌ده دخی برزمانلر جسیم زیتون اورمانلری موجود اولدیغی وبو اورمانلرك اهالی ایچون بیوك برمنبع ثروت تشکیل ایتدیکی قناعتنی ویرمشدر . شرقك معمور وزنکین مملکتلریله حوالئ غربیه آره‌سنده پك صیق مناسبات تجاریه دوام ایتدکجه - که بوحال اهل صلیب محارباتنده مشهود ایدی - آنتاکیه معمور بر بلده ایدی . بوکونکی آنتاکیه‌نك نفوسی یکرمی بیك ایله اوتوز بیك آره‌سنده اولسه کرك . مع مافیه اون برنجی واون ایکنجی عصر میلادیدن قالمه جسیم سورلرك احاطه ایتدیکی ساحه‌نك وسعتی بلدهٔ حاضره‌نك مساحهٔ سطحیه‌سنك آلتی مثلیدر .

بغداد خطنك اکالی اوزرینه تکرار دیریله‌جك اولان عراق الجزیره قطعاتنك بومعموریتی نتیجه‌سی اوله‌رق وجوده کتیریله‌جك متعدد شعبه خطلرینك انشاسندن صکره آنتاکیه‌یی بیوك بر تجارت لیماننه افراغ ایتمك مجبوریت مطلقه‌سی حاصل

اوله‌جقدر . ساحله یتیشمك ایچون اختیار اولنان آطنه ـ مرسین
طریقی پك اوزون وطولاشیق اولمق حسبیله تجارت بو یولدن
مستفید اولمق شویله طورسون بالعکس متضرر اوله‌جقدر . اکر
شمندوفر مسئله‌سی سیاسی دکل لکن صرف اقتصادی بر نقطهٔ
نظردن تدقیق ایدلسه آناطولی خطی حالیله براقیق ودر حال
آنتاکیه طرفنده بغداد خطنك انشاسنه باشلامق البته دها
موافق اوله‌جغی تسلیم اولنور . دجله وفرات حوالیسی محصو-
لاتندن اولان حبوبات ، پاموق و یوك کبی امتعه‌یی ممالك
اجنبیه‌یه اخراج ایتمکله مشغول اولان ارباب تجارت ممکن
مرتبه قره طریقنی قیصالتمغه و دها اوجوز اولان دکز
طریقنی اوزاتمغه چالیشه‌جقلردر . بو ملاحظه‌یه مبنی درکه
تجارك امتعه‌لرینی قره طریقیله بغداده و اورادن عدن ـ
سویش دکز طریقیله آوروپایه سوق ایتمکی ترجیح ایلرینه
احتمال ویرمك جائزدر . بغداد خطنك شرقی آناطولی‌یه عائد
اولان قسمنی انشا ایتمك ایکی سببدن طولایی تحت وجوبده‌در .
بو سببلرك برنجیسی عسکرلکه تعلق ایدییور . اکر ترکیه بغداد
و موصلدن جلب ایده‌جکی عساکری ایستدیکی نقطه‌یه قدر
شمندوفر ایله سوق ایده‌مز ایسه بغداد خطندن آنجق قسماً مستفید
اوله‌جقدر . بو مطالعه شمالدن عراق طرفلرینه هندستان ایله
سریع بر خط مواصلت تأسیسی مسئله‌سیله حائز علاقه‌داردر . اوروپا
ایله هندستان آره‌سنده مناقلاتك تسریعی نقطهٔ نظرندن بغداد خطنك

اهميت عظيمه‌سی دركاردر. هندستان ایله آوروپا آره‌سنده‌کی مسافه‌یی قیصه‌لتمق ایچون هرشیدن اول آوروپای غربی ومركزیدن كلن یوللرك بربرینی قطع ایتدكاری نقطه‌ده كائن اولان درسعادتی شط العربك منصبنه رایلر ایله ربط ایتمك لازمدر. بغدادخطی بصره كورفزی اوزرنده‌واقع برنقطه‌یه قدر تمدید ایدیلیرایسه بوخطك كشادی فرداسنده هندستانه كیدن واوردن كلن یولجیلر محقق بوطریقی اختیارایده‌جكلردر. طبیعیدركه پوسته مناقلاتی دخی بغداد خطیله وقوع بوله‌جقدر. مع مافیه خطك درسعادت ایله طرسوس طاغنك سطح مائل جنوبیسی آره‌سنده كائن قسمی اوزرنده‌كی مناقلات تجاریه دهاطول مدت محدود بردائره داخلنده قاله‌جقدر. آناطولینك زمان قدیمده زنكین اولان اقسامی حیدرپاشا - اركلی خطنك غربنده كائن اولان حوالیدر. آطنه‌اووه‌سنك استقبال اقتصادیسی پك پارلاقدر. بوحوالیده توركلر سائرعنصرلر ایله قاریشیق برحالده بولنیورلر بو مملكتده پك چوق ارمنیلر ساكن اولدیغی كبی اوراده ایی مقدار عربلره دخی تصادف اولنور. خطك عینتاب ایله موصل آره‌سنده‌كی كذركاهنه مصادف نواحی اهالیسی باخصوص كردلردن عبارتدر. واقعا بوطرفده دخی كاه توركلرك كاه ارمنیلرك وكاه عربلرك اكثریت اوزره بولندقلری بعض یرلر واردر. مثلا كردستانده واقع ماردین شهرنده همان عمومیتله عربجه تكلم اولنور.

وضعیت جغرافیه‌سی و اهمیت تاریخیه‌سی اعتباریله یوقاری

مەزوپوتامیانك طبیعی مركزی اولان اورفەباخصوص تورکلر ایلەمسكون بربلدەدر. بوشهردە اپی مقداردە آلمانلراوطوربیور. ارمنستان وقوعاتی صرەسندە بورادە پك قانلی حادثات جریان ایلمشدر. آلمانلر ادرنەدەابوینی قتل ایدیلن برقاچ یوز یتیم ایچون بردارالایتام تأسیس ایتدیلر. بوندن ماعدا اورفەدەوطنداشلرمز طرفندن بلاتفریق جنس ومذهب بتون مرضانك قبول ایدلدیکی بردارالسریریات، براجزاخانە، برخالی وبرمنسوجات فابریقەسی وجودە کتیرلدی.

یالکز بوفابریقەلردە مستخدم عملەنك مقداری درتیوز رادەسندەدر.

خالی فابریقەسنك تأسیسی اوزرینە خالیجیلق صنعتی اورفەدە اوقدر ترقی ایتمشدرکە خالی تجارتندن تمتعات عظیمە تأمین ایدن ازمیردەکی انکلیز تجارتخانەلرندن بعضیلریلە رقابتە کیریشمك ممکن اولمشدر. هیچ شبهە یوقکە برقاچ سنە صکرە بوصنعت اطراف وجواردەکی قصبەلرلە کویلرە انتشار ایدەجکدر. بر بطن صکرە اورفە حوالیسنك احوال صناعیەسی غربی آناطولینککنە پك زیادە عرض مشابهت ایدەجکدر. مواد ابتدائیەنك وعملە اجوراتنك اورفەدە ازمیردن دها اوجوز اولمسی بزم ایچون پك موجب منفعت برشیدر. آلمانیادە شرق خالیلرینە کوستریلن رغبت کیت کیدە آرتدیغندن اورفە اهالیسنك بوخالیجیلق صنعتی یوزندن بیوك استفادەلر تأمین

ایده‌جکنه شبهه یوقدر . جنوبه طوغری شد مرحله ایدن برانسان اوروفه‌یی ترك ایتدیکی کبی آرتق هر درلو امنیت وانتظامدن محروم برمملکتده بولنیور . بو حال آسیای عثمانینك منتهای جنوبیسی اولان شط العربك منصبنه قدر دوام ایدییور .

عبدالحمید زماننده الجزیره طرفلرنده نه امنیت شخصیه‌دن نه نفوذ دولتدن اثر اولمدیغنی دیر ایسه‌م بونی مبالغه‌یه عطف ایتمامليدر . حوالیٔ مذکوره تمامیله کورد دره بکلرك زیر تحکم وتغلبنده بولنیوردی . آنلرك اهالی حقنده‌روا کوردکلری معاملهٔ جبر وتضییقی بالذات مشاهده ایده‌بیلدم . هله بونلرك ایکیسی ـ که بری ویران شهرلی ابراهیم پاشا و دیکری جزیره‌لی مصطفی پاشادر ـ اوراده هم بیوك مقیاسده شقاوت ایتمکده همده برر حکمدار کبی سلطنت سورمکده ایدیلر . حمیدیه‌سواری قطعاتنده جنرال رتبه‌سنی حائز اولان و بو سببدن پاشا عنوانی طاشیان بو ایکی شقیٔ شهیر افعال اعتسافکارانه‌لرینی کمال سربستی ایله اجرا ایده‌بیلمك ایچون یلدیز رجالنه بیوك رشوتلر ویرییورلردی . ابراهیم پاشا کندی پاره‌سیله یلدیزده پیدا ایتدیکی حامیلر سایه‌سنده دیکر قبائل رؤساسیله اجرا ایتدیکی مبارزات ومحارباتده جهت عسکریه‌نك معاونتنه بیله نائل اولدی . مومی الیه بو مظاهرتدن بسبتون جسارته کله‌رك ١٣٠٢ تاریخنده فرات اوزرنده کائن راقه جوارنده‌خیمه‌نشین اولان شجار و الاحف نام عرب عشائرینه

بالهجوم بونلرك برچوق افرادینی قتل ایتدکدن بشقه اون بیك قویون واوچیوز قدر بارکیرلرینی غصب واغتنام ایلمشدر. بومدهش ضربه‌دن صکره بوایکی عشیرت رؤساسی بغداد حوالیسنده‌کی رؤسای عربك الك قدرتلیسی اولان فاروق پاشادن استمداد ایتمشلر وموحی الیه‌ده اون بیك کشی ایله آنلرك معاونتنه شتابان اولدی. کورد ابراهیم پاشانك معیت افرادی آنجق اوچ بیك کشیدن عبارت اولدیغندن موحی الیه فاروق پاشا آدملریله محاربه‌یه کیریشمکه جسارت ایتمامش ویبلدیزه بالمراجعه سریعاً قوهٔ امدادیه کوندرلمسنی طلب ایلمشدر. کندیسنه بوطلب ورجاسی درحال اسعاف اولنه‌رق بیك بشیوز پیاده وبشیوز سواری ایله امدادینه یتیشیلدی. بو قوت ایله عربانه قارشو ایکنجی ودها قطعی بر مظفریت قزانان ابراهیم پاشا آرتق بونك اوزرینه جبر وتحکمی صولك درجه‌یه وارديره‌رق حکومت عثمانیه‌یی بیله طانیمامغه باشلادیغندن یلدیزده کیلر تلاشه دوشدیلر وبوحاله نهایت ویرمك ایچون چاره‌لر تحریسنه قویولدیلر. مع مافیه فاروق پاشا ابراهیم پاشادن یدیکی ضربه‌نك انتقامنی آلمق ایچون تدارکاتده بولنمقدن خالی قالمیوردی. موحی الیه بقاراط، یوز، شعرعبه وسائر بعض عشایر عربك معاونتنی تامین ایتمکله قالیه‌رق نجد شیخ ذیقدرتنه دخی مراجعت ایتمش ومشارالیهدن ابراهیم پاشایه قارشو سکز بیك عربان کوندره‌جکنه دائر وعدلر آلمشدر. برکت

ویرسون که ایشلر صوڭ درجه‌یه وارمازدن اول بو محاربه‌نك اوکی آلنه‌بیلمش واو اثناده ابراهیم پاشانك وقوعبولان وصایتیله الجزیره‌ده بر آز سکوت وسکونت تأسس ایلمشدر .

احوالی بو درجه مذبذب ومشوش اولان بر مملکتك – ولوکه صوڭ درجه مستعد ترقی اولسون – طریق انکشافده قطع مسافه ایده‌مامسی واقتصاداً پك دون بر مرتبه‌ده قالمسی نه قدر طبیعی ایسه ضرب وحرب ویغما وغارتدن بشقه بر شی دوشونمیان عرب وکورد عشائری رؤساسیله افرادینك فرات ودجله وادیلرنده هر درلو طرق مواصله وبالخصوص خطوط حدیدیه تأسسنه شدتله معارض ومخالف اولملری او قدر طبیعیدر .

جزیره‌لی مصطفی پاشا ابراهیم پاشادن دها مدهش بر شقی ایدی . ۱۹۰۱ سنه‌سنده موصله واصل اولدیغم زمان غایت شدید بر برودت حکمفرما اولمقده ایدی . سوقاقلر غایت کثیف بر قار طبقه‌سیله مستور بولنیوردی . خانه‌لرك درونی چوقدنبری هوالندیرلمامش بر بوز مخزنی قدر صغوق ونمناك ایدی . شهرده اودون و کمور بولمق قابل اولمدیغندن بو اضطراباته متوکلانه وجسورانه قاتلانمقدن بشقه چاره یوقدی . بو فقدان محروقات سببنی صوردیغم زمان شمالده‌کی اورمانلق طاغلردن کلك واسطه‌سیله اودون وکمور کتیرن تجارك دجله‌نك ایکی یاقه‌سنی طوتمش اولان مصطفی پاشا

آدملری طرفندن خارجه کسیلدکلری ونقل ایتدکلری اموالك
اثمانته معادل بر مبلغ تأدیه ایتمیانلردن بو مالری غصب
اولندقدن بشقه کندیلری ده بر چوق سوء معاملاته اوغرادلد-
قلری، اوروپادن جلب ایدیلوب صامسون - دیاربکر طریقیله
الجزیره اووه‌سنك کنارینه قدر قاطیر ویادوه ایله واوزادن‌ده
جنوبه طوغری کلك ایله سوق اولونان امتعه‌نك دخی عین
ویرکویه تابع طوتولدیغی جوابنی آلدم . فی الواقع موصلده
بولندیغم مدت اثناسنده روسیه‌دن ویا ممالك سائره‌دن کلوب
حوائج ضروریه‌دن معدود اولان بر چوق موادك وازجمله
غازیاغنك فیئاتی اوچ درت مثلنه فیرلامشدی. مصطفی پاشا موصل
آراسنده کائن اللی قدر اسلام و خرستیان کویلرینی ایکی
سنه طرفنده یغما وتخریب و بونلرك سکنه‌سی طرد و تبعید
ایلمشدی . ١٩٠١ سنه‌سی تشرین ثانی آینده موصلدن شماله
طوغری سیاحته چیقه‌جغم زمان نهرك ایکی طرفنده بو کویلرك
خرابه‌لرینی و بو خرابه‌لر ایچنده کویلیلردن غصب و سرقت
اولنان مواشی‌یی رعی ایدن مصطفی پاشانك آدملرینی کوردم.
دها ایکی سنه اول مزروع حالنده اولان تارلالر بسبتون متروك
ومهمل بر حالده بولنیوردی. مصطفی وابراهیم پاشالر وشقاوت ایله
مألوف سائر کورد دره بکلرك بو تحکم وحشیانه‌سی دوام ایتدیکی
مدتجه موصل حوالیسنده شمندوفر یاپمغه قالقشمق جنتدر .
زیرا بو آدملرك خطی تخریب ایتدکدن بشقه هر درلو آثار عمران

و مدنيتك وجوده كلسنه شدتله ممانعت ايده جكلرنده هيچ شبهه يوقدر . الجزيره حواليسنی دائرهٔ مدنيته ارجاع ايتمك انجق بوكبی حيدودلرك صنعت ملعونانه سنه خاتمه چكمكله قابل اوله جقدر.

موصلدن بغداده قدر اولان حوالئ جنوبيه موصلك شمالنده کی يرلر قدر آثارشی ايچنده دكلدی . مع مافيه بوراده دخی جان و مالرندن امين اولمق و سلامتله سياحت ايتمك ايسته ينلر ايچون قطعات عسكريه يه آرامكاه اولان و يا ژاندارمه لرك تحت محافظه سنده بولنان قرا و بلاددن تباعد ايتمامك مجبوريتی واردی . دجله نك ساحل يسارنده و بو نهر ايله ايران حدودينی تشكيل ايدن سلسلهٔ جبال آره سنده كی ساحه ده بك مهم نفت ياغی منبعلری موجود اولديغنه دلالت ايدن آثار وعلائمه تصادف اولنور. ايران اراضيسنده باشلايوب دجله نك آياقلرندن اولان (صعب) ايرماغنك ايكی ساحلی بويجه جنوب غربی استقامتنی تعقيب ايله دجله و فرات حوضه لرينی قطع ايدرك باديةالشامك همان كوبكنه قدر اوزانان جسيم بر منطقه واردر كه بونك اراضيسی قره ساقز، نفت ياغی، پترول وعينی تركيبده اولان بر طاقم مايعات ايله عادتا حال اشباعده بولنيور. كركوك، تكريت وصيت قصبه لری بو منطقه نك داخلنده كائندر . بن كركوك جوارنده كی نفت ياغی منبعلريله بابا غورغون طرفلرنده كی قابل اشتعال غازلرك تصعداتنی بالذات تدقيق ايدرك بو حادثات طبيعيه نك بحر حزر ساحلنده كائن

(آپسقرون) شبه جزیره‌سنه قویولر قازلمغه باشـلانمزدن اول تظاهر ایدن عین حادثاتدن قات قات مهم اولدیغنی مشـاهده ایلدم. روس دمیر یوللرنده، واپورلرنده، مؤسسات صناعیه‌سنده قوللانیلان محروقات میاننده نفت یاغی طورطوسنك نه درجه مهم برموقع طوتدیغی، زمان اخیرده اختراع اولنان برچوق یکی مواد تنویریه و تسخینیه‌یه رغماً پترولك الان یك مهم برمنبع ضیا اولدیغی دوشونیلیر ایسه بغداد خطنك نفت یاغی منبعلری اتصالندن کچمسندن پك عظیم استفاده‌لر تأمین اولنه‌جغی درحال تسـلیم ایدیله‌جکدر. قورقیله‌جق برشی وارایسـه اوده آلمان ارباب تشـبثی نفت یاغی منبعلرینی ایشلتمکه وقت بولمزدن اول بعض اجنبی دالاوره‌جیلرك پاره ایله بو امتیازی الده ایتمکه ویا هیچ اولمز ایسه بو خصـوصده بر حق رجحان تأمین ایتمکه موفق اولملریدر.

برزماندنبری مختلف مطبوعاته عکس ایدن بعض اخبارات آلمان متشبثلرینك بر آز کچ طاوراندقلری و بو مهم ایشی بشقه‌لره قاپدیردقلری حقنده بزده اندیشه‌لر اویاندیره‌جق برماهیتده‌در. مسئله‌یی عثمانلی منافعی نقطهٔ نظرندن دوشوننلر ترکیه‌نك نفت یاغی منبعلرینك کائن اولدیغی حوالی ایله قطعات سائرهٔ عثمانیه آره‌سنده مکمل بر واسطهٔ نقلیه‌یی بو آنه قدر تأسیس ایتمامش اولمسنه حیرت و تعجب ایتمکدن کندیلرینی آله‌میورلر. ترکیه کبی غایت آز وارداته مالك اولان و مقاصد عسکریه و ملکیه

ایچون مبالغ جسیمه‌یه عاجلاً وشدیداً محتاج بولنان بر حکومتك کندیسی ایچون غایت امین و واسع بر منبع واردات تشکیل ایده‌جك اولان پترول قویولرینی بر آن اول ایشلتمامسی وشمندوفرك اکماله دکین بکله‌جك هر کونك غائب اولمش بر کون اولدیغنی دوشونمامسی طوغریسی آکلاشیلمز برشیدر .

کرکوك ، تکریت ، صیت حوالیسنده حفر ایدیله‌جك پترول قویولرندن اهالینك ودولتك درجهٔ استفاده‌سی حقنده صحیح برفکر ایدینمك ایچون باقو طرفلرنده‌کی پترول منابعندن تحصل ایدن تمتعاتی و روسیه دولتنجه - پك آز مقدارده ویرکو آلنمسنه رغماً - الده ایدیلن وارداتی کوز اوکنده بولندیرمق کافیدر. بومنبعلر ایشلنمه‌یه باشلار باشلامز ترکیه‌نك بودجه‌سی درحال مهم بر صورتده قباره‌جقدر . شمدی‌یه قدر اجرا اولنان تدقیقات فنیه‌دن بغداد خطی بونجه یك آز کمور معدنلری موجود اولدیغی آکلا - شیلدیغندن قومپانیانك نفت یاغنی محروقات مقامنده قوللانمقده مضطر قاله‌جغی وبوندن خیلی استفاده ایده‌جکی درکاردر . خطك کذرکاهنه قریب اولان یکانه کمور معدنی موصلك شمالنده دجله‌یه منصب اولان شاپور ایرماغی حوضه‌سنده کائن اولان معدندر .

مع مافیه بالآخره دها دقتلی تحریات و کشفیات

اجراسی حالنده دیکر بعض معدنلرك میدانه چیقمسی استبعاد ایدیله‌مز . کندم بالذات زیارت ایتدیکم بابا غورغور (کرکوکك جوارنده) نفت یاغی معدنلرینك اهمیت آتیه‌سی حقنده بر فکر ویرمك ایچون آمریقانك (نویورق) و (پانسیلوانیا) ایالتلرنده بولنان عینی منبعلرك اهمیت حاضره‌سنی ذکر ایتمك کافیدر . بو منبعلردن چیقوب صنایعده قوللانیلن طبیعی غازاتك سنه‌ده تأمین ایتدیکی کار یتمش میلیون مارقدن آشاغی دکلدر .

بغداد خطنك پترول منطقه‌سنی کچدکدن صکره بغدادك بر آز شمالنده ایراندن کلوب ارباب تجارته ونجف ایله کربلایه کیدن بیکلرجه ایرانی زواره ممر اولان طریق کبیرك قطع ایتمسی مناقلات عمومیه نقطهٔ نظرندن فوق‌العاده حائز اهمیت بر کیفیتدر . صرف سیاسیاته متعلق اسبابدن طولایی آنا خطی نجفدن کچیرمکه هیچ حاجت یوقدی . ذاتاً ۱۹۰۹ تاریخنده عثمانلی نافعه نظارتی طرفندن نشر اولنان مخطره‌ده نجف ـ بصره کورفزی خطی انشاسی مبرم ومستعجل اولمیان بر خط اوله‌رق کوسترلمشدر . بویله‌ایکن خطك بصره کورفزینك هانکی نقطه‌سنه منتهی اوله‌جغی مسئله‌سی پك مهمدر . چونکه هر نصل اولسه خط بر کون کورفزه قدر تمدید اولنه‌جقدر . بو نقطهٔ انتهائیه‌نك انتخابی مسئله‌سی خطك تعیین کذرکاهی مسئله‌سنه تابع ومعلقدر .

یا خط رسماً تصور اولندیغی وجهله فرات نهرینی آشه‌رق شرقدن دکزه اینه‌جك ویا اك قیصه یول اولمقله برابر بطاقلق اولمق حسبیله بیوك مشكلاتی عرض ایدن غرب طریقنی تعقیباً طوغریدن طوغری‌یه شط العربك منصبنه واصل اوله‌جقدر.

خط ، شط العربك ساحل یسارینی تعقیب ایده‌جك اولور ایسه آنك نقطهٔ انتهائیه‌سی ایران حدودینه پك یقین دوشه‌جكدر . بوصوك گذرگاه انتخاب ایدیلیر ایسه بیوك بر خطای سیاسی ارتكاب ایدلمش اوله‌جغنه هیچ شبهه یوقدر . خطك نقطهٔ انتهائیه‌سی حقنده قطعی بر سوز سویلمك حقنی محفوظ بولندیران انگلتره‌نك كندی ایشنه گلمیان بر گذرگاهه قارشو الك شدید اعتراضاتی درمیان ایده‌جكی همان محققدر. محمره، ایرانك شط العرب دلتاسنده باشلیجه لیمانیدر. بولیمان قارون نهرینی شط العربه ربط ایدن قنالك كنارنده واقعدر. اسكندر كبیر سوزادن بابله كیده‌بیلمك ایچون بونیاندن استفاده ایدرك ساحلنده كائن اولدیغی قنالدن عسكرینی امرار ایلمشدر . شط العرب نهرینك منصبنده سیر سفائنه مانع صیغلقلر موجود اولمسنه بناءً بغداد خطنك صوك موقفی نه بصره‌نك نه‌ده محمره‌نك یقیننده تأسیس اولنه‌بیله‌جكدر . بصره كورفزینك ایرانه عائد اولان ساحلی غایت صیغ اولدیغندن واپورلرك اورایه یناشمسنی دائرهٔ امكانه كتیرمك ایچون جسیم سدلری و صنعی لیمانلری وجوده كتیرمك لازم كله‌جكدر كه بوكبی عملیاتك نه‌درجه عظیم مصارفی

موجب اوله‌جغنی آکلامق ایچون اوزون دوشونمکه حاجت یوقدر. حالبوکه کورفزك عربستان جهتنده اولان ساحلنده کویت کبی اسکیدن معروف ومکمل بر لیمان موجوددر. نه چاره‌که انکلتره بو نقطه‌یه شمدیدن ال اوزاتدی. کویتك عثمانی حوزهٔ اداره‌سندن چیقمسیله انکلتره حاکمیتی آلتنه کیرمسی یوزندن هم ترکیه‌نك همده اوروپانك ـ طبیعی انکلتره مستثنا اولمق اوزره ـ منافعی پك زیاده ضربدیده اوله‌جقدر. اکر بغداد مسئله‌سنك جهت سیاسیه وعسکریه‌سی بر طرفه براقیلیر وآنجق جهت اقتصادیه‌سی دوشونیلیر وخطدن تجارت نقطهٔ نظرنجه ممکن مرتبه استفاده ایتمك آرزو اولنور ایسه بغداد دمیریولنی بصره کورفزه‌ساحلنه ویا بو ساحله یقین نقطه‌یه قدر تمدید ایتمك فکرندن واز کچملیدر. عمران والجزیره محصولاتنی بعض کورفز طریقیله اخراج ایتمکدن ایسه سوریه سواحلنه سوق ایله‌اورادن اوروپایه‌نقل ایتمك دها کارلی‌واویریشلی‌اوله‌جقدر. بغداده ویاخود نه منتهی اوله‌جق بر خط ترکیه‌نك الك مبرم احتیاجات عسکریه‌سنه مع زیادة تقابل ایده‌جکدر.

عین زمانده‌ده‌سوریه لیمانلری هم عمران والجزیره‌دن کله‌جك حبوبات وپاموق اخراجاتنی همده اوروپادن کوندریله‌جك معمولات صناعیه ادخالاتی نقطهٔ نظرندن بصره وکویت ایله رقابته کیریشه بیله‌جکدر. بغداد خطی لیمانك اسکندرون کورفزی اوزرنده‌واقع اولمسی بولیمانك بصره کورفزی ساحلنده

بولنمسندن منافع اقتصادیهٔ بین الملليه‌يي دها اي تأمين ايده‌جكدر . زيرا بصره كورفزى شمدى يه قدر اولديغى كبى بوندن صكره دخى انكلتره‌نك تفتيش وقونترولنه تابع اوله‌جقدر . بغداد خطى كويتده منتهى اولور و كويت اوزرنده انكلتره حاكميتى تأسيس اولنور ايسه بو دولت اوروپادن هندستانه كيدن بحر محيط اطلانسى – قاپ وبحر سفيد – سويش طريقلرندن بشقه بغداد خطيله وجوده كتيريله‌جك بصره – كويت يولنه دخى حاكم اوله‌جق وشرق بعيده كيدن يوللرك اك قيمتلى اولان بر صورتده ايستديكى زمان آچيق ويا قپالى بولنديرمق اقتدارينى حائز بولنه‌جقدر . دولت عثمانيه‌نك كويت اوزرنده‌كى حق حكمرانيسى حقوق دول نقطهٔ نظرندن غير قابل اعتراضدر . تركيه‌ده ايالت اصلاحاتى تطبيق ايدن مدحت پاشا ، ١٨٧٠ سنه‌سنده اولان بغداد والى‌لكى زماننده عربستانك بصره كورفزى ساحلنده اولان شمال شرقى قسمنده – كه بو حواليه الحسا تعبير اولنور – عثمانلى نفوذينى تأسيس ايتمكه موفق اولدى وعربستان مركزيده واقع اولوب مستقل بر حاكمك تحت اداره‌سنده بولنان نجد قطعهٔ معروفه‌سى صانكه ممالك عثمانيه‌يه الحاق اولنمش ايمش كبى بالاده‌كى يكى قضايه نجد اسمنى قويدى . نجد قضاسنك وارداتى پك آز اولمق واورادن عسكر آلمق امكان خارجنده بولنمق حسبيله درسعادتجه بو قطعهٔ جديدهٔ عثمانيه ايله پك آز اشتغال اولنمدى . مقام

شیخیده برتبدل شخصی وقوع بولدیغی زمان کیفیت مقام سلطنته اشعار اولنوب شیخ جدیدك تصدیق مأموریتی طلب ایدیلیردی. باب عالیده شیخه قائممقام عنوانی وحقوق وصلاحیاتی بخش واعطا ایتمکله آنك صفت و مأموریتنی تصدیق ایدردی. حکومت عثمانیه‌نك نجد قضاسی اوزرنده اجرا ایتدیکی نفوذ وتأثیر ایشته بوندن عبارت قالیوردی.

بغدادده بولندیغم زمان (١٩٠١ ده) عثمانلی سنجاغی کویت اوزرنده موجه‌لنیوردی. بغداد خطنك کذرکاهی حقنده تدقیقاتده بولنمق اوزره عراقده کشت وکذار ایدن آلمان هیئت فنیه‌سی برعثمانلی فرمانی حامل و عثمانلی ژاندارمه‌لرك تحت محافظه‌سنده اولدیغی حالده برسنه اول یعنی ١٩٠٠ ده کویته واصل اولدیغی زمان شیخ طرفندن حسن قبول اولنمش ومشارالیه هیئتك کرك شهرده وکرك لیمانده اجرا ایتدیکی تدقیقات وکشفیاته قطعیاً ایقاع موانع ومشکلات ایدلمامشدر.

حالبوکه انکلیز کویت شیخنك ده ١٨٩٩ سنه‌سنده هندستان حکومتیله عقد ایتدیکی بر معاهده موجبنجه کندی کندینی انکلتره‌نك زیر حمایه‌سنه وضع ایلمش اولدیغنی ادعا ایدییورلر. بو ادعا طوغری اولسه بیله شیخك کیریشدیکی معاهده هیچ بر حکم قانونیی حائز دکلدر. زیرا مقام سلطنتك بر حق حکمرانی یه مالك اولدیغی بر مملکت حاکمی او مقامك مساعده وموافقتنی استحصال ایتمکسزین اجنبی بر دولت ایله هیچ بر معاهده عقد ایده‌مز. کویته

شیخی نه بویله بر مساعده‌یی طلب ایتمش، نه‌ده حکومت سنیه کندیلکندن شیخه بو مساعده‌یی ویرمشدر.

بغداد خطنك صوك قسمیله بونك منتهی اوله‌جغی لیمان حقنده انکلتره‌جه بعض آمال وتصورات بسلانلمسی اول امرده انکلتره ایله ترکیه‌یه عائد بر مسئله‌در. ترکیه‌نك الجزیره وعراق جهتلرنده‌کی وضعیت سیاسیه وعسکریه‌سنی ضعفه اوغراتمق تأثیر ونتیجه‌سنی حاصل ایده‌جك بر تضییق ویا تهدید انکلتره طرفندن اجرا اولندیغی کوندن اعتباراً آلمانیا منافعی معروض تهلکه بولنه‌جقدر. انکلتره‌نك بغداد خطی حقنده‌کی آمالی، تشبث مذکوره‌یه انکلیز سرمایه‌سنی اشتراك ایتدیرمك -ولوکه بو اشتراك آنجق خطك صوك قسمی ایچون اولسون- خصوصندن عبارت قالدقجه آلمانیانك بوکا اعتراض ومخالفت ایتمسنه -طبیعی تورکیه‌نك موافقتنی استحصال ایتمك وانکلتره‌دن تعویض آلمق شرطیله- محل یوقدر. مع مافیه انکلتره کویتده یاپدیغی کبی عراقك دیکر بر نقطه‌سنه ویا نقطه‌لرینه وضع ید ایتدیکی واوراده سوق الجیش بر موقع طوتمغه تشبث ایلدیکی آندن اعتباراً مسئله‌نك شکل ورنکی دکشه‌جکدر. انکلتره، بغداد خطنك هندستانه طوغری یکی بر یول آچدیغی ایچون بونك نقطهٔ انتهائیه‌سنك انکلیز قونترولنه تابع بولنمسی لازم کلدیکنی ادعا ایتمکله بر حدناشناسلقده بولنیور. تام معناسیله بر عثمانلی خطی اولان بغداد دمیریولنك صوك موقعی مطلقا عثمانلی

طوپراغنده اولمليدر . عثمانلی اراضيسی حقنده هيچ برحق تملك ادعا ايده‌مين انكلتره بصره كورفزينی كندی دائرهٔ نفوذی داخلنده عد ايتمكله وهندستانی احاطه ايدن دكزلرك حقيقی بر رقپوسی اولان ارموز وبندر عباس بوغازلرينی كندی مراقبهٔ فعليه‌سی آلتنده بولنديرمقله اكتفا ايتمليدر . بوندن فضله برشی ايسته‌مك آلمانيا ايله باب اختلافی آچمق ديمكدر .

*
* *

بغدادتشبثی نه آلمان نه‌ده بين‌المللی . لكن صرف عثمانلی بر تشبث اولديغی ايچون كرك حكومت عثمانيه وكرك عثمانلی ملتی بو تشبثده آنجق عثمانلی منافعنی كوزه‌تمك لازم كلديكی فكر وقناعتنده بولنيورلر . سيئات ماضيه‌نك يكانه دكلسه‌ده باشليجه منبعی اولان ييلديز اداره‌سندن قورتولمش اولان حكومت عثمانيه‌نك احتياجات حاضرهٔ مبرمه‌سی اولا قوتلی وهرنه وقت اولسه حربه كيريشه‌جك مقتدر ومهيا بر اردو ، ثانياً مكمل طرق مواصله ووسائط نقليه وثالثاً شمديكندن قات قات فضله وارداتدر . حدود حديديه‌نك وطرق مواصله‌نك تكثيری واردات دولتك ونفوس اهالينك تزايدينی انتاج ايده‌جكدر . بغداد خطنك قطع ومرور ايده‌جكی حوالينك زمان قديمده حائز اولديغی درجهٔ مدنيه تدريجاً تكرار ارتقا ايده‌جكنه وهر شيدن اول اوراده حبوبات وپاموق زراعتنك بيوك بر انكشافه نائل اوله‌جغنه شبهه يوقدر . بوحالدن هم تركيه هم‌ده باشده آلمانيا اولمق اوزره

ترکیه ایله دوست کچینن حکومتلرك کافه‌سی پك زیاده مستفید
اوله‌جقدر.

آسیای عثمانی‌یه آلمان مهاجرلرك سوقی مسئله‌سنی اورته‌یه چیقارمق ترکیه ایله بینمزده بر طاقم سوءتفهملر میدانه آچیق وممالك عثمانیه‌ده‌کی موقعمزی تهلکه‌یه آتمق دیمك اوله‌جغنی بالمناسبه بیان ایتمشدك. بغداد خطنك اکمالندن صکره ترکیاده تأمین ایده‌جکمز منافعت اوراده آلمان کویلیلرینی یرلشدیرمکله الده ایده‌جکمز منافعدن هیچ آشاغی قالمیه‌جغنه امین اولمق لازم کلیر. بوکا موفق اولمق ایچون روسلرك ترکستان حقنده تعقیب ایتدکلری سیاست اقتصادیه‌یی عراق والجزیره حقنده تطبیق ایتمك کافیدر. روسلر ترکستانه آیاق باصدقلری زمان اوراده‌کی زمانلرده بیوك وسعت واهمیتی حائز اولان پاموق زراعتیله ایپکجیلکك بقیه آثارینی بولمشلردی. آسیاده روس نفوذینی کیتی تأسیسه چالیشان رجال سیاسیه وعسکریه ایچنده ذکا وعرفانیله ممتاز اولان جنرال (قاوفمان) پاموق زراعتنك اهمیت فوق العاده‌سنی درحال تقدیر ایدرك آمریقادن تخم کتیرتمك وارباب زراعت وتجارته اقراضات وانواع تسهیلاتده بولنمق صورتیله پاموق زراعت وتجارتنه قیصه بر مدت ظرفنده پك بیوك بر وسعت ویرمکه موفق اولمشدر. یکرمی بش سنه اول ترکستانده حاصل اولان پاموق، یرلیلرك احتیاجاتنی تسویه ایده‌جك مقدارده بیله دکلکن شمدی هر سنه اوروپای روسی‌یه یدییوز بیکدن فضله پاموق بالیه‌سی اخراج اولنیور که

بومقدار روس صنایعنك محتاج اولدیغی مقدارك نصفیدر . مع مافیه ترکستانده پاموق زراعتی الك سریع انکشافاته نائل اولدیغی زمان ماورای قفقاسیه دمیر یولی زمان قدیمده پك چوق پاموق بتشن آموداریا نهرینك اوته‌سنده‌کی اراضی‌یه ایریشدیکی آندن اعتباراً کچن زماندر. بو دمیر یول انشا ایدلمزدن اول پاموغی ترکستان خارجنه سوق ایتمك صوك درجه مشکل اولدیغی کبی بو نقلیات ایچون مصارف عظیمه اختیار ایتمك لازم کلدیکندن یرلیلر - آمریقا تخمنی توزیع وپاره اقراض ایتمك صورتیله وقوع بولان معاونات و تسهیلاته رغماً - آنجق احتیاجلری نسبتنده پاموق زرع ایلمکده ایدیلر. آنجق ماورای قفقاسیا دمیر یولنك اکمالی اوزرینه پاموق تجارتی ایچون ترکستان خارجنده یکی یکی رواجکاهلر تدارك ایتمك امکانی حاصل اولدقدن صکره‌درکه یرلیلر شوق وهوسه کلدیلر. منسوجات قطنیه‌یی اعمال ایدن روس فابریقه‌طورلری طرفندن وقتیله آمریقا ومصر زراعنه هرسنه تأدیه اولنان یوز اللی میلیون روبله شمدی ترکستان کویلیلرینك جیبنه کیرییور. روس اشغالندن اول برسفالت ومحرومیت مطلقه ایچنده‌یشایان تورکستان کویلیلری پاموق زراعتنه وسعت وکرمی ویرلمسی اوزرینه رفاه یوزینی کورمکه و صوك سنه‌لرده عادتا زنکینلشمکه باشلادیلر . ثروت وسامانلری تدریجاً آرتان تورکستانلیلر روس معمولاتنه کیت کیده متزاید بر رغبت کوسترمکده‌درلر . بوندن ماعدا آنلر

ایچنده نفس تورکستانده منسوجات قطنیه فابریقه‌لرینی وجوده کتیرن بعض متشبث کیمسه‌لر دخی ظهور ایتدیکندن تورکستان هم زراعت هم صنایع یوزندن منتفع اولیور .

بغداد خطنك کچه‌جکی یرلرك چوق کچمه‌دن تورکستان کبی وحتی آندن دها زیاده معمور برحاله کلمسی اغلب احتمالدر. الجزیره قطعه‌سیله بوقطعه ایله همجوار اولان سوریه‌نك اقسام شرقیه‌سی زمان قدیمده الك زیاده پاموق حاصل ایدن قطعاتدن ایدی .

بو یرلر عرب حاکمیتی آلتنه کیردکدن صکره بیله بر مدت بوحال معموریتلرینی محافظه ایلمشلردر . . کرك زمان حاضرده اجرا ایدیلان بعض عملی تجربه‌لردن کرك اسکیدن قالمه بعض کتابه‌لردن الجزیره قطعه‌سیله بونك غربنده کائن حوالینك طوپراق وهواسی ــ هله بلیش وشایو ، نهرلری کنارنده ــ پاموق زراعتنه صوك درجه مساعد اولدیغی آکلاشلمشدر .

حوالئ مذکوره‌ده الیوم ایکی سببدن طولایی نه پاموق زرع اولنه‌بیلیور نه‌ده ارضك خزائن طبیعیه‌سندن استفاده ایدیله‌بیلیور . بو سببلردن برنجیسی امن و آسایشك فقدانی و ایکنجیسی وسائط مناقله‌نك معدومیتیدر . مع مافیه بغداد شمندوفرینك انشاآتی ایلرولدکجه بو سوء احوالك تدریجاً اورته‌دن قالقه‌جغنه شبهه یوقدر .

مه‌زوپوتامیا (عراق و الجزیره ایله بو قطعاته مجاور

بادیه‌لر) زراعت کننده ثمرهٔ سعی و عرقی اولان محصولك چوللرده سرسریانه طولاشان عربان و یا شمال و شرقده‌کی طاغلرده اقامت ایدن کورد اشقیاسی طرفندن غصب و سرقت اولنمیه‌جغنه و کندی احتیاجات ذاتیه‌لرینه مخصوص اولان قسملك اوست طرفی ایچون دائما مشتری بولمق ممکن اوله‌جغنه اطمئنان حاصل ایدر ایتمز چوللره کیدرك انهارك منبت ساحللرنده پاموق زراعته ابتدار ایده‌جکلری و عراق والجزیره قطعاتنك بیکارجه‌سنه اول حائز اولدقلری حال معموریتك رقیبسنه صکره اعاده اولنه‌جغی محققدر. توركیه، جسیم پاموق مزرعه‌لرینی تأسیس ایده‌بیلمك ایچون لازم کلن سرمایه‌یه مالك اولمدیغندن بو سرمایه بالطبع اجانب طرفندن ویریله‌جکدر. شوراسنی ای بیلملیدرکه سرمایه‌سز پاموق زراعتی سریعاً انکشاف و توسع ایده‌مز. دکل آلمان کویلیلریله لکن آلمان پاره‌سیله عراق والجزیره‌یی زراعت ومدنیته کشاد ایتمك لازم کله‌جکدر. آلمانیا بو طرزده حرکت ایدر ایسه آلمان صنایعی عظیم استفاده‌لر تأمین ایده‌جکدر.

اعضاسی میانده عثمانلی تبعه‌سی دخی بولنه‌جق زراعت شرکتلری تشکل ایتملی و بو شرکتلر بتون ایشلنمامش و خالی اراضینك صاحبی اولان حکومت عثمانیه‌دن جسیم اراضی پارچه‌لرینی استحصال ایتمکه چالیشمالیدر. بو خصوصده تعقیب اولنه‌بیلن اك ای اصول، اراضئ مذکوره‌یی اوزون مدت ایچون استیجار ایتمکدن عبارتدر. شرکتلر معین بر

بر مدت ایچون صاحبی اولدقلری اراضی‌یی اوفاق پارچه‌لره تقسیم ایدرك بونلری یاالتزامه ویرملی ویا کندی حسابلرینه اوله‌رق یرلی چفتجیلر واسطه‌سیله ایشلتدیرملیدرلر. مع‌مافیه بکا قالیرسه اوفاق چفتلکلری ایجار ایتمك آنلری طوغریدن طوغری‌یه ایشلتمکدن دها فائده‌لی اوله‌جقدر. الیوم آمریقادن پاموق کتیرتن آلمانیانك بو محصوله اولان احتیاجنی عراق والجزیره‌دن کله‌جك پاموق ایله تسویه وازاله ایتمك امکانی حاصل اولور ایسه قطعات مذکوره اهالیسی - تورکستان اهالیسی کبی - بو اخراجات یوزندن چوق پاره قازانه‌جق وبو سایه‌ده آنلرك قدرت اشترائیه‌سی آرته‌جغندن معمولات صناعیه‌مز ایچون یکی مشتریلر پیدا اوله‌جقدر. آمریقا، آوروپایه هرسنه برقاچ میلیار فرانق قیمتنده پاموق کوندردیکی حالده آوروپادن وباخصوص آلمانیادن وقوع بولان ادخالاتی ممکن مرتبه تحدید ایتمك ایچون هردرلو مشکلاتی ایقاع ایتمکدن خالی قالمیور. ترکیه‌نك حقمزده بویله برسیاست اقتصادیه تعقیب ایتمسنه شمدیلك امکان یوقدر. مادامکه ممالك عثمانیه آلمان سرمایه‌سیله اعمار ایدیله‌جك او حالده عثمانلی ملتنك حوائج ضروریه‌سندن اولان معمولاتك امر سوق و ادخالنده آلمان ارباب تجارت وصنایعنك رقیبلرینه قارشو بر موقع رجحانده بولنملری طبیعی عد اولنملیدر. اکر آلمانیا ترکیه‌یه قارشو دور اندیشانه وبصیرتکارانه برمسلك سیاسی تعقیب

ایدر ایسه عراق والجزیره قطعاتنك استقبال اقتصادیسنك آلمان ارباب فن و اصحاب سرمایه‌نك همتی سایه‌سنده تورکستانککی قدر و بلکه آندن زیاده پارلاق اوله‌جغنه حکم ایتمك جائزدر . دوشونملی که ازمنهٔ قدیمه‌ده مشعشع بر مدنیته جلوه‌گاه اولان و اهالیسی سامان و ثروت ایچنده یشایان تورکستان بر قاچ عصر مدت یأس آور برخرابه‌زار منظره‌سنی عرض ایتدکدن صکره شمندوفرلر انشا، قناللر کشاد وهر درلو انشاآت نافعه‌یی اجرا ایدن روس مهندسلریله روس سرمایه‌دارلرك وروس متشبثلرك همت وغیرتیله تکرار اسکی حال معموریتنی اکتساب ایتمك اوزره بولنیور. تورکستانده وجوده کتیریلن اجراآت عمرانپرورانه دها بیوك برمقیاسده ودها آز زمانده عراق والجزیره حوالیسنده نه‌دن وجوده کتیریله‌مسون ؟

بغداد خطی اسکیشهروآنقره‌یه قدر تمدید اولندقدن بر قاچ سنه صکره مرور ایتدیکی اراضیده حبوبات زراعتنك جالب دقت بر صورتده نائل ترقیات اولدیغی مشاهده اولنمشدر . باخصوص بغدای محصولیدرکه پك زیاده تزاید ایلمشدر . بومحصولك بول وبرکتلی اولمسی یوزندن حکومتك اعشار جهتندن اولان وارداتی خیلی آرتدیغی کبی خط اوزرنده‌کی مناقلات دخی فضله بروسعت واهمیت کسب ایلمش وطولاییسیله طرف حکومتدن شمندوفر قومپانیه‌سنه

تأدیه‌سی لازم کلن کیلومترو آقچه‌سی آز المشدر . فضله محصول ویردیککنی دیدیکمز شو اراضی مواسم معینه‌ده یاغان یغمورلر ایله اسقا اولنان اراضیدندرکه بورادن محصول آلمق ایچون نزول بارانی متعاقب طوپراغی ایشلمک کافیدر . آناطولینک قسم مرکزیسی یوکسک بر یایلادن عبارت اولمسنه رغماً قطعهٔ مذکوره‌نك شمالنده وغربنده کافی درجه‌ده یاغمور یاغیور . مع مافیه طوروس سلسله جبالی بحر سفیددن اسن رطوبتلی روزکارلره قارشو برسد حائل تشکیل ایتدیکندن بو طاغلرك اتکنده کائن اراضی پك قوراقدر . بو یابس منطقه‌نك اورته‌سنده‌اك منحط محلنده طوزچولی تسمیه اولنان جسیم برچول موجوددر . میاه جاریه‌دن محروم اولان بو قورو منطقه ایکی چولدن متشکلدرکه بونلردن بری طوزلی ودیکری ایسه تماميله چوراقدر . بوراده اجرای زراعت ایچون مطلقا صنعی وسائط اسقائیه‌یی وجوده کتیرمك لازمدر . بو حوالیده حضارتدن اثر اولمامسندندرکه اسکی روملر بوراسنه (آقسیلوس) یعنی آغاجسز مملکت اسمنی قومشلردی . بغداد خطنك حیدر پاشادن آنقره‌یه قدر اولان قسمنده اویانمغه باشلایان فعالیت زراعیه‌دن قونیه جوارنده اثر کورلمامسنك سببی ایشته بودر قونیه حوالیسنده حبوبات زراعنه اهمیت و وسعت ویرمك ایچون آنجق برچاره واردرکه اوده او مملکتی صنعی بر صورتده صولامقدن عبارتدر .

ایشته بونك ایچون قونیه‌نك شرقنده کائن چومره قریه‌سی جوارنده بیوك عملیات اسقائیه‌نك اجراسنه قرار ویرلدی . عملیات مذکوره‌نك غایت واسع بر مقیاسده یاپیلمسی آنلر ایچون مصارف عظیمه اختیارینی استلزام ایده‌جکدر . قونیه اووه‌سنی اسقا ایده‌جك شرکت طرفندن قبول اولنان پلانك نقاط اساسیه‌سی بروجه آتیدر :

قونیه‌نك طقسان کیلومترو غربنده وطوروس طاغلرینك یقیننده جنوره کولنك ایکی مثلی وسعتنده بك شهر کولی کائندر . عینی اسم ایله مسما اولان بلده‌نك اتصالنده کولك صولری طار بر مجراده قونیه اووه‌سی استقامتنده شدید بر جریان ایله آقیور . مع مافیه بو چای قونیه اووه‌سنه قدر وارمیوب یاری یولده قره ویران کولنه دوکولیور .

بو کولك جنوب طرفنده هنوز اولچوله‌مامش درینلکلر واردرکه بونلرك قیالر ایچنده بولنان بر اوچورومدن ایلری کلدکلری اکلاشلمشدر . بو اوچورومل بك شهر کولندن آقوب کلن صولرك قسم اعظمنی چکوب آلیور . صولرك او درینلکلرده نه اولدیغی هنوز اکلاشیله‌مامشدر .

صویك دیکر برقسمی هر طرفده یوجه طاغلر ایله محاط و هواسی غایت صیجاق بر چیقورده کائن قره ویران کولی سطحنده تبخر ایدوب ضایع اولیور . یکی شهردن کلن چایك صولری آنجق فوق العاده شدتلی صاغناقلر یاغدیغی

زمان قپاروب قونیه استقامتنده آقمغه باشلار و صرب وبالچق قیالر آره‌سنده صیقیشمش قالمش چهارشنبه دره‌سندن کچه‌رك چومره قریه‌سنك برآز شمالنده اصل قونیه اووه‌سنه داخل اولدقدن صکره بغداد خطنك محافظه‌سی ایچون انشا ایدیلن بیوك سدك برآز ایلریسنده قوملر طرفندن مص و بلع ایدیلور . بك‌شهر کولندن آقان بوصوایله قونیه اووه‌سنی باشدن باشه اروا و اسقا ایده بیلمك ایچون آنك مجراسنی اوصورتله دکیشدیرملی که قره‌ویران کولنه دوکوله‌جك یره دائمی صورتده چهارشنبه دره‌سنی تعقیباً چومره‌یه طوغری آقسون. بومقصدله آتیده‌کی عملیاتك اجراسی لازم کلیور . (۱) بك‌شهر کولندن کلوب آقان صولری دائما عین مقدارده بولندیره‌جق بعض سدلرك انشاسی (۲) صویك مجراسنی تبدیل ایتمك ایچون قره ویران کولی اطرافنده بر جدول حفری ، (۳) چهارشنبه دره‌سنك طاشلردن وطوپراقلردن تطهیری (٤) دمیر یول خطنك ایکی طرفنده صولری جلب وتقسیم وتوزیعه مخصوص بر طاقم جدوللرك انشاسی .

شمدیلك قرق آلتی بیك هکتار وسعتنده بر اراضینك اسقاسی متصوردر . بو اراضی زراعته صالح برحاله افراغ اولندقدن صکره قونیه حوالیسندن هر سنه درسعادته یکرمی بیك واغون طولوسی حبوبات کوندرمك قابل اوله‌جغی امید اولنیور . بوصورتله هم دمیر یولك وارداتی

آرته‌جق هم ده درسعادتك حبوباته اولان احتياجی یرلی مال ایله تأمین اولنه‌جقدر. بوندن ماعدا قونیه طرفلرنده زراعتك ترقی وتعممی نتیجه‌سی اوله‌رق کرك مقدارنفوس کرك واردات دولت حس اولنه‌جق درجه‌ده تزاید ایده‌جکدر. اسقا ایدیله‌جك اراضی همان كافةً حکومت عثمانیه‌نك یدتصرفنده‌در. حکومت مشار الیها، عملیات اسقائیه ختام بولدقدن صکره، قونیه‌اووه‌سنه برچوق مهاجرلر سوق ایتمك فکرنده بولنیور. عملیات مذکوره دویچه بانقك اداره ونظارتی آلتنده بولنان بر آلمان شرکتی طرفندن اجرا اولنیور. مصارف انشائیه تقریباً یکرمی میلیون فرانغه بالغ اوله‌جقدر.

بو تشبث، بغداد حوالیسیله دخی آطنه اووه‌سنده وجوده کتیریله‌جك آثار نافعه یاننده بك کوچوك بر تشبثدر. مع مافیه آنك اهمیتی برباشلانغج اولمسنده و آسیای عثمانی‌یی عالم مدنیت وترقی‌یه کشاد ایچون اوته‌دنبری بسلنیلن تصوراتك شمدی آرتق جداً ساحهٔ حصوله چیقارلدیغنه بردلیل تشکیل ایتمسنده‌در.

حکومت سنیه، برقاچ سنه صکره قونیه اووه‌سنك حال معموریتنی کوره‌جکی زمان البته بوکبی عملیات وانشاآتك ممالك عثمانیه‌نك سائر اقسامنده دخی وجوده کتیرلمسی آرزوسنی حس ایده‌جکدر.

عملیات انشائیه‌یی درعهده ایدن شرکت مهندسلری طرفندن یاپیلان تدقیقات اثناسنده بك شهر کولی صولرینی

قونیه اووه‌سنه اساله ایچون اسکی زمانلرده موفقیتله بعض تشبثلرك موفقیته اجرا اولندیغنه دلالت ایدن آثاره تصادف اونمشدر . بنم مشهودات ذاتیه‌م دخی بو مرکزده‌در . مارالذکر مهندسلر قره‌ویران کولی اطرافنده آیری آیری اوچ دوره‌یه مخصوص عملیات اسقائیه آثارینی کشف ایتدکلرینی ، قره ویران کولی صولرینك اسرار انکیز بر صورتده یرآلتندن آقوب کیتدیکی درین کورفزی کولك اقسام سائره‌سندن آییرمق ایچون انشا ایدیلن سدلرك انقاضی الآن موجود اولدیغنی ، کوله قریب برمحلده برجدوللك انشاسنه تشبث اولنمشسه‌ده بونك چهارشنبه دره‌سندن آشاغی برسویه‌ده اولدیغی آکلاشیلنجه عملیاتنه انشائیه‌نك تعطیل اولندیغنه دلالت ایدر برچوق امارهلر کورلدیکنی سویلیورلر . قونیه اووه‌سنده متعدد بلاد قدیمه‌نك موجودیتنه علامت اولان برچوق تپه‌جکلره تصادف اولنمسی برزمانلر مذکور اووه‌نك بك شهر کولی صولریله طبیعی و صنعی بر صورتده اسقا اولندیغنه بر اماره‌در . زیرا اکر بو اووه زمان قدیمده شمدی اولدیغی کبی برشوره زار حالنده اولسه ایدی اوراده انسان یشایوب اوطورمسنه امکان اولمازدی . صولرك تقسیم وتوزیعنه مخصوص بیوك حوض وسدك دردست انشا بولندیغی محلده جسیم دیوارلرك تمللری میدانه چیقارلمشدر . بو دیوارلرك عین مقصدله یاپیلدیغنه واسکیدن

اوراده جسیم بر صو خزینه‌سی بولندیغنه شبهه یوقدر . بو اسکی دیوار تمللری اوقدر صاغلام ایدی که بونلری دینامیت ایله آتمق لازم کلدی .

وجوده کتیریله‌بیله‌جك جدوللرله بوکا متفرع ابنیه وسائره‌نك حسن محافظه‌ایچون طرف حکومتدن هرسنه نه قدر پاره صرف اوله‌جق ؟ حکومت بوایشدن طوغریدن طوغری‌یه بر استفاده تأمین ایده‌بیله‌جکمی ؟ شرقده بوزمینده هنوز تجربه‌لر یاپیلمامش اولدیغندن بالاده‌کی سؤاللره شمدیدن قطعی بر جواب ویریله‌مز . مصر علیاده کائن عصیانده انشا اولنان جسیم حوض ایله جدوللر بوخصوصده مثال ومقیاس اتخاذ اولنه‌ماز . زیرا اوراده‌کی عملیات طوغریدن طوغری‌یه حکومت طرفندن نامحدود وسائط نقدیه ایله یاپیلمشدر . تورکستانده کائن (مرو) واحه‌سنی اسقا ایچون وقوع بولان تشبثلردن متحصل نتایجه استناداً قونیه اووه‌سی تشبثنك استقبالی حقنده بر فکر بیان ایتمك قابل دکلدر .

روس مهندسلری (مرو) واحه‌سنی اسقا ایدن مورغاب شهرنده ایکی بیك شوقدر سنه اول موجود اولوب بالآخره بوزولمش اولان بندلری وسائط جدیدهٔ فنیه ایله تکرار انشا ایتمکه چالیشمشلر سه‌ده بوکا موفق اوله‌مدیلر . آنلر یرلی صو مهندسلرینك یکرمی عصر اول الك ابتدائی وسائط فنیه ایله یاپمغه موفق اولدقلری شیلری چیمنتو ، بەتون کبی مواد انشائیه والك صوك ماکنه‌لر ایله یاپه‌مدیلر . برچوق میلیونلرك صرفندن صکره مورغاب نهرنده

وجوده کتیریلن عملیات بدایةً اجراسی تصور ایدیلن عملیاته نسبةً پك اهمیتسزدر. و واحه‌سنك پاموق زراعتنه تخصیص اولنان قسمی ده او نسبتده کچوکدر. مع مافیه یتاغندن طاشان صولر ایله روسلر طرفندن انشا ایدیلن سدلری ییقان مورغاب نهری بك شهر کولندن ییقان ایرماقله قابل قیاس اوله‌میه‌جق درجه‌ده بیوکدر. قونیه اووه‌سنده طغیان مباحثی قورقغه محل یوقدر. زیرا صولرك برقسمی هر حالده کوللره آقوب کیده‌جکندن طوفان آسا یاغمورلر یاغسه بیله جدوللرده‌کی صولر هیچ بر زمان اراضیٔ متجاوره‌یی استیلا ایده‌میه‌جکدر. بناءً علیه قونیه‌اووه‌سی تشبثی حقنده یاپیلان حسابات وتخمیناتك طوغری چیقمسی اغلب احتمالدر. حکومت عثمانیه، بو تشبثك نتایج ممنونیت بخشاسنی کورنجه سائر قوراق اووه‌لرده دخی بو یولده عملیات اجراسنه قالقشه‌جغنه والیوم هیچ محصول ویرمه‌ین بر چوق یرلرك برو ذخیره انباری حالنه کله‌جکنه شبهه یوقدر.

مع مافیه قونیه پروژه‌سنك آتیسی حقنده بر آز محترزانه ادارهٔ افکار ایدنلرك اندیشه ایتدکلری بر شی وار ایسه اوده اووه‌نك صولانمسندن صکره مالاریا خسته‌لغنك انتشار ایتمسی وقابل زرع برحاله افراغ اولنان ٤٦,٠٠٠ هکتارلق اراضی‌یی ایشله‌ده‌جك قوتلر تدارکنده مشکلات چکیلمسیدر. مالاریا صتمه‌سنه کلنجه تدابیر مصیبه ایله بو خسته‌لغك دائرهٔ سرایتی تحدید اولنه‌بیله‌جکی درکاردر. برده دوشونملی که

وسائط صنعیه ایله اسقا اولنان هراراضیده‌کی اهالی بوخسته‌لغه طوتولسه نه مصرده ، نه آمریقای مرکزیده ، نه تورکستانده ، نه ژاپونیا وچینده تام‌الصحه انسانلر بولنمازدی . حالبوکه ممالك مذکوره‌ده‌کی کویلیلر وجودجه غایت صاغلام وهر درلو مشاق ومزاحمه یه محتملدر . قونیه اووه‌سنك اسقاسی مسئله‌سنك بر آز دها مشکلجه اولدیغنی اعتراف ایدرز ، ٤٦,٠٠٠ هکتار وسعتنده بر اراضی‌یی ایشلتمك ایچون هرحالده بر قاچ بیك کویلی عائله‌سنه احتیاج واردر . قونیه ولایتنده زراعته صالح اراضینك آزلغنه مبنی اورا اهالیسی پك سیرکدر . آناطولینك اقسام سائره‌سنده دخی برفضلهٔ نفوس یوقدرکه اورادن قونیه ولایتنه طوغری بر جریان مهاجرت حاصل اولسون . بو سببدن طولایی قونیه اووه‌سنه یرلشمك خصوصنده آناطولی کویلیلرنده بر هوس وارزو اویاندیرمق ایچون اورایه اختیار هجرت ایده‌جکلره بر طاقم مساعدات وتسهیلات کوسترمك لازم کلیر . تورك عنصرندن غیری بر عنصری قونیه اووه‌سنه یرلشدیرمکی قطعیاً عقله کتیرمامليدر .

بك شهر کولی اطرافنده وقونیه اووه‌سنده‌کی احوال وشرائطك عینی — لکن کچوك مقیاسده — آناطولینك دیکر برچوق نقاطنده دخی موجوددر . چومره قریه‌سی جوارنده اجرا ایدیلوب ١٩٠٣ سنه‌سنده نظر تفتیشدن کچیردیکم عملیات اسقائیه ختام بولنجه‌یه دکین دها بر قاچ سنه کچه‌جکدر . عملیات

مذکوره‌نك بر سرعت وانتظام تام ایچنده ایلرولدیکنی کورن حکومت سنیه آناطولی شمندوفر قومپانیه‌سنی بوندن قات قات مهم بر پروژه‌یی موقع اجرایه قویمغه مأمور ایلدی که آطنه اووه‌سنك اسقاسی پروژه‌سیدر. بوراسی زمان قدیمده ایکنجی بر عراق ، ایکنجی بر مصر ایدی. آناطولی یایلاسنده پك آز میاه جاریه بولندیغی حالده آطنه اووه‌سی پك صولاق بر یردر. اراضیسی طوروس طاغلری انکلرندن کلوب آقان متعدد نهرلرك سوروکلیوب کتیردکلری وفیضان میاه اثناسنده صاغده صولده ترك ایتدکلری منبت ومحصولدار بر طوپراقدن متشکلدر. بالاده‌کی انهار طوروس طاغلرینك ذروه‌لرنده‌کی قارلر ایردیکی موسمنده بیله پك چوق صو طاشیرلر.

عثمانلی نافعه نظارتی طرفندن ۱۹۰۹ سنه‌سنده نشر اولنوب ممالك عثمانیه‌ده وجوده کتیرلسی متصور اولان دمیر یولی خطوطیله سائر آثار نافعه‌نك مفصل بر پروغرامنی احتوا ایدن بر مخطره‌ده آطنه اووه‌سی حقنده دنیلیورکه :

آطنه اووه‌سنك مرسیندن سیسه قدر قسمنك قوهٔ انباتیه‌سی خارق العاده بر درجه‌ده‌در . بو اووه‌نك طوپراغی هر جنس محصولات واز جمله حبوبات وپاموق یتیشدیرمکه صوك درجه مساعد والویریشلیدر . پاموق زراعتنك بو کونکی کونده اهمیت فوق العاده‌سی دوشونیله‌جك اولورایسه

آطنه‌لیلرك بو یوزدن پك بیوك بر انتفاع تأمین ایده‌جكلرینه شبهه یوقدر . اووه بردان ، آطنه چای نام دیكرله سیحان و جیحان نهرلری طرفندن اراقه اولنیور. بو‌انهارده‌كی صولر دائما مبذولدر . حتی آطنه جهتنده الك قوراق موسم اولان ایلول و تشرین‌اول آیلرنده بیله اوچ نهرده اراضیٔ مجاوره‌یی صوله‌یه‌جق قدر صو بولنیور . ایلك بهارده ایسه صولر او قدر قباریور كه مزروعاتی تهلكه‌یه قویان فیضانلر وقوع بولیور . آطنه اووه‌سنده یاپیله‌جق ایشلر شونلردر :

(اولا) نهرلردن اوزاق اولوب موسم فیضانده صو آلتند. قالیان وبناءً علیه یابس اولان اراضینك ارواسی (ثانیاً) فیضانلردن متضرر اولان اراضینك بر صورت منتظمه‌ده احقاسی (ثالثاً) نهرلرك فیضانه مانع اولمق ایچون سدلر وبندلر انشاسی(رابعاً) بطاقلقلرك قورودلمسی. بو عملیات سایه‌سنده زراعته صالح برحاله كتیریله‌جك اراضینك وسعتی اوچ میلیون اوچ بیك دونمدن عبارتدركه بونك بر میلیون یوز بیك دونملك یری سیس و ایكی میلیون ایكی یوزبیك دونملك یری آطنه اووه‌لرنده واقعدر .

نافعه نظارتنك مخطره‌سنده بو عملیات ایچون اختیار اولنه‌جق مصارف ایكی میلیون راده‌سنده تخمین اولنیور . آطنه وسیس اووه‌لرینك قسم اعظمنده پاموق زرع اولنمسی همان محقق اولدیغی ایچون بوجزئی مصرفه مقابل كرك حكومت عثمانیه‌نك كرك اهل زراعت وتجارتك انتفاعات عظیمه تأمین ایده‌جكنه

شبهه یوقدر. آطنه اووه سنده کی اصول تقسیم میاهك ابتدائیلکنه رغماً اوراسی غربی آسیانك الڭ زیاده پاموق یتیشدیرن محلیدر. زمان قدیمده پاموق زراعتنك مرکزی بر آز دها جنوبی شرقده ، سوریه نك شمالنده یعنی بغداد خطنك اورته سندن کچه جکی بر محلده کائن ایدی . اوراده ، حلب ایله بیره جك آره سنده کائن بر نقطه ده (پامبیقه) نام شهر قدیمك خرابه لری موجوددر. بو پامبیقه اسمنك پاموق معناسنه اولان پامباقی لغت یونانیسندن مشتق اولدیغی شبهه سزدر .

ازمنهٔ قدیمه ده منسوجات قطنیه آنجق تزیینات ایچون قوللانلدیغی ایچون یوك وکتندن دها بهالی ایدی. صنایع قطنیه سوریه ده زمان قدیمده پك مترقی بر حالده بولنان بویاجیلق صنعتی یاننده بیوك برموقع طوتیوردی .

مع مافیه الڭ ظریف والڭ بهالی یوك قماشلری هندستاندن کلیوردی . پاموق زراعتی اسکندر کبیرك اسفاری اوزرینه هندستاندن وتورکستاندن سوریه یه کچمشدر . ازمنهٔ متقدمه ده پاموق غایت قیمتدار بر محصول عد اولنیوردی .

آسیای شرقی مدنیت قدیمه سنك الڭ صوڭ وارثلری اولان عربلر دخی پاموق زراعتیله اشتغال ایتمشلردر قرون وسطیده پاموق زراعتنه الڭ زیاده وسعت واهمیت ویرلن یرلر سوریه والجزیره قطعه لریدر . اوزمان موصل شهری پاموقی زراعت وتجارتنك برنوع مرکزی ایدی. ذاتاً بونك ایچوندرکه موصلده

اعمال اولنان غایت اینجه پاموقلی قماشلره آوروپاده (موسلین) اسمی ویریلوردی . موصلدن اقمشه قطنیه دولر ایله سوریه ومصر مراکز تجاریه‌سنه واورادنده غایت قیمتدار ونادر برمتاع اولمق اوزره غرب پیاسه‌لرینه کوندریلیردی .

حکومت عثمانیه‌نك امور زراعیه‌یه معطوف مساعی اصلاحاتپرورانه‌سندن اصل مقصد پاموق محصولنی تزیید ایتمك اولدیغی آشکاردر . آطنه اووه‌سنده بو مساعیدن اقتطاف اولنان ثمرات حقنده بر فکر حاصل ایتمك ایچون زیرده‌کی جدولده مندرج ارقامه بر نظر عطف ایتمك کافیدر .

سنه	پاموق محصولی (بالیه حسابیله) (هر بالیه = ۲۰۰ کیلو غرام)
۱۹۰٤ — ۱۹۰٥	٤٥,٥۰۰
۱۹۰٥ — ۱۹۰٦	٥۰,٦۰۰
۱۹۰٦ — ۱۹۰۷	٥٦,۰۰۰
۱۹۰۷ — ۱۹۰۸	٦۰,٤۰۰
۱۹۰۸ — ۱۹۰۹	۷٦,٤۰۰
۱۹۰۹ — ۱۹۱۰	٥۹,٤۰۰
۱۹۱۰ — ۱۹۱۱	۸٥,۰۰۰

آطنه حوالیسنك ۱۹۰٥ سنه‌سندن ۱۹۰۸ سنه‌سنه قدر اولان پاموق محصولی تورکستانده‌کی عموم پاموق محصولنك تقریباً یوزده اونی رادده‌سنده‌ایدی . تورکستانده یتیشن پاموق ایسه بتون کرهٔ ارضده حاصل اولان پاموقك بشده بریدر .

اکر ۱۹۰۸ ده غایت قورو وصیجاق روزکارلر اسمسه

ایدی سنهٔ مذکوره پاموق محصولاتی قات‌قات دها برکتلی اوله‌جقدی . ۱۹۰۹ ده بیوك ارمنی قتالی وقوع بولدیغندن محصولی دەوشیرمك ایچون مقدار کافی رنجبر تدارك اولنه‌مدی . بونك ایچوندرکه‌هوانڭ فنا کیتمسنه رغماً ۱۹۰۸ ده ۸٦,٤۰۰ بالیه مقدارنده پاموق حاصل اولدیغی حالده بر سنه صکره بو محصول آنجق ٥٩,٤۰۰ بالیه‌دن عبارت قالدی . مرکزی درسده اولان آلمان شرق پاموق شرکتی ۱۹۱۱ محصولنی ۸٥,۰۰۰ بالیه راده‌سنده تخمین ایله‌یور. زراعت متخصصینڭ بیاننه کوره آطنه حوالیسنك بر هکتار وسعتنده بریری ـ طبق مصرده اولدیغی کبی ـ سنه‌ده تقریباً ایکی بالیه مقدارنده یعنی درتیوز کیلو غرام ثقلتنده پاموق حاصل ایده‌جك درجه‌ده منبتدر . طبیعدرکه عثمانلی نافعه نظارتنك مخطره‌سنده صو جهتندن احتیاجاتی تسویه اولنه‌جغی بیان اولنان اوچیوز بیك هکتار وسعتنده‌کی اراضینك صرف پاموق زراعتنه تخصیص ایدلمسنه احتمال ویریله‌مز . لکن بو اراضینك آنجق اوچده بری ویا یاریسی قدر بر یرده پاموق زرع اولنسه بیله شمدیکی محصولك درت وبلکه‌ده آلتی مثلی بر محصولك الده ایدیله‌جکنه شبهه ایتمامليدر. آطنه‌دن هر سنه‌یوز بیکلرجه بالیه‌نك پازار تجارتلره چیقمسی یوزندن هم بیوك تبدلاته معروض اولان بو متاعك فیئاتی تنظیم اولنه‌جق همده آلمان صنایعك پاموق اولان احتیاجی تأمین وتسویه ایدیله‌جکدر .

بو تشبثك آنجق جای سؤال یکانه جهتی آطنه‌ده پاموق زراعتی مسئله‌سنی آناطولینك جهات سائره‌سندن کویلی جلب ایتمکسزین حسن نتیجه‌یه ایصال ایتمك ممکن اولوب اولیه‌جغی خصوصندن عبارتدر . مع مافیه پاموق زراعتی آنجق موقت بر زمان ایچون رنجبرلری اشغال ایدن بر مشغله اولدیغی ایچون حبوبات زراعتی قدر داعیٔ مشکلات دکلدر .

پاموق زراعتی الك زیاده حصاد زماننده عمله‌یه عرض احتیاج ایدن بر عملدر حالبوکه اطنه‌نك شمالنده وشرقنده‌کی طاغلردن شمدیدن اووه‌یه طوغری ــ اکثریسی کورد اولمق اوزره ــ رنجبرلر اینیور . بوقوتلردن استقبالده دها واسع بر مقیاسده استفاده ایتمك قابل اوله‌جغنی امید ایدرز . آطنه اووه‌سنك قسماً بطاقلق حالنده بولنمسی حیادت هوایی اخلال ایتدیکندن اقلیمی غایت صاغلام طاغلرده یشایان رنجبر طاقمی یقین زمانلره‌قدر آطنه اووه‌سنه اینمك خصوصنده بیوك بر هوس کوسترمیوردی . مع مافیه کار وکسب احتماللری چوغالدقجه آنلرك دکز ساحلنه قریب حوالیٔ مسطحه‌یه یرلشوب اونلره دها بیوك بر ارزو کوسترملری وبو صورتله رنجبر قحطنك آرقه‌سی آلنمسی قوياً مأمولدر .

حلب ولایتنده پاموق زراعتی هنوز پك محدود بر دائره داخلنده اجرا اولنیور . بورانك محصول سنویسی ٨٠٠٠ ایله ١٠٠٠٠ بالیه آره‌سنده تخالف ایدییور . حلب منطقه‌سنده پاموق

آنجـق یاغمورلرله طوپراق یموشـاندقدن صـکره زرع اولنور . مزروعاتك الك زیاده معروض اولدیغی تهلکه قوراقلقدن زیاده چکرکه بلیه‌سـیدر . چکرکه‌لرك بعضاً بتون بر سـنه‌لك محصولی محو ایتدکلری واقع اولیور . لکن بوده زراعتك آنجق محدود ساحه‌لره منحصر قالمسندن ایلری کلیور. بغداد دمیر یولی (یامیقه) شهر قدیمك خرابه‌لری کائن اولوب دجله‌دن فراته قدر امتداد ایدن ساحه‌یی قطع ایتدکدن صکره بو مخاطره دخی بر درجه‌یه قدر رفع ایدلمش اوله‌جقدر . زیرا بر قاچ یوز بیـك هکتار جسـامتنده اراضیٔ مزروعه‌ده چکرکه‌لر طرفندن ایقاع اولنه‌جق خسـارات بالضروره محدود بر دائره داخلنده قاله‌جقدر .

بغداد خطنك منطقهٔ جنوبیه‌سنه پاموق وحبوبات زراعتندن بشقه آتیاً بیوك بر اهمیت بخش ایتمسی ملحوظ اولان شی اوله‌جه بیان ایتدیکمز وجهله ، دجله‌نك شرقنده کائن پترول منبعلرینك ایشله‌تیلمه‌سیدر . مع مافیه پترول یاغنك نبعان ایتدیکی محللرده دها عمیق تدقیقات و کشـفیات اجرا ایدلدکجه بو منبعلردن نه درجه‌لرده استفاده اولنه‌جغنه دائر قطعی بر شی سویله‌نمز .

اکیاندن صکره الك زیاده نائل ترقیات وانکشافات اوله‌جق حوالی ، زمان قدیمده هم الك یوکسك بر سـویهٔ مدنیه‌یه ارتقا ایتمش همده الك چوق اهالی ایله مسکون بولنمش اولان قطعه‌ادر.

آناطولی و آطنه جهتلری اسکیدن پك معمور اولدیغی حالده بونلر بالاده‌کی ممالك عدادینه داخل اولەمز . واقعا سوریه قطعه‌سی ده بوندن یکرمی اوتوز عصر اول غایت زنکین ومترقی برقطعه ایدیسه‌ده آنك اهمیتی مبذولیتله محصول ویرمسندن زیاده غرب وشرق آره‌سنده‌کی جریان تجارته بر ممر خدمتی ایفا ایتمسندن ایلری کلیوردی . بتون آسیای شرقینك اسکیدن الك معمور ، الك زنکین ، الك مترقی ، الك محصولدار مملکتلری فرات ودجله وادیلرندن متشکل اسکی آثوری وبابل حکومتلری وشمدیکی الجزیره وعراق قطعه‌لریدر . ممالك مذکوره‌نك بر زمانلر جلوه‌کاه اولدقلری مدنیت مشعشعه‌نك منبع ومصدری زراعت وفلاحت ایدی . زراعتك اوراده فوق‌العاده متوسع ومترقی اولمسی نتیجه‌سی اوله‌رق حوالئ مذکوره بر حبوبات وانسان خزینه‌سی حالنی آلمشدی که اسکی بابلیلرله آثوریلرك قوت وثروتی ایشته بوندن نشأت ایدییوردی . بغداد خطنك قسم انتهائیسنده واقع ممالکی نه درجه‌یه قدر احیا واعمار ایتمك ممکن اولدیغنی آکلامق ایچون حوالئ مذکوره‌نك ازمنهٔ قدیمه‌ده‌کی ترقیات مادیه‌سنك درجه‌سنی بیلمك شرطدر . بو ایسه آنجق تدقیقات وتحقیقات عمیقه نتیجه‌سنده ممکن اوله‌بیلیر .

بغداد خطنك الك جنوبده‌کی رهکذارینه مصادف اراضی ایکی درلودر . بو اراضینك بر قسمی وقت وقت یاغان یغمورلر ونهرلردن حاصل اولان فیضانلر ایله صولاندیغی حالده دیکر قسمی سنه‌نك بالجمله

مواسمنده قوروواولدیغندن وسائط صنعیه ایله اسقا اولنمغه محتاجدر. علم جوهوا وطبقات الارض متخصصیندن بعضیلری طرفندن برمقصد فنی ایله مه‌ژوپوتامیایه اجرا اولنان سیاحتلر نتیجه‌سنده اورانك احوال وشرائط طبیعیه‌سنك ایکی بیك سنه‌دنبری هیچ برتحوله اوغرامدیغنه وبناءً علیه عراق والجزیره قطعاتنك زمان قدیمده حائز اولدیغی حال معموریتك وسائط مناسبه ایله اعاده اولنه بیله جکنه قناعت کتیرلمشدر. عراق والجزیره اقلیمنك بوندن یکرمی اوتوز عصر اول نه ایدیسه حالا او اولمسی قطعات مذ کوره‌نك استقبالی نقطهٔ نظرندن صوك درجه مهم بر کیفیتدر. بوکونکی کونده الجزیره‌نك مزروع اولان منطقه‌سی ایران یایلاسندن اعتباراً دجله نهرینك کنارینه وفرات نهرینك ساحل یمیندن سوریه قطعه‌سنك اقسام شمالیه‌سنه قدر ممتد اولان ایکی طار واوزون اراضی پارچه‌سندن عبارتدر. حالبوکه زمان قدیمده الجزیره‌نك بتون اقسام شمالیه‌سی وشمال غربیه‌سی جسیم بر مزرعه حالنی عرض ایدییوردی. دجله وفرات نهرلریله شمالده‌کی طاغلر آره‌سنده کائن اولوب برمثلث شکلنده اولان قطعهٔ اراضی بوندن تقریباً اوچ بیك کرهٔ ارضده نفوسی اك کثیف مملکتلردن بری ایدی. بوندن فضله اهالی احتوا ایدن بر مملکت وار ایدی ایسه او اولسه اولسه شط العرب طرفلرنده‌کی دجله وفرات حوالئ جنوبیه‌سی ایدی. بوکون منبعلرندن منصبلرینه قدر ایصسز وبیابان برحوالیده آقان

شعبور وبليش ايرماقلری اوزمان عادتا هرقاريشی مزروع وغايت مسكون بر حوالی ايچندن كچمكده ايديلر . ١٨٩٩ سنه‌سنده الجزيره طرفلرنده بر سياحت فنيه اجرا ايدن بارون (اوپنهايم) حوالیٔ مذكوره‌ده بر زمانلر زراعتك غايت مترقی اولديغنه دلالت ايدن برچوق امارات وعلائمی مشاهده ايتمشدر . بالذات ياپديغم برسياحت اثناسنده تورآيدينك جنوبنده وويران شهردن اورفه‌يه قدر اولان حواليده زمان قديمده برچوق بلاد مسكونه‌نك موجوديتنه نشانه اولان متعدد تپه‌جكلره راست كلدم . بوندن آثوريلر ، روماليلر وعربلر زمانلرنده اوراسنك هرهانكی ديكر بر قطعهٔ مزروعه قدر مسكون اولديغی اكلاشيليور . حوالیٔ مذكوره بر چوق وقايع مهمهٔ تاريخيه‌يه جولانكاه اولمشسه بوآنلرك غايت مسكون ومزروع اولمسی كبی بر سببدن نشأت ايتمشدر . شرق مؤرخلری روما جمهوريتنك زمان انقراضيله عرب حاكميتنك زمان تأسسی آره‌سنده روماليلر ايله ارمنيلر وايرانيلر آره‌سنده الجزيره قطعه‌سنك تملكی ايچون غايت قانلی محاربات وقوعندن بحث ايديورلر .

اورفه ونسيبين شهرلرينك مركزی اولدقلری حوالنك ضبطی ايچون سيل ايله قان دوكولدی . ايكنجی عصر ميلادينك ابتداسندن دردنجی عصرك صوكنه قدر كچن مدت ظرفنده حوالیٔ مذكوره‌ده غرب قوتی شرق قوتنه غالب ايدی . اوندن صكره شرق غربه قارشو احراز ظفر ايله روما ايمپراطورلرندن (ترازان)

الجزیره‌دایله بونك جنوبنده‌کی اراضی‌یی فتح ایدوب کندی ممالکنه الحاق ایتدی . مشارالیهك خلفلرندن اولان ایمپراطور (ژوویان) کندیسنی فراتك ساحل یسارنده وتکریت جوارنده محاصره ایدن ایرانیلردن تخلیص گریبان ایده‌بیلمك ایچون مه‌ژوپوتامیانك قسم اعظمنی بونلره ترك ایتمکه مجبور اولدی . روما ایچون مشئوم برتاریخ اولان ٣٦٣ سنه‌سندن اعتباراً بوحکومت ایله ایرانیلر آره‌سنده مه‌ژوپوتامیا قطعه‌سی مالکیتی ایچون عادتا لاینقطع محاربات جریان ایتمکه باشلامشدر . بوحال ، عربلرك ایران حکومتنی خریطهٔ عالمدن سیلدکلری وبیزانسلیلر طوروس طاغلرینك اوته طرفنه طرد وتبعید ایلدکلری زمانه قدر دوام ایلدی ، الجزیره طرفلرنده بودرجه مهم وقایع تاریخیه‌نك جریان ایتمش اولمسی آنجق اوواسنك غایت مسکون ومزروع اولمسیله ایضاح اولنه‌بیلیر . عراق قطعه‌سی بوکونکی کونده اونده طقوز نسبتنده ایصسز وآنجق ربع میلیون اهالی ایله مسکون برمملکتدر . چوللرنده آنجق یبانی اوتلر بیتن بومملکتی مدافعه ویا ضبط ایتمك ایچون نهر قدر قان دوکملك محض جنت اولوردی . صاباناك الجزیره طوپراغنی تکرار قاریشدیرمسی واوراسنك اوچ درت بیك سنه اول اولدیغی کبی بر دها بغدای ، آرپه وپاموق انبارى اولمسی آنجق امن واسایشك تأمین ایدلمسنه وابسته‌در . شهرلردن کونلرجه مسافه‌ده واقع یرلرده عربانه عائد اوفاق آرپه تارلالرینی

کوردم . بو آرپه آنلر طرفندن آتلرینه یم اولمق اوزره اکیلمشدی. عربان اراضی‌یی عادتا طیرناقلرایله قایشدیرر جه‌سنه پك سطحی برصورتده ایشلیوب آرپه دانه‌لرینی صاچدقدن صکره اوزاقلاشیرلر حصاد زماننده تکرار اورایه‌کلوب محصولی دوشیررلر . عربلرك نهرلردن اوزاق یرلرده آرپه اکملری الجزیره‌ده آره‌صره یاغمور یاغدیغنه دلیلدر . ذاتاً بوخلق ، الجزیره‌نك شمالنده‌کی طاغ اتکلرنده اولدیغی کبی چوللر اورته‌سنده‌دخی ، حبوبات زرع ایتمك قابل اولدیغنی اعتراف ایدییورلر . نه‌چاره‌که الجزیره‌ده ، حکمفرما اولان امنیتسزلك حسبیله آنجق بغداده کیدن شوسه‌نك ایکی‌طرفنده بر آز بغدای اکیله بیلیور .

بر کویلی «نصیبنه» آنجق یارم ساعتلق مسافه‌سی اولان بر یرده بر آز بغدای اکمکی عقلنه کتیرسه یا کندیسی عربان طرفندن چوله قالدیریلوب فدیهٔ نجات مقابلنده صالیویر-یلیر و یا محصولی عشائر افرادی طرفندن نهب و غصب ایدیلیردی. الجزیره قطعه‌سنی اعمار واحیا ایچون امنیت شخصیه‌یی تحت تأمینه آلمقدن غیری بر تدبیره توسل ایتمك لازم دکلدر. اکر ژاندارمه‌لرك محافظه‌سی آلتنده بولنان بلادقرا اهالیسی قیرلرده جان ومالندن امین اولسه زراعتله مشغول اولمق ایچون سوینه سوینه چو-للره یرلشیردی. بوتقدیرده برقاچ سنه ظرفنده، دکل قرق اللی، لکن یوزلرجه کوی تأسس ایدردی. الجزیره‌نك بتون اقسامنی کشت

وكذار ايتديكم حالده آنجق سنجار سلسلهٔ جبالك طولنجه اوزانان طار بر منطقه‌ده چوراق وطوزلى بر طوپراق بولدم وبونده بلاد وقراى قديمه‌نك موجوديتنه دلالت ايدن هيچ بر تپه‌جكه تصادف ايتمدم . بو حال زمان قديمده دخى اوراسنك بر شوره‌زار حالنده اولديغنى اثبات ايلمكده‌در . يالكز الجزيره‌نك شمال وشمال غربى اقسامى دكل، لكن تورآبدين حواليسنى اسقا ايدن نهرلر جوارى دخى زمان قديمده پارلاق بر مدنيته جلوه‌كاه اولمشدر .

*
* *

الجزيره چولنك سنجار طاغلرينك جنوب طرفنده‌كى اتكلرينه قريب اولان قسمنده بولنان چايلر - تاتار ايرماغى مستثنا اولمق اوزره - سنه‌نك بر قاچ آينده قوپ قورو اولديغندن بو مياه جاريه‌دن لايقيله استفاده اولنه‌ميور . مع مافيه حوالئ مذكوره‌يه آره‌صره يغمورلر ياغمسى حسبيله اوراده زراعت ايله مشغول اولمق پك ممكندر . سنجار طاغلرينك جنوبى يماجلرندن كوزيكن متعدد تلال وقت قديمده مذكور طاغدن ايكى كونلك مسافه‌يه قدر برچوق كويلرك موجوديتنى ارائه ايدر . تاتار ايرماغنك آشاغى حوضه‌سنده كائن اولان (هاتراه) شهر قديمنك خرابه‌لرى بوراده دخى برزمانلر پارلاق بر مدنيت حكمفرما اولديغنى كوسترمكده‌در . برزمانلر اوچ بيك سنه اول الجزيره قطعه‌سنك الڭ بيوك والڭ زنكين شهرلرندن برى اولان

(هاتراه) بلده‌سنك خرابه‌لرینی كورمش اولان برقاچ آوروپالی بو منظره‌یه قارشو دوچار حیرت اولمقدن كندیلرینی آله‌مدیلر . آثوری مدنیتنك منبع و منشأنی دجله نهرینك ساحل یساری تشكیل ایدوب برچوق نهرلر طرفندن اسقا اولنان عارضه‌لی وغایت مثبت اراضیده دكل، لكن دجله‌نك غربنده‌كی چوللرده آرامق ایجاب ایدر . بو مدنیت ، خرابه‌لری قلعهٔ شرغات نام موقعی جوارنده مشهور اولان آثور شهر قدیمنده ظهور ایله‌اورادن اطرافه انتشار ایلمشدر . بوصوك شهرك چوره‌سی نینیوشهرك چوره‌سندن اوفاق دكلدر . بوده الیوم بسبتون غیر مسكون وغیر مزروع اولان چوللرك میلاددن ایكی اوچ عصر اول پك چوق محصول ویردیكنه‌یكی بر دلیلدر . چونكه بورانك محصولی اوقدر مبذول اولمسه ایدی (هاتراه) ك برقاچ یوز بیك نفوسه بالغ اولان سكنه‌سنی اعاشه ایتمك بالطبع قابل اولمزدی .

بناءً علیه الجزیره‌نك یغمور یاغان حوالیسنده درحال زراعته باشلایه بیلمك ایچون آنجق بر آز اسایش لازمدر . عراقك احوال زراعیه‌سی الجزیره‌نكندن قات قات مساعد اولمقله برابر منطقهٔ مذكوره‌نك اعماری بعض مشكلاتی مؤدی اولمقدن خالی قالمیه‌جقدر . عربلر ، دجله و فرات ایله آیاقلرینك كتوردكلری طوپراق و چاموردن وجوده كلن اراضیٔ لحقیه‌یه سواد یعنی سیاه طوپراق اطلاق ایدرلر. كركوك شهرینك كائن اولدیغی نقطه‌دن اعتباراً

يغمورلر زراعته كفايت ايده‌ميه‌جك درجه‌ده آزالمغه باشلا-
ديغندن اوراده طوپراغى وسائط صنعيه ايله اسقا ايتمك لزومى
باش كوستربيور .

اسكى بابليلر مدنيتنك اس‌الاساسى آنلرك پك مكمل اولان
تقسيم وتوزيع مياه اصوللرى ايدى . كرك دجله وفرات
نهرلرندن وكرك بونلره دوكيلن لايعد ايرماقلردن يوزلرجه
جدوللر انشعاب ايدرك و مملكتك هر طرفنه صو اساله
ايتمكده ايدى. بو آنا جدوللرى بربرينه متعدد اوفاق جدوللر
ايله مربوط بولنيوردى . بو اسكى مجرالر الآن موجود
ايسه‌ده آنلرك آنجق بر قاچنده صو آقيور . اسكى جدوللرى
تطهير و تعمير ايتمكدن معقول بر تدبير اوله‌ماز . مع مافيه
بتون عراقى عين زمانده زراعته كشاده ايتمك فكر وتصورندن
واز كچمك لازم كله‌جكدر . زيرا عصرلرجه دوام ايدن اهمال
وتسيب يوزندن بوقطعه اوقدر سفيل وپريشان بر حاله كلمشكه
يالكز جهالت واداره‌سزلكك آچمش اولديغى جريحه‌لرى
قپامق مبالغ جسيمه صرفنه مجبوريت حاصل اوله‌جقدر .
حالبوكه دولت عثمانيه‌نك استطاعت ماليه‌سى بو درجه واسع
اصلاحاتك بردن اجراسنه مساعد اولمديغندن عراقى تدريجاً
دائرهٔ مدنيته ادخال ايتمك ايجاب ايليه‌جكدر. هرسنه ايلك بهارده
عراق طرفلرنده دجله وفرات نهرلرى طغيان ايدرك اراضئ
متجاوره برمدت صو آلتنده براقير . بو طغيان موسمنده صولر

ایله قاریشمش بولنان طوپراق ترسب ایتدیکندن نهرلرك ساحلنده‌کی اراضینك سویه‌سی کیت کیده یوکسلیور . بونك ایچوندرکه بو ساحللر الیوم یوکسك و کنیش برسده بکزییور وساحللردن برآزاوزاق اولان یرلر نهرك سطحندن دها آلچق برسویه‌ده بولنیور .

بناءً علیه اك اول یاپیلمسی لازم کلن شی ایلك بهارده بر سیل خروشان حالنده آقان صولره سدلر، نه‌کاوزلر وبوکا مماثل وسائط فنیه ایله تنظیم ایتمکدر . فیضان تهلکه‌سنه معروض قالان یرلرده صولری ضبط ایتمك ویابشقه طرفلره جریان ایتدیرمك ایچون مواقع مذکوره‌یه مامورین عائده‌سنك ایلك اشارتی اوزرینه یوزلرجه عمله یتیشه‌بیلملیدر .

بابلیلر واسکی ایرانیلر زماننده بوعملیات تحفظیه کمال سرعت وموفقیتله اجرا اولنیوردی . مع مافیه حاکمیت عربیه‌نك تأسسی اوزرینه بوجهتلر اهمال اولندیغندن مرور زمان ایله عراقك شوراسنده وبوراسنده کاه قوروچوللر کاه بطاقاقلر حاصل اولدی . جداول قدیمه‌نك عملیات تعمیریه‌سی اك اول آتیده‌کی منطقه‌لرده اجرا اولنملیدر .

(۱) فرات طرفنده فالوجه‌دن اعتباراً کوفه خرابه‌لرینه ودجله طرفنده صماردن قوت‌الامرایه قدر اولان و ایکی شهر آره‌سنده بر نوع آطه تشکیل ایدن اراضیده (۲) دجله‌نك ساحل یسارنده تکریتدن بغداده قدر اولان

اراضیده (٣) شرقده کائن نارآدم طاغیله دجله‌نك قوت الاوا موقعنه‌قدر اولان ساحل آره‌سنده واقع اراضیدر. زمان قدیمده بوصوك اراضی دجله آياقلرندن اولان جیلاله ایرماغی صولریله اسقا اولنوردی .

بو اوچ منطقه‌ده برزمانلر جسیم چفتلکلر موجود اولدیغی کوستریر اماره‌لر اکسیك اولمدیغی کبی اسکی جدوللرك بقیهٔ آثاری دخی موجوددر . بغداد حوالیسنده کوریلن ویك آز صواستیعاب ایدن برقاچ جدول بابلیلر زماندن قالمشدر. بغدادك شمالنده صولرك تنظیمی وسواحل انهارك تحکیمی مسئله‌سی جنوبده اولدیغی قدر مشکلات عرض ایتمیور .

بالاده ذکر ایتدیکمز مناطق ثلثه‌ده آلتی ویا یدی جسیم جدولك آثاری موجوددر .

آییرلدقلری انهاره یقین اولان قسملرنده هنوز صو طاشیان بو جدوللرك پلانی و استقامتنی تعیین ایتمك پك ممکندر . جداول مذکوره شونلردر . (١) عیسی جدولی (٢) صارصار جدولی . بو ایکی جدول فرات اوزرنده کائن فلوجه موقعندن باشلایه‌رق بغدادك جنوبنده بربرینك بربرینك قربنده دجله نهرینه منتهی اولور . (٣) فلوجه‌نك برآز جنوبنده فرات نهرندن آییریلوب بو نهرك صولرینك نصفندن فضله‌سنی جنوب غربی استقامتنده (سولوکیا) شهر قدیمنه و اورادنده دجله‌یه اساله ایدن جسیم (نهر ملك) جدولی (٤) اسکی بابل شهرینك

شمالنده بدأ ايدن (نيل) جدولى . بو جـدولدن ايكى قول آييريليوردى كه بونلردن برى (سولوكيا)يه و ديكرى قوت الامرايه طوغرى كيتمكده ايدى. بو درت آنا جدول ايله بونلردن انشعاب ايدن متعدد واوفاق جدوللر شمال عراقى ارواايتمكده ايدى .

(٥) نهروان جدوللرى شبكه سى كه بونك باشليجه طمارلرى جيلاله ايرماغنك صولرينى بغداد ، قوت الامرا وشرقده كى طاغلر آره سنده كائن اراضى يه توزيع وتقسيم ايدييوردى . بوشبكه نك غايت كنيش وسير سفائنه صالح بر قولى (نيل) جدولنك دجله يه منصب اولديغى نقطه نك قارشوسنده و (سولوكيا) شهرى اتصالنده دجله ايله كسب التصاق ايدييوردى .

بوصورتله ايران يوللرينك شرقاً منتهى اولدقلرى دربند-لردن بابله ، كوفه يه و آشاغى عراقه وبورادنده عين طريقله ايرانه امتعه سوق ايتمك قابل اوليوردى . (٦) دجله ساحلنده كائن تكريتك برآز آشاغيسنده باشلايان وجنوب شرقى استقامتنى تعقيباً جيلاله ايرماغنه منصب اولان ودجله نك ساحل يسارنده كائن اراضى يى بونهرك صولريله صولايان (قاتل) نامنده كى جدول زمان قديمده موجود اولان قرا وبلادك موجوديتنه دلالت ايدن تپه جكلره غربده عربستان چولنك و شرقده ايران ياپلاسنك هانكى نقطه سنه قدر تصادف اولنديغى هنوز مجهول اولديغندن اسكى بابل مملكتنده زراعتك نره لره قدر توسع

ایتدیکی معلوم دکلدر . بابل مدنیتی حقنده مفصل بر اثر تألیف ایتمش اولان آلمانیالی (اشپره‌نقه‌ر) عربلرجه سواد اطلاق اولنان اراضیٔ منبته ومزروعه‌نك زمان قدیمده‌کی وسعتنی ٢٤ میلیون یعنی ٢٤٠ بیك کیلومترو مربعی تخمین ایدییور . (اشپره‌نقه‌ر) بابل تاریخنی الك زیاده استکناه ایتمش بر عالم اولمق حسبیله کندیسنك بو تخمینی طول مدت طوغری عد ایدلمشدی . مع مافیه صوك زمانلرده (هه‌رمان واغنه‌ر) نامنده دیکر بر آلمان طرفندن اجرا اولنان تدقیقات موشکافانه نتیجه‌سنده بالاده‌کی مقدارك پك مبالغه‌لی اولدیغی میدانه چیقمشدر . دجله و فرات نهرلریله بونلرك آیاقلرندن آلنان صو ایله اسقا اولنه‌جق تکمیل اراضی حسابه قاتیلسه بیله بالاده‌کی ایکی‌یوز قرق بیك کیلومترویی یاری‌یه ایندیرمك لازم کله‌جکی شمدی ایدن ایو‌یه آکلاشیلدی . عراق حقنده الك واسع معلوماته مالك اولان و بو سببدن هر سوزنی بر حجت مقامنده تلقی ایتمك لازم کلن انکلیز مهندسی سیر (ویلقوقس) دجله و فرات نهرلرینك یقیننده اولوب احوال حاضره‌ده اسقا اولنه بیلن اراضینك مساحهٔ سطحیه‌سنی بش آلتی میلیون هکتار تخمین ایدییور . مومی‌الیه بو اراضینك آنجق ایکی میلیون سکز یوز بیك هکتارلق برقسمنك صوك درجه منبت و قسم متباقیسنك قوهٔ انباتیه‌سنك بر آز آشاغی اولدیغنی ادعا و ساحهٔ فعالیتی شمدیلك آنجق بر میلیون اوچیوز بیك هکتارلق برمحله حصر ایلیور .

حکومت عثمانیه دها ادارهٔ سابقه زماننده سیر (ویلقوقس) ی عراقده عملیات اسقائیه‌یی اجرایه مأمور ایلمشدی. مومی الیه اجراسنی تصور ایتدیکی انشا آت و عملیات حقنده درسعادته مفصل بر راپور کوندرمش و بو راپور ١٩٠٩ سنه‌سنده نافعه نظارتی طرفندن نشر اولنان مخطره‌یه عیناً درج اونمشدر .

سیر (ویلقوقس) ١٩٠٩ سنه‌سی تشرین اولك اون‌بشنده لوندره جغرافیا جمعیتنده ویردیکی قونفرانسده عراق حقنده‌کی تصورات فنیه‌سنی اوزون اوزادی تشریح وایضاح ایلمشدر . (ویلقوقس) دخی بدایتده بالاده ذکر ایتدیکمز الکجسیم جدولر ایله بونلردن انشعاب ایدن اوفاق قناللرك تعمیر و احیاسی طرفداری ایدی. مع مافیه لوندره جغرافیا جمعیتنده ویردیکی قونفرانسك صورتنی حاوی اولان رساله‌یه مربوط خریطه‌نك (١٩١٠ سنه‌سنده نشر اولندی) تدقیقندن کندیسنك بالآخره تبدیل فکر ایتدیکی و جیلاله ایرماغنك دجله‌یه منصب اولدیغی محلك قربنده بالایه ب دجله‌نك ساحل یسارینه شرقده‌کی طاغلر آره‌سنده‌کائن اراضی یه صولایان (نهروان) جدول مشهورینك تکرار انشاسندن صرف نظر ایتدیکی اکلاشیلیور. خریطه‌ده کوزه چارپان دیکر بر جهت وار ایسه اوده بو خریطه‌ده کوستریلان پلانلرك (ویلقوقس) طرفندن حکومت عثمانیه‌یه تقدیم اولنان رسمی

راپوره توافق ایتمامیدر. بوراپورده فرات ودجله نهرلرینك نقطهٔ تلاقیسنده کائن قورنابلده‌سی جوارنده ایکی بیلك کیلومترو مربعی جسامتنده بربطاقلقك قورودولوب زراعته صالح برحاله افراغ اولنه‌جغی بیان اولنمشکن خریطه‌ده بوکا دائر اثر یوقدر. دجله‌نك شرقنده وفرات نهرینك قسم جنوبیسنده واقع اولوب خرابه‌لر ایله مالامال اولان قطعاتده اجرا اولنه‌جق تدقیقات وتحریات نتیجه‌سنده عراقك ماضیٔ اقتصادیسی وبالخاصه آتیٔ زراعیسی حقنده دها نیجه حقایق میدانه چیقه‌جغی وارستهٔ شبهه‌در.

ازمنهٔ قدیمه‌ده عملیات اسقائیه ایله قابل زرع بر حاله افراغ اولنان اراضیٔ عتیقه‌نك تخمین وسعتیله بوندن نه‌مقدارینك زراعته تکرار کشاد اولنه‌بیله‌جکی مسئله‌لرندن قات قات مهم بر مسئله وار ایسه اوده اوللری بابل وصکره‌لری عراق نامله‌ریله یاد اولنان منطقه‌نك کچیرمش اولدیغی ادوار مختلفهٔ تکمل ومدنیتده‌کی قابلیت اقتصادیه‌سیله بونك نتیجهٔ طبیعیه‌سی اولان استطاعت مالیه‌سنك بیلنمسیدر.

هیچ شبهه یوقدر که عراق حوالیسی بر بیوك دولت مصر اولدیغی مدتجه ــ که بومدت بابل وآثوری حکومتلرینك دورهٔ انکشافندن باشلیوب خلافت عربیه‌نك انقراضنده یعنی اون برنجی عصر میلادینك باشلانغجنده ختام بولیور ــ کثرت نفوس، ثروت وسامان واهالینك ویرکو ویرمك خصوصنده‌کی اقتداری نقطهٔ نظرندن

آسیانك غربنده کائن ممالك آره‌سنده بر تحیلکی احراز ایدیوردی. بو، دلائل و براهین تاریخیه ایله قابل اثبات بر حقیقتدر. اویله اکلاشلیورکه بوندن اول معناسنی ایضاح ایتدیکمز سواد منطقه‌سی - که شمدیکی عراق ممالکیدر - الڭ عالی درجهٔ مدنیتنی آلتنجی عصر میلادیده احراز ایلمشدر. فرات و دجله حوالیسنك ایران قدیمه تابع اولدیغی زمانده - بالخاصه دارانك دور سلطنتنده - مصردن فضله ویرکو ویره‌جك برحال مالیده بولندیغی حقایق تاریخیه‌دندر. اسکی جدوللرك تعمیری حالنده عراقك اکتساب ایده‌جکی رفاه ومعموریتك درجه‌سنی تخمین ایچون یورودوله‌جك حسابانه مصر ایله عراقك استطاعت مالیه‌سی آره‌سنده‌کی نسبتی اساس اتخاذ ایتمك لازمدر. قدیم ایرانیلرکبی هم عراقده‌ده هم‌ده مصرده اجرای حاکمیت ایتمش اولان عربلر زماننده - ثروت وسامان خصوصنده مصر ایله عراق آره‌سنده‌کی فرقك بشیوز سنه اولکی فرقك عینی اولمسی شایان دقت و اهمیت بر کیفیتدر. حاکمیت ایرانیه زماننده بر ایالت واحده حالنده اداره اولنان بابل و آثوری قطعاتی سکنه‌سی ویرکو اوله‌رق سنه‌ده بیك تالان ویردکدن بشقه حکمدار ایله معیت ارکاننك سنه‌ده اوچ آیلق اسباب معیشتنی تأمین ایتمکله مکلف بولنیوردی. اراضیسی انهارك صولریله اسقا اولنان بابل یعنی عراق و یاغمور صوییله صولانان الجزیره قطعاتنك اقتدار مالی واقتصادیسی

آره‌سنده‌كی نسبتك زمان قديمده نه اولديغی معلوم دكلدر. مع مافيه بابل جهتی اهاليسنك آثوری يعنی الجزيره اهاليسندن قات قات زنكين اولمسی وقات قات فضله ويركو ويرمش بولنمسی اغلب احتمالدر. برنجی دارا زمان سلطنتنده مصر الكاسی سنوی يدييوز تالان تأديه ايتدكدن بشقه منفيس استحكامنده بولنان ايران قوۀ محافظه سنك مصارف اعاشه سنی دخی تسويه ايتمكه وظيفه دار بولنيوردی. مصرك حصه سنه اصابت ايدن ويركولر عراقه تحميل اولنان تكاليفدن هرحالده دون ايدی. هارون الرشيد زماننده مصر اهاليسندن آنجق آلتمش بش وعراق اهاليسندن ايسه يوز اوتوز بش درهم تحصيل اولنيوردی. مصرك وعراقك اقتدار ماليسی بيننده‌كی نسبتك عصرلرجه مصرك لهنده اولمسی اثر تصادف دكلدر. بو نسبته باقوب ده ايكی مملكتك مقدار نفوسی وبونلرده‌كی اراضئ مزروعه‌نك وسعتی حقنده آز چوق طوغری برفكر حاصل ايتمك قابل اوليور. نيل ودجله وفرات واديلرنده‌كی احوال زراعيه زمان قديمده شمديكنك عينی ايدی. حكومتك بو ايكی قطعه اهاليسندن استيفا ايتديكی تكاليفك باشليجه سی - اليوم اولديغی كبی - املاك ويركوسی تشكيل ايتديكنه شبهه يوقدر. حضرت عمرك زمان خلافتنده عراق حواليسنده‌كی اراضئ مزروعه مساحه ايديله‌رك اوتوز التی ميليون هكتار وسعتنده اولديغی اكلاشلمشدر. بو ايسه بش مليون هكتار ديمكدر. مهندس

سیر (ویلقوقس) طرفـدن حکومت عثمانیه‌یه تقدیم اولنان راپورده عراق اراضیسی اوچ قسمه آیرلمشدر: (اولا) درحال اسقا و زرع اولنه‌جق اوچیوز بیك هکتار وسعتنده یرلر (ثانیاً) پی‌درپی وبالآخره ایشـلنه‌جك ایکی میلیون آلتی‌یوز بیـك هکتار جسامتنده دیکر یرلر (ثالثاً) علی‌العموم زراعته صالح اولان بش میلیون آلتی‌یوزبیك هکتار وسعتنده اولان اراضی (ویلقوقس) ك بو حسـاباتی آنجق دجله وفرات سواحلنه قریب وبونلرك تشکیل ایتدکلری دەلتاده کائن اراضی‌یه عائددر. حالبوکه عراقـك آتیـاً احراز ایده‌جکی قابلیت اسـتحصالیه حقنـده طوغری بر فکر ایدینمك ایچـون عربلرك سـواد وتیه تسـمیه ایتدکاری وغربده‌کی چوللردن شرقده‌کی طاغلره قدر امتداد ایدن اراضینك وسعتی حساب ایتمك لازم کلیر. عراقده طول مدت تدقیقات فنیه‌ده بولنمش اولان آلمانیالی (واغنه) بواراضینك بیوکلـکنی اون میلیون هکتار راده‌سـنده تخمین ایدییور. سـیر (ویلقوقس) ك لوندره جغرافیا جمعیتی حضورنده ویردیکی قونفرانسده شط‌العرب دەلتاسنك مساحهٔ سطحیه‌سنك اون ایکی میلیون (آقەر) ه بالغ اولدیغی، بونك طقوز میلیونی الیوم صولانمامش چوللردن وتقریباً ایکی بچق ملیونی طاتلی صو بطاقلقلرندن متشـکل اولدیغنی سـویلیور. مومی‌الیه نظراً طغیان میـاه موسمنده دکزه طوغری آقان فضله صولرك محافظه‌سنه مخصوص خزینه‌لردن

استحصاله ایتمکسزین دهلتا اراضیسنك آلتی میلیون آقەرلق بر قسمنده یازین واوچ میلیون آقەر وسعتنده بر قسمنده قیشین محصولات یتیشدیرمك قابل ایمش. طقوز میلیون آقەر، اوچ میلیون آلتی یوز بیك هکتاره معادلدر. (ویلقوقس) بوندن ماعدا دجلهیی فراته ربط ایدهجك بیوك جدوللك انشاسندن صکره دیکر اوچ میلیون آقەرلق (بر میلیون ایکی یوز بیك هکتارلق) غایت منبت اراضی اسقا اولنهجغنی بیان ایدییور.

بغدادك شمال غربیسنده واقع آقارقوف کولندن باشلایەرق شط‌الما نهرینك فراته منصب اولدیغی نقطه‌یه یقین بر محلده بو شط‌المایه دوکولن بالادەکی جسیم جدول سایه‌سنده ولکن پك قریب اولمیان براستقبالده دیکر ایکی میلیون درتیوز بیك هکتارلق یری زراعته آچمق ممکن اولەجقدر.

(ویلقوقس)ك بوتخمیناتنه کندیسنك نظر اعتباره آلدیغی ارض سوارك اقسام سائره‌سیله الیوم مزروع اولان اراضی علاوه ایدیله‌جك اولور ایسه زراعته الویریشلی یرلرك مساحهٔ سطحیه‌سنك بش میلیون هکتاره بالغ اولدیغی اکلاشیلیر که بو، حضرت عمر زماننده محصول ویرن طوپراقلرك وسعتی دیمکدر.

(ویلقوقس) لوندره‌ده ویردیکی قونفرانسده الك اول زراعته صالح بر حاله قونه‌جق بر میلیون ایکی‌یوزبیك هکتارلق اراضینك بر سنه‌لك محصولنك الك آشاغی بر میلیون طون

بغدای ایله درتیوز بیك بالیه پاموقدن عبارت اوله‌جغنی سویلمشدر . بو اراضینك اوچ مثلی جسامتده اولوب صکره‌دن اسقا اولنه‌جق ساحه‌نك ویره‌جکی والیوم مزروع اولان اراضینك ویرمکده اولدیغی محصول دخی حساب ایدیله‌جك اولورایسه بالاده‌کی مقادیرك برقاچ سنه صکره بغدای ایچون برقاچ میلیون طونه وپاموق ایچون لااقل برمیلیون بالیه‌یه چیقه‌جغی درکاردر. بابلیلر زماننده پاموق زراعتی مهم برموقع اشغال ایتمامش وبغچه وخرمالق حالنده اولمیان محللرده منحصراً بغدای وآرپه یتشدیرلمشدی.

(ویاقوقس) بابل مملکتنك بغدای محصولنی آلتی میلیون طون راده‌سنده تخمین ایدیورکه بو مقدار سائر ارباب وقوفك حساباتنه آز چوق توافق ایدیور . بعض وثائق تاریخیه‌دن برنجی خسروك دور سلطنتده (٥٣١ - ٥٧٨ بعدالمیلاد) بر حافظ قادیشیق بغدای (یاری یاری‌یه بغدای وآرپه) ایچون اوچ مثقال کموش تأدیه اولندیغنی بیلیورز . بر حافظك وزن حقیقیسنی قطعیتله تعیین ایتمك ممکن دکلدر . مع مافیه بونك یا قرق ایکی یاقرق آلتی بچق کیلوغرامه معادل اولمسی اغلب احتمالدر . اکر بونك اورته‌سی اولان قرق درت کیلو غرامی مقیاس عد ایدر و اوچ مثقال کموشك ١٣,٦ غرامه معادل اولدیغنی حساب ایدرسه‌ك ایکی کینتال بغدایك اوتوزغرام کموش دکرنده یعنی شمدیکی آقچه‌مزه کوره ٥,٣٣ مارق (تقریباً

اوتوزایکی غروش) قیمتنده اولدیغی اکلاشیلیور . روایات تاریخیه‌ دندر که ساسانی حکمدارلری محصولك نصفنه قدر اولان مقدارینك آلتیده بری برینی املاك ویرکوسنه اساس اتخاذ ایلمشلردر . اکر محصولك مقدار مجموعنی آلتی میلیون طون واملاك ویرکوسنی ده بونك آلتی راده‌سنده تخمین ایدرایسه‌ك حکومته دوشن حصه‌نك ایکی میلیون طوندن عبارت اولدیغی اکلاشیلیور .

ساسانیلرده مستعمل اوزان واکیاله کوره بو مقدار قرق بش میلیون حافظه معادلدر . بر حافظ بغدایك قیمتی اون مثقال اولمسنه نظراً حکومت وزنه‌سنه یوز اوتوز بش مثقال کیریوردی . بابلده کشف اولنان کتابه‌لرده برنجی خسروك پدری اولان (قوباد) ك دور سلطنتده سوادی زرع ایدن اهالیدن یوز اللی مثقال ویرکو آلندیغی محرردر . بوده بالاده‌کی حسابك حقیقته مقارن اولدیغی کوستریور . خلافت عربیه‌نك ایلك اوچ یوز سنه‌لك دوره‌سنه عائد اولمق اوزره بعض واردات جدوللری الده ایدلمشدر . بو جدوللرك الك اسکیسنده ـ که حضرت عمر زماننده تنظیم اولنمشدر ـ سوادن ٨٤ میلیون مثقال ویرکو آلندیغی بیان اولنیورکه بو مبلغ عربلر طرفندن بالآخره مقیاس اتخاذ اولنان درهم حسابیله یوز یکرمی میلیون درهم ایدر . تاریخ بزه بوندن ماعدا ساسانیلر حاکمیتنك صوك اون بش سنه‌سی ظرفنده بیزانس ایله اجرا اولنوب ساسانیلرك مغلوبیتیله ختام بولان محارباتك ، داخلی اختلالاتك

وفرات ایله دجله نهرلرینك مدهش بر فیضانانك ٩٢٧ سنهٔ میلادیه‌سنده پك بیوك تخریبات و خساراتی مؤدی اولدیغی و بو مصائبدن دولایی سواد اراضینك برمدت غیرمزروع قالدیغی بزه اوکره‌تیور . بناءً علیه عراقدن آلنان وارداتك او اثناده اهمیتلی صورتده تدنی‌یه اوغرامسی شایان تعجب دکلدر. بتون بو فلاکتلره ایلك خلفای عربك دور سلطنتلرنده‌کی ادارەسزلکنی علاوه ایدر ایسه‌ك تناقص وارداتك اسبابنی دها ایی اکلامش اولورز .

مقر خلافتی مدینه‌دن دمشقه نقل ایدن معاویه زماننده (٦٨١-٦٦١) عراق اهالیسندن تحصیل اولنان ویرکولرك یکونی یوز میلیون درهمه تنزل ایتمشدی . مع مافیه امور اداره‌نك بر آز تحت انتظامه آلنمسی اوزرینه بو مبلغ بر مدت صکره یوز اوتوز بش میلیونه چیقمشسه‌ده صوك خلفای امویه زماننده آلتمش میلیون درهمه قدر تنزل ایلمشدر. عباسیلرك مرکز خلافتی دمشقدن بغداده نقل ایتملری نتیجه‌سی اوله‌رق عراق وارداتنده تکرار بر تزاید حصوله کلمشدر . هارون الرشیدك زمان سلطنتنده یالکز عراق اهالیسندن تحصیل اولنان ویرکولر یوز اوتوز بش میلیون درهمه بالغ اولمشدرکه بو مبلغ سینورلری آفریقای شمالیدن آسیای وسطی‌یه یقین برنقطه‌یه قدر اوزانان خلافت عربیه‌نك عموم وارداتنك بر ربعنی تشکیل ایدییوردی. بو حال عراقك کرك اسکی ایرانیلر وکرك یونلری

استخلاف ایدن عربلر ایچون دائما الک مهم بر منبع واردات تشکیل ایتمش اولدیغنی کوستریبور . هارون الرشیدك دور سلطنتندن صکره عراق سریع خطوه‌لر ایله ورطهٔ انقراضه یووارلندی . طقوزنجی عصرك اواسطنه طوغری حاکمیت عربیه انحطاطه یوز طوتمغه وبونك مقامنه عثمانلی نفوذی قائم اولمغه باشلادیغی زمان سواد حوالیسندن سکسان میلیون درهمدن فضله واردات آلنه‌میوردی . خلافت عربیه‌نك زیر حکم ونفوذی آلتنده اوتنجی عصرك نصف ثانیسنده عراقده اجرای سلطنت ایدن امرای بویدیه‌نك زمان اداره‌سنده ویرکولری التزامه ویرملك وارباب زراعك املاك و اموالنی مصادره ایتمك صورتیله صوك دفعه اوله‌رق عراقدن یوز میلیون درهمه یقین بر مبلغ قوپاریله‌بیلمشدر . مع مافیه شیرازهٔ انتظامی بسبتون بوزولمش اولان افراد عسکریه‌نك چاپولجیلیغیله حریص نقد مأمورلرینك وباخصوص تحصیلدارلرك تضییقاتی نتیجه‌سی اوله‌رق ٩٨٥ تاریخندن اعتباراً عراق کویلیلری طاغیلمغه وشهرلر خرابیته یوز طوتمغه باشلادی . آرتق بوندن صکره حکومتك قدرت ونفوذی اوقدر تدنی ایتدی که شوراده بوراده قالمش اولان بعض تارلالری شمالدن وشرقدن آقین ایدن افراد عشائرك یغماکرلکنه قارشو محافظه ایتمك بیله ممکن اوله‌مدی. اون اوچنجی عصرده فرات ودجله حوالیسی اوزرندن بر قاصیرغه کبی کچن مغوللر استیلاسی صوك آثار عمران ومدنیتی بسبتون محو وخراب ایتدی. عراق والجزیره قطعاتنك

شمدیکی حال سفالت ووحشتنك مبدأی ایشته بومغول استیلا-
سیدر . آره‌دن یدیـوز شوقدر سـنه کچدیکی حالده بابلیلرك
اثرغیرت ودهاسی اولان جدوللر ، سدلر ، نه‌قلوژلر بسبتون
خراب ومتروك برحالده بولنیور وبرزمانلر میلیونلرجـه خلق
ایله مسـکون وهرقاریش طوپراغی مزروع اولان بوفیضدار
قطعات شمدی ایصسز بربیابان منظره‌سنی ارائه ایدییور .

حاکمیت عربیه‌نك ایلك عصرلرینه عائد اولان ویرکو جدوللرینی
تدقیق ایدرك شمالده اولان عراق الجزیره و جنوبده اولان
عراق قطعه‌لرینه اصابت ایدن حصهٔ تکالیف آره‌سنده برمقایسه
یاپمق فائده‌دن خالی دکلدر . هارون‌الرشـید زماننده موصل
حوالیسندن ٢٤ میلیون نسبین، سخار، حازان ویوقاری فرات
حوالیسندن ٣٤ میلیون ، آدم و جیلاله ایرماقلرینك طاغلق
اراضیدن کچن یوقاری مجرالرینه مصادف یرلردن ٧ میلیون که مجموعاً
آلتمش بش میلیون درهم ویرکو آلنوردی . بو مقدار
او زمان مصر اهالیسـندن تحصیل اولنـان تکالیفك یکونه
همان همان مساوی ایدی . مارالذکر اوچ منطقه الیوم هیچ بر
اثر حیات و برآز یوکدن بشقه محصول ویرمین چوللردرلر .
حالبوکه آثوریلر ، قدیم ایرانیـلر و عربلر زماننده
بوراده میلیـونلرجه زراع یرلشـمش بولنیـوردی .
الجزیره‌نك حضرت عمر طرفندن فتحنی متعاقب اجرا اولنان
تعداد نفوسده اوراده ویرکوی شـخصی‌یی ویرمکله مکلف

بشیوز اللی بیك كشی، تعبیر دیگرله اوقدر خانه و چفتلكات صاحبی بولندیغی آكلاشلمشدر .

بوندن الجزیره‌ده ــ بلاد جسیمه اهالیسی داخل اولدیغی حالده ــ تقریباً آلتی میلیون خلق بولندیغی استدلال ایتمك جائزدر . حالبوكه بوكونكی كونده ــ هم ده افراد عشائر داخل حساب ایدلمك شرطیله ــ عینی حوالیده اولسه اولسه بر ملیون اهالی اقامت ایتمكده‌دز .

بالاده‌كی مسروداتمز عراق و الجزیره قطعاتنك فعالیت زراعیه‌یه تكرار كشاد ایدلمسی حالنده تركیه‌نك نه درجه‌لرده عظیم استفاده‌لر تأمین ایده‌جكنه صریح بر دلیل تشكیل ایدییور .

مع مافیه بو استفاده بالضروره تدریجی اوله‌جق و آنجق بر قاچ سنه صكره حد غایه‌سنی بوله‌جقدر . بر ده عراق و الجزیره حوالیسنی اعمار ایچون فوق العاده عظیم مصارفی اختیار ایتمك لازم كله‌جكنی نظر اعتباردن دور طوتمامق ایجاب ایلر . مصارف مسئله‌سندن صكره كلن مسئله فرات و دجله حوالیسنك اسكانی كیفیتیدر . اعادهٔ زراعت اوله‌جق یرلرده كیملر یرلشدیریله‌جك و بو راسی كیملر طرفندن ایشلدیله‌جكدر ؟ مهندس، سیر (ویلقوقس) اون سنه اول قاهره‌ده بو مسئلهٔ مهمه‌یی موضوع بحث ایتدیكی زمان : ارباب زراعتی مصردن و هندستاندن جلب ایتملیدر دیه قیصه بر حكم ویرمشدر . سیر (ویلقوقس) پروژه‌سنی عیناً احتوا ایدن عثمانلی نافعه نظارتنك ۱۹۰۹ تاریخلی

مخاطره سنك صوكنه طوغری مذكور پروژه‌نك شیمدیلك آنجق
بغداد شهریله بصره كورفزی آره‌سنده كائن اولوب یدی ،
سكز سنه ظرفنده اروا اولنه بیله‌جك و بشقه طرفدن چیفتجی
جلبنه احتیاج اولمقسزین یرلیلر ایله زرع ایدیله بیله‌جك اون
اوچ بیك كیلومترو مربعی برساحه‌یه منحصر اولدیغی ، بوقسه
عراق و الجزیره‌ده قابل اجرا عملیات اسقائیه‌دن بونده
بحث اولنمدیغی ، وقت مناسبده بتون مه‌زوپوتامیایه شامل
برپروژه‌یی تنظیم ایتمك ایجاب ایده‌جكی ، مع مافیه تورکیه‌نك
اقسام سائره‌سندن عراقه كویلی سوقی امكان خارجنده قالدقجه
وقاپیتولاسیون معاهداتی فسخ والغا اولنمدقجه بتون مه‌زوپوتامیانی
زراعته صالح برحاله قویمق قطعیاً جائز اولمیه‌جغی زمیننده بعض
مطالعات یورودولیور . بوسوزلرله آنجق خارجدن كله‌جك
مهاجرلر تابعیت عثمانیه‌یی قبول ایتملری و محاكم عثمانیه‌نك
حكم و نفوذینه تابع طوتیلملری تأمین اولندقدن صكره
عملیات جسیمه‌یه ابتدار اولنه‌جغی معناسی قصد اولنسه كركدر .
بو ملاحظات تركیه‌نك منافعی نقطهٔ نظرندن غایت معقول
ومنطقیدر . شو قدركه بغداد ایله دكز ساحلی آره‌سنده‌كی
اون بش كیلو مترولق اراضینك ـ خارجدن مهاجر جلب
ایتمكسزین ـ زرع اولنه بیله جكی حقنده‌كی مطالعه پك عندی
وخیالپرورانه‌در . دوشونملی كه قونیه اووه‌سنده آنجق درت الی
بش بوز كیلو مترو مربعی وسعتنده بریر زراعته صالح برحاله قونیلمقده

اولدیغی حالده بورا ایچون نه‌دن زراع تدارك اولنه بیله‌جکی مسئله‌سی علاقه‌دارانی شمدیدن دردین درین دوشوندیرییور . آطنه اووه‌سی ایچونده عین درشونجه‌لر واندیشه‌لر وارداولمقده‌در .

قونیه اووه‌سنك اراقه اولنه‌جق قسمندن اوتوز مثلی واسع اولان شط العرب حوالیسی خارجدن عناصر اجنبیه جلب ایدلمکسزین عجبانصل مسکون قلنه‌جقدر . عثمانلی نافعه نظارتنك مخطره‌سنده عراق جهتنده‌کی اون اوچ بیك کیلو مترولق یرایچون زراع بولمق مسئله‌سنك غیرموجود اولدیغی بیان اولنمسی یانافعه نظارتی اکابر مأمورینك شط العرب دولتاسنده‌کی احوال حقیقیه‌یه واقف اولمامالری یاحقیقت حالی کتم ایتمك ایسته‌ملری کبی ایکی سببدن برینه عطف اولنملیدر . اکر بو ایکنجی شق قبول ایدر ایسه‌ك او حالده تورکیه‌ده امور نافعه‌یی اداره ایدن کیمسه‌لرك ال آلتندن انکلیز منافعنی التزام ایتدکلرینه حکم ایتمك ایجاب ایلر . عراق پروژه‌سنی حاضرلایان مهندس سیر (ویلقوقس) ك انکلیز اولمسی وعثمانلی نافعه نظارتنك باشنده انکلیز محبی اولان ایکی ارمنی بولنمسی شایان دقت برکیفیتدر . مع مافیه بو حاله باقوبده نافعه نظارتی محافلنده مصردن وهندستانده عراقه مهاجر جلب لهنده بر جریان موجود اولدیغی ذهابنه دوشمك طوغری دکلدر . بو محافلك باشلیجه وبلکه‌ده یکانه ارزوسی عراق جهتنده‌کی عملیات نافعه‌یی (ویلقوقس) ه یاپدیروب وبو ایشه انکلیز مالیونك اشتراکنی تأمین ایلمکدر . شمدیلك بوندن واسع تصورلر موجود اولمسه کرك .

مع مافيه كسب عمران وثروت ايتمك ايچون محتاج اولديغى اهاليى بولمقدن عاجز اوله‌جق بر مملكتده يوز اللى ميليون مارقدن آلتى يوز ميليون مارقه قدر مال اوله‌جق جدوللر وسائره‌لر وجوده كتيرمك بيهوده بر مصرف اوله‌جغى دركاردر. توركيه، كندى اهاليسى آره‌سندن عراق ايچون مقدار كافى زراع تدارك ايده‌مز. بوسنه، بولغارستان، كريد وقفقاسيادن كلن مهاجرين اسلاميه دكل آسياى عثمانينك منتهاى جنوبيسنده لكن آناطولينك روم ايلى يه قريب حواليسنده‌كى نقصانٔ سكنه‌يى تلافى ايده‌جك قدر كثرتلى دكلدر. ذاتاً بو مهاجرلر عراقه سوق واسكان اولنسه‌لر بيله اورانك آب وهواسيله امتزاج ايده‌ميه‌جكلردر. بناءً عليه عراقك تنها قسملرينى مسكون ومزروع بر حاله قويمق ايچون شرائط اقليميه‌سى عراقككنه مشابه ومماثل اولان سائر ممالكدن مسلم چيفتجيلرى جلب ايتمكدن بشقه چاره يوقدر. بو مهاجرلرك اسكانندن بالآخره بر مسئله سياسيه چيقمامسى ايچون بونلره تابعيت عثمانيه‌يى قبول ايتديرمك بغايت لازمدر. حالبوكه توركيه ايله حكومات سائره آره‌سنده قاپيتولاسيون معاهده‌لرى منعقد قالدقجه هندستان اهاليسندن اولان كويليلرى تابعيت عثمانيه‌يه ادخال ايتمك ممكن اوليه‌جقدر. مصرليلره كلنجه هر نه قدر بونلر لفظاً تبعهٔ عثمانيه‌دن ايسه‌لرده مصردن كله‌جك مهاجرلرك ارككچ انكليز نفوذينك نشر وتعميمنه وانكليز منافعنك تزييدينه خادم بر آلت كسيله‌-

جكلرينه هيچ شبهه يوقدر. توركيه اموري بومنوال اوزره دوام ايتدكجه قاپيتولاسيونلرك الغاسى يولنده شديد وقطعى تشبث واقع اولنجه يه قدر دها خيلى مدت كچه جكدر . آلمانيا نه آناطوليه يه، نه الجزيره يه نه ده عراقه مهاجر سوق واسكان ايتمك املنده اولمديغى ايچون حكومت مذكوره طرفندن قاپيتولاسيونلرك تعديلى ويا فسخى مقصديله وقوع بوله جق برتشبثه قارشى ايقاع مشكلات وموانع ايدلمسى وارد خاطر اولهماز . مع مافيه توركيه، كندى مأمورين ملكيه وعدليه سنك اكثريسى غيرمسلم اولان اجنبيلر حقنده كى افعال ومعامله لرنده قاعدهٔ عدل وبيطرفيدن ذره قدر انحراف ايتميه جكنه دائر اوروپايه تأمينات قويه وكافيه ويرمكه مقتدر اولمدقجه قاپيتولاسيونلرك رفعى حقنده برتكليف ايله اوروپانك حضورينه چيقاميه جقدر .

بالاده كى مطالعات احتمالكه بزى اصل بحثمزدن براز اوزاقلاشديردى . بويله ايكن بونلرى زائد عد ايتميورز . زيرا ملاحظات مذكوره بغداد تشبثيله حائز مناسبت اولان مسائل سائره نك دائرهٔ تأثير وشمولنى كوسترمكه خدمت ايدييور . ديكر طرفدن حد ذاتنده حائز اهميت وجالب مراق برچوق نقاط فرعيه دن بعضيلرى سطحى بر صورتده موضوع بحث ايدلديكى كبى بعضيلريده بستبتون مسكوت عنه براقيلمشدر. هله بو اوفاق اثرده ايران ياىلاسندن آق دكز ساحلنه قدر اوزانان ممالك فسيحه ده كى مشاهدات ،

تدقيقات ، انطباعات ذاتيه‌مله باشـمه كان بعض سر گذشتلرى تصوير وحكايه ايتمكه امكان بوله‌مديغمه جداً متأسفم . چونكه الجزيره ، عراق وسـوريه طرفلرنده اجرا ايتديكم اوزون بر جولاندركه بنى بغداد مسئله‌سى حقنده‌كى افكار ومطالعاتمك شوراجقده بسط وتمهيد ايدلمسنه سائق وسبب اولمشدر .

انتها

بحر سیاه
روسیه
باطوم
صامسون
انقره
اسکی شهر
سیواس
قیصری
آفیون قره حصار
ازمیر
قونیه
ارکلی
عثمانیه
اطنه
اسکندرون
حلب
ارضروم
خرپوط
دیاربکر
اورفه
حران
موصل
کرکوک
قبرس
طرابلس
بیروت
شام
حیفا
قدس
معان
عقبه
قاهره
مصر
بحر سفید
بغداد
کربلا
نجف
دجله
خانقین
بصره
کویت
عربستان

خطا صواب جدولی

صحیفه	سطر	خطا	صواب
٤	٥	قرنفرانسلر	قونفرانسلر دخی
٦	٧	اولان بو	اولان - بو
٦	١٩	قطعه‌لرینك	قطعه‌لری
٦	٢٠	اراضیسی	اراضیسنك
٧	١٣	قطعه‌لری اهالیسی	قطعه‌لری ، اهالیسی
٧	٥	قلیل	قلیلی
٩	١	مقدار یکی	مقدارینی
١٠	٦	صرب	صرپ
١١	٦	نیه	یا
١١	٧	یا	ویا
١٧	١٧	نفرنیك	نفرك
١٨	٢١	یوق	یوق که
٢٤	٦	اوله‌مزه	اولمامزه
٢٧	٤	ایتدکارینی	ایتملرینی
٢٨	٢	آلمانك	آلمانیانك
٣١	٢١	هندلی	هند
٣٥	١٢	وغایت	غایت
٥٣	١٦	وکویتدن	کویتدن
٥٩	٥	عبدالحید	عبدالحمید
١١٣	٣	بری برینی	برینی
١٦٦	١٧	اثر حیات وبرآز	اثر حیاتدن صوکره کوستره‌مه‌ین وبرآز
١١٧	٤	بولوندیغی	بولوندیغنی
١١٨	٦	مه‌زوپونامیا	مه‌زوپوتامیا
١١٩	١٧	هندستانده	هندستاندن
١١٩	٢٧	جلب	جلبی

کتابك فهرستی

صحیفه

۳ آناطولی و آلمانلرك تشبثات استعماریه‌سی ـ آناطولی نه‌در؟ ـ توركلر ناصل یشایه بیلیرلر ؟ ـ نه‌دن ازیلیورلر ؟ ـ مکلفیت عسکریه مسئله‌سی .

۱۵ بغداد مسئله‌سنك جهت سیاسیه واقتصادیه‌سی ـ آلمانیا ، انکلتره اختلافنك اسبابی ـ آلمانیا دونمامسز یشایاماز ـ چنبرله‌ین پولتیقه‌سی .

٤٦ خطك کذرکاهی ـ تشکلات ارضیه واحوال طبیعیه‌یه کوره اقسام مختلفه ـ مختلف پروژه‌لره نظراً کذرکاهلر ـ انکلیز، عثمانلی ، آلمان نقطهٔ نظرلری ـ مسئلهٔ زراعیه ، نهرلر و ویلقوقس .

۱۲۳ خط سلطنتك کذرکاهنی کوسترن خریطه .

۱۲٤ خطا صواب جدولی .

۱۲۵ کتابك فهرستی .

«افهام» كتبخانه‌سنده انتشار ايدن سائر اثرلر :

عثمانليلغك آتيسى «دشمنلرى و دوستلرى» محررى :

افهام غزته‌سى اركان تحريريه‌سندن قزان مبعوث سابقى جامى .

حكومت عثمانيه‌نك ماضيسى ، اوروپا و آسياده‌كى سياست قديمه‌سى . فلاكت حاضره قارشيسنده تدابير داخليه ، اصلاحات مسئله‌سى ، دولت عثمانيه‌نك مناسبات خارجيه‌سى ، دوستلرى و دشمنلرى ، اتحاد اسلام مسئله‌سى ..؟

خسته‌نك باشى اوجنده محررى : استفان لوزان

ماتن سر محررينك بالقانلر محاربه‌سنه عائد خاطراتيدر .

يولجى افنديلر يمك حاضردر — بر غزته‌جينك زوالدن صكره‌كى حياتى . — دكيز آشيرى . — قرق كليسا افرادى — طالعه عجبا چامورميدى ؟ — سانسور افنديلر — صحنهٔ حربه كيدركن — لوله بورغاز محاربه‌سى — فرداى انهزام — اسباب انهزام — ياره‌ليلرك باشى اوجنده . — قتل عامجيلر — قهرمانلق ادعاسنده بر كوچوك ملت — حرب ايتمه‌دن ظفر بولانلر — ايكى حكمدار — چتالجه — جاوه مستعمرلرى — سپرده نو تجيلر بكليور .

ياقينده انتشار ايده‌جك اولان اثرلر

محاربه‌دن صكره شرقده آلمانيا محررى دوقتور «يه‌ق»

مختصر تورك ايلى » پيه‌ر لوتى

آلمانيا و اسلام » داويس تريچ